ܩܪܝܡܛܝܩܐ ܕܠܫܢܐ ܕܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ

Id est,

Grammatica linguæ Domini nostri Jesu Christi.

SIVE

GRAMMATICA SYRIACA

Tribus libris tradita,

Quorum primus vocum singularum proprietatem, Secundus Syntaxin, Tertius figuras Grammaticas & praxin continet.

Omnibus adeo breviter & dilucide explicatis ut menstruo spatio (uti Præfatione ad Lectorem docetur) ipsa linguæ medulla exugatur.

Opera & studio

GULIELMI BEVERIDGII e Col. S. Johan. Cantabr. φιλογλώττου.

In usum Bibliorum πολυγλωττοτάτων *Waltonienſium.*

ܐܬܪܘ ܕܐܢܐ ܐܦ ܐܢܐ ܕܡܫܝܚܐ

1 Cor. 11. 1. *Estote imitatores mei sicut & ego sum Christi.*

LONDINI,

Excudebat THOMAS ROYCROFT, & Venales prostant apud *Octavianum Pulleyn.* 1658.

ܩܪܝܡܛܝܩܐ ܕܠܫܢܐ ܕܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ

Id est,

Grammatica linguæ Domini nostri Jesu Christi.

SIVE

GRAMMATICA SYRIACA

Tribus libris tradita,

Quorum primus vocum singularum proprietatem, Secundus Syntaxin, Tertius figuras Grammaticas & praxin continet.

Omnibus adeo breviter & dilucide explicatis ut menstruo spatio (uti Præfatione ad Lectorem docetur) ipsa linguæ medulla exugatur.

Opera & studio

GULIELMI BEVERIDGII e Col. S. Johan. Cantabr. φιλογλώττου.

In usum Bibliorum πολυγλωττοτάτων *Waltonienſium.*

ܐܬܪܘ ܕܐܢܐ ܐܦ ܐܢܐ ܕܡܫܝܚܐ

1 Cor. 11. 1. *Estote imitatores mei sicut & ego sum Christi.*

LONDINI,

Excudebat THOMAS ROYCROFT, & Venales prostant apud *Octavianum Pulleyn.* 1658.

Wm Bereridge

17.4 × 11.4 cm
(8), 144 p.

DOCTO-PIENTISSIMO,
&
NOBILISSIMO
Literarum & Literatorum Mecœnati
D. ANT. TUCKNEY SS.

Theologiæ Doctori, & ejusdem facultatis in Celeberrima Academia *Cantabrigiensi*, Professori, & St. *Johannis Collegii* Præfecto.

Proles hæc nostra (Professor & Præfecte admodum reverende) te aliquo modo agnoscit patrem, *adeoque & te omni modo ambit* patronum: *Nisi quod Paternis amoris tui radiis concepta & fota fuisset, in lucem solarem nunquam prodiisset. Ardentissimus enim tuus ille erat Linguarum Orientalium amor, de sacris cordis tui recessibus continuo ebulliens, qui animum nostrum in hac studia primus inflammavit. Ardentissimus, inquam, tuus Linguarum Orientalium amor, quo non in nostro tantum sed & in aliorum perquamplurium pectoribus sacer hic ignis accenditur. A te acceptum ferat Ecclesia, tibi æternas agant habeantque gratias Sacrarum Literarum studiosi, quod ad sensum Scripturæ eruendum latior & fœlicior jam patet aditus. Tempus erat quo SS. Theologiæ cultores in Versionum & Translationum atrio quasi & vestibulo contenti stabant, jam autem in ipsum Sanctum Sanctorum cum summo Veteris Testamenti sacerdote, in ipsa Dei loquentis adyta penetrare flagitant. Tempus erat quo* לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ *vel ipsi characteres miri videbantur & monstrosi, jam autem ipsa non minus quam Latina aut Græca colitur. Jam Alma ma-*

Paucula hæc errata quæ ex Typographi incuria irrepſerunt, Benignus Lector, priuſquam libellum hunc evolvat, ſic corrigat.

P*Ag.* 13. *lin.* 1. *lege* ettal. *p.* 25. *l.* 20. *l. Fœminorum. p.* 48. *l.* 13. ... *p.* 56. *l.* 14. *Benonin (plur.* ... *Benoni) p.* 81. 13. *illi. p.* 89. 9. ... *p.* 91. *l.* 5. ... *bis.* 96. 6. *poſt* præfixam *addas notam interr? p.* 127. 10. *Teſtamento. p.* 135. *l.* 14. *interrogatiuum. p.* 138. *l.* 6. *ut. p.* 140. 10. *dele &. Et ſi quæ aliæ occurrant, inter legendum emendentur.*

In tractatu de Linguis Orientalibus.

pag. 3. l. 35. hallucinamur. p. 4. 22. interim. p. 6. 1. ſacrarumque. l. 4. deſpicarentur. p. 7. 35. cæcutiretis. p. 9. 21. prorupimus. p. 13. 30. poſt *Eccleſia dixit*, addas notam interrogi p. 13. 37. ex illa. p. 26. 7. textum. p. 34. 31. oſtentandum.

stra præteriit imbecillitas, ipsi suppleant. Interim autem non verebr quin aliquis ipsam medullam sacræ hujusce linguæ, in aliis Grammaticis ob V. T. indigentiam, desiderata, ex opella hac nostra fugat. Hinc, hinc est quod sacra quædam audacia animum nostrum occupavit, qua spero te æqui bonique consulturum, si primitiæ hæ nostræ messis, (utpote primis & calidioribus juventutis, cum nondum scilicet vigesimam viderim aristam, & postremis canicularibus collectæ diebus,) primo Deo *& deinde* Tibi *(& postremo toti etiam Collegio) melioris loco Sacrificii, ob innumera tua in me collata beneficia,* Eucharistici, *offerentur. Non est, fateor, ut aliquid de talis opellæ dignitate gloriolæ aucuparer: quod autem tuis sub auspiciis, tua sub tutela emissa fuerit & patrocinio, nemo, uti spero, hunc honorem mihi denegaverit. Valeas itaque (Dignissime Præfecte & Professor Reverendissime) Deo, Ecclesiæ, Academiæ, Collegio, tibi & nobis vivas valeasque. Imo Deus Opt. Max. in terris valetudinem & ætatem plusquam Nestoream, & in Cœlis vitam æternam largiatur. Ita ardens fervensque exoptat & precatur*

E musæo nostro sub ædibus
D. Joh. Maynard,
Londini. Jun. 23. 1658.

Honoris tui observantissimus

Gul. Beveridgius

φιλαγαθολιχθγλωσσος.

Præfatio

ter Academia & linguas Orientales didicit. Jam bina ipsius ubera puro & Syncero politioris Literaturæ lacte distenta tument. Vix unicum est videre musæum literis libriſque Hebraicis destitutum. Imo in bicipiti hoc Parnasso sacra hac lingua tam altas radices egerit, ut omnes pene Musæ in hoc unicum studium consentiunt. Adeo ut non tantum lingua Hebraica sed & aliæ Orientales adorantur: non tantum mater sed & ipsa filiæ ambiuntur. Et ex multis quibuscum mihi res fuerit, propriis hausi auribus, se aliis, linguam præsertim Syriacam, sacram illam Jesu Christi Servatoris nostri vernaculam, addituros. Quod cum apud me tacitus revolvi, non potui non gravissimo doloris tangi pungique stimulo, quod tanta nobis sit Syriacarum Grammaticarum indigentia, ut vix una inter omnes bibliopolas sit inveniri: aut si qua forte fortuito reperiatur, proh dolor! tanto exponitur quæstu, ut vel ipsum pretium perquamplurimos a tam Sacro studio deterreret. Et quod magis adhuc dolendum fuit, si qua forsan inventa & coëmpta fuerit, ad Novum tantum Fœdus intelligendum inserviret. Nec mirum videatur: Quicunq; enim eruditi in sacris hisce studiis Grammaticalem antehac navarunt operam, nunquam tam beatos habuerunt oculos, quibus vetus Testamentum Syriacum, Cimmeriis tunc temporis involutum tenebris, intuerentur. Cum hoc ideo ineffabili Dei gratia & incredibili Piorum & Doctorum nostratum industria in manus nostras accidit, legi & perlegi, (quantum videlicet graves aliorum negotiorum compedes quibus devinctus fuerim, paterentur) ut aliqualem saltem in utrunque Fœdus Grammaticam colligerem. Nec quasi tam superbienti evehebar animo, ut perfectam & undique completam compingere susciperem Grammaticam. Absit, procul absit ut turgida istiusmodi cogitatio nostris in præcordiis hospitetur: sed animo tantum habui, ut immensi hi nostri labores doctioribus aliis & eruditioribus saltem incitamento fuerint, ut quod juvenilis nostra

mini largiaris, quod ſedulo lectum & intellectum, & fideli animo inſcriptum vellem, utpote quod ſæpe occurrit, idque venuſtis Syriaciſmis ſcatens. Prædictis una hebdomade ſuperatis, jam ipſum verbum invadas, cui & totam hebdomadam liberaliter impertiaris. Hic autem regulis generalibus & ſpecialibus haud oſcitanter obſervatis, (hæ enim multum lucis ad Paradigma intelligendum afferunt, multumque ad ipſam linguæ medullam exugendam conferunt) Paradigma verbi perfecti tenaci animo infixum habeas neceſſe eſt. Hoc cognito non eſt ut multum ſudoris inter verba imperfecta emittas; pauculis enim illis quæ hinc & inde inter iſta diſperguntur, regulis ſerio perpenſis, hæc ex Perfecto ſtatim cognoſcentur. Inter Imperfecta vero deſinentia & eorum inflectionem præcipue attendas, utpote quæ & frequentiora & verbo Perfecto diſſimiliora occurrunt. Hincq; eſt quod fuſius & plenius hæc quam reliqua explicantur. Quod ad partes orationis indeclinabiles ad finem primi libri detruſas ſpectat, illas etiam in hac hebdomade obiter ineludas. Primo libro proſtrato, ad ſecundum te protinus accingas, quem æquali imo majori facilitate in fugam des. Vellem autem ut totum a capite ad calcem legas, adeo ut omnes regulas, cum opus fuerit, in memoriam revoces. Maxima difficultas capite 4. de Pron. cum verbo latet. Non autem eſt ut nimis ſcrupuloſus ſis in affixis illis animo committendis, modo ſemel biſve diligenter perlegas ſufficiat: intimius autem eorum ſcrutinium & particulariorē cognitionē ad praxin referas; et ſi quid inter legendum occurrit de memoriæ ſinu lapſum, huc recurras & diligentius recondas. Una autem hebdomada ad librum hunc ſecundum percurrendum ſatis ſuperq; erit. Nec etiam eſt ut plus temporis in tertium profundas. Hoc autem obnixe peto, ne ad praxin te conferas donec figuras haſce Grammaticas pene ad unguem didiciſti. In hiſce enim præcipui linguæ idiotiſmi, & peculiares & elegantiores loquendi formulæ continentur. Adeo ut mirum profecto videatur, priores Grammaticos has ut & totam pe-

ne

Præfatio ad Lectorem.

ANimo ſemel habui (*Benevole lector*) *aliquid de linguarum Orientalium præſertim Syriacæ (uti mos apud alios Grammaticos invaluit) præſtantia, utilitate, ac neceſſitate hic præfari. Dum hæc autem meçum ſerio volutavi, tot in animum ſe catervatim intruſerunt, ut præfationis limites longe tranſilirent. Iſtis ideo hic omiſſis & in alium locum reſervatis, paucula tantummodo de operis ſcopo & linguam hanc addiſcendi ratione præfari libet. In ipſo autem limine præmonendum eſt, neminem Syriam facile introiturum, niſi qui Judaam primam invaſit: quod nemo viz. linguam Syriacam facilis ediſcat niſi qui Hebraicam aliquo modo callet. Hebraicus ideo es? huc accedas, & dicam quomodo menſtruo ſpatio, modo horulam unam & alteram in libello hoc evolvendo indies impendas, etiam Syriaeus evadas. Prima itaque et ſecunda Grammatices pagina poteſtatem Alphabeti Syriaci per litteras Hebraicas tibi non ignotas habes expreſſam: adeo ut omnes literas Syriacas ita exprimas uti eaſdem in lingua Hebraica exprimere ſolitus fuiſti. Omnes ideo literas hic expreſſas & ſubſequente parte capitis explicatas primo die memoriæ tradas fideliter cuſtodiendas. Proximo conſonantibus vocales adjicias, e quibus perfectum exſurgeſcet vocabulum. Hiſce tertio die alias addas vocabuli circumſtantias, ut Dageſh, Raphe, &c. 3°. et 4°. capite comprehenſas. Jamque ipſam lectionem aggrediaris, quæ ex hiſce cognitis ſponte orietur. Quæ etiam ut facilius attingatur, cuique vocabulo Syriaco literas & vocales Hebraicas ſubjeci, per quas lectionis veritatem examines & eandem multum promoveas. Lectione abſoluta in nomen procedas, cui duos concedas dies. Ad declinationes autem memoriæ imprimendas multum adjuvabit, ſi exempla ad utriuſq; finem producta diligenti animo infigas. In hiſce enim præcedentes regulæ continentur, explicantur, confirmantur. Proximum diem Pronomini*

GRAMMATICÆ SYRIACÆ

LIBER PRIMUS.

CAPUT I.

De Consonantibus.

		In fine	*In med.*	*In initio*	*Potest.*
Olaph	ܐ	ܐ	ܐ	ܐ	א
Beth	ܒ	ܒ	ܒ	ܒ	ב
Gomal	ܓ	ܓ	ܓ	ܓ	ג
Dolath	ܕ	ܕ	ܕ	ܕ	ד
He	ܗ	ܗ	ܗ	ܗ	ה
Vau	ܘ	ܘ	ܘ	ܘ	ו
Zain	ܙ	ܙ	ܙ	ܙ	ז
Cheth	ܚ	ܚ	ܚ	ܚ	ח
Teth	ܛ	ܛ	ܛ	ܛ	ט
Jud	ܝ	ܝ	ܝ	ܝ	י
Coph	ܟ	ܟ	ܟ	ܟ	כ
Lomad	ܠ	ܠ	ܠ	ܠ	ל

ne Syntaxin tam alto silentio præterisse. Ne quid autem ad perfectam hujusce linguæ sacræ adeo nobilisque cognitionem desideretur, præter accentus, sententiarum distinctionem, & numerandi rationem, pauncula de arte Metrica hisce subjunxi, quæ, si in Poëseos delectamenta natent unquam saliva dentes, ad otia consulas. Toto libello hoc jam revoluto (quem ideo tam minutum et contractum ivi ut citius, imo menstruo, ut videtur, spatio a quovis mediocris ingenii, ab aliis longe citius, revolvatur) ipsam praxin aggrediaris, qua in regulis aliisq; in libro contentis recalligendis te exerceas, & ad ulteriorem lectionem paratior evadas. Ut hanc autem felicius instituas, Lexicon Ferrarii, aut si illud nusquam prostat, Trostii, aut Buxtorfii junioris Lexicon Chaldaicum & Syriacum in promptu habeas. Nullum (fateor) horum ad Vetus Test. intelligendum (Ferrarii Lexicon optime) inserviet. Nec ullum aliud adhuc e Vet. Test. collectum extat. Bibliorum nostrorum πολυγλωττων Editores inter alia linguarum Orientalium Lexica, unum Syriaca se promiserunt edituros. Faxit Deus promissis stent et fidem obligatam liberent. Si aliter autem forte fortuito eveniret, Lexicon a nobis jamdudum inceptum, sed ob melioris illius in omnes linguas conceptam spem diu neglectum, plenum et perfectum dare conabor. Si in libello autem hoc jam edito rudis et incomptus stylus tibi fortasse non arrideat, scias vellem me non Rhetoricum sed Grammaticum hic agere, nec linguæ Latinam ad ornandam sed linguam Syriacam ad docendam studere. Nec inconsulto quidem fenestras hasce ad lumen intromittendum præcipue erectas obscuro Rhetorices fuco & pigmentis non illivi, ne præcipuus earum usus impediretur. Quo magis enim ornatæ eo magis etiam obscuræ essent. Quid autem arrideat, si quid commodi & emolumenti e laboribus hisce nostris tibi exsurgescat, id, ut & quodcunque tibi a Deo solo acceptum feras. Et interim nihil mihi nisi σφαλματα & errata, nihil mihi nisi menda, & αμαρτηματα ascribas. Et ut omnia a Deo accepta habes, sic & ei æternas habeas, agas, degasque gratias: cui sit laus & gloria nunc & in secula seculorum.

G. B.

nexum hunc non patiantur, manent ut in prima columna depinguntur. Quæ habent terminum dextrorſum tantum ſpectantem, cujuſmodi ſunt reliquæ octo in ſecunda columna, antecedenti tantum annectantur, ſic

כ ך פ ף ס ם ץ צ
בא בד בה בו בז בח בט

§. 3. Præterea Formæ ך ; ן ; nullo modo annecti poſſunt. Hinc ך ; ן ſemper ſcribuntur in principio dictionis, ac in medio & fine, (ubi etiam forma ן ſcribitur,) quando antecedens litera cum conſequenti connecti nequit.

In fine dictionis ſequentes nonnihil mutantur, uti videre eſt in tabula.

ף ץ ך ם ן
ד ל ם ן ע

§. 4. Duabus illis literis ך & ל concurrentibus, prior poſterioris ſequitur ductum: ideoque ſi ך præcedat, ſic pinguntur אל ; כל, ſic לא. At notandum eſt, ſi duo ל ל in fine concurrant, in Bibliis noſtris Polyglottis, ſic ſcribuntur, כלל; at in antiquis codicibus ſic ללל, ut מָלַל *malel, locutus eſt.* Aliquando vero in initio etiam vel in medio, ſic ſcribuntur, ut בְּלַיְלָה בללה *blelio* i. e. *in nocte*, Joh. 3. 2. ſed hoc rariſſimum.

Eſt & alia literarum ligatura, quandoque in Bibliis Polyglottis obſervanda, ut על, לא &

	In fine	*In medio*	*In initio*	*Poteſt.*
Mim.	ם	מ	מ	m
Nun	ן	נ	נ	n
Semchath	ס	ס	ס	s
Ae	ע	ע	ע	ʿ
Pe	ף	פ	פ	p
Tsode	ץ	צ	צ	ts
Koph	ק	ק	ק	q
Riſh	ר	ר	ר	r
Shin	ש	ש	ש	sh
Tau	ת	ת	ת	t

§. 1. Quædam inter haſce Syrorum literas aliis annectantur, quædam vero non; & earum quæ annectantur, quædam & antecedenti & conſequenti, aliæ antecedenti tantum annecti poſſunt: Hæcque facile ex hac tabula dignoſcantur.

§. 2. Quæ ideo habeat terminum alicujus lineæ dextrorſum ſimul & ſiniſtrorſum ſpectantem, cujuſmodi quatuordecim in ſecunda columna collocantur, utrinque annecti poſſunt, ſic

ב ג ח ט י כ ל ם נ ס ע פ ק ש

At hæ literæ ſi ante vel poſt ſe habent alias, quæ nexum

didicit. Hinc ante ـ interdum ponitur ʾ, & ـ vocalem ſuam (ـَ) in ʾ tranſfert, ut pro ـِـوْ *ido manus* fit ـِـʾوْ. Sic ـِـعَ *had meminit.*

§. 6. Ratione organi literæ dividuntur in *Gutturales, Linguales, Palatinas, Dentales,* & *Labiales*; ut *apud Hebræos.*

In hac autem diſtinctione communis regula eſt, quod, *Literæ ejuſdem organi facile inter ſe commutantur.* Et hoc modo multæ voces Hebraicæ in linguam Syriacam tranſmigrant, ut ab Heb. זָהָב *aurum*, fit Syr. ـَـهَبَا. Sed hæc uſu potius quam præceptis Grammaticis ſunt diſcenda; nos brevitati ſtudemus.

§. 7. Ex literis illæ 3 ـوْـʾ ſunt quieſcentes, ʾ quieſcit in ـَ, ـِ, & ـُ in medio & fine, ut אֱלָהָא *Aloho, Deus*; מָאכוּלְתָא, *meculto cibus*; בָּיָא *baja conſolatus eſt*: in (ـَ) quieſcit in medio, ut מֵאמְרָא *mimro verbum*: ـْ quieſcit in (ـْ) in medio, & fine, ut מַלְכוּתָא *malcutho*, & מַלְכוּ *malcu regnum*: in vocali (ـُ) quieſcit tantum in nominibus peregrinis, ut פָּאוּלָס παῦλος. Jud ـ quieſcit tantum in (ـِ) & (ـُ), idque in medio & fine, ut

& ejuſmodi, quæ facile uſu cognoſcantur. Ubi tamen notandum eſt, quod cum ׂ & ׇ ita conjungantur, *Lomad* terminat dictionem præcedentem, & *Olaph* incipit ſequentem, ut עַלֹ־שֹׂ֫ק *ſuper parietem*, Levit. 5. 9. ubi ׂ pertinet ad שֹׂ֫ק, & legendum eſt, עַל אָסְתָּא שֹׂ֫ק, ut antea. Hunc etiam in modum ultimæ literæ aliarum dictionum præcedentium, & primæ conſequentium ſæpe conjunctæ occurrunt, adeo ut duo hæc vocabula ita conjuncta, unum tantum eſſe videntur, ut בְּמִשְׁכְּנוֹבְנֵא *in tabernaculo temporis*, pro בְּמִשְׁכַּן זִבְנֵא Exod. 28. 21. Sic עַלֹ־מַרְבְּחָא *ſuper aram*, pro עַל מַרְבְּחָא Levit. 6. 9. Et hujuſmodi plurima occurrunt, quæ diligenter ſunt obſervanda, aliter magnam, incipientibus præſertim, inter legendum parient difficultatem.

§. 5. Tres literæ ד ה ׂ aliter interdum pronunciantur, quam ſcribuntur. Primo ideo duobus ׂ concurrentibus, poſterius ſicut ה pronunciatur, ut אֵיׂ֫ר *ojar aer*, ſic etiam ׂ in *benoni quieſcentium* ו, ut קָאֵם קֹ֫ם *Kojem, ſtans*. 2. ה in initio dictionis ſi notetur vocali (ָ,) & ד ſequente ו tantum ſuſtinent vocales ſuas ſicut ׂ, ut אֲדִיל *ileph* (non *jileph*) *di*[illegible]*cit*.

Ischok vel Chevotso.		i	◌ִ	◌ִי		Heb.
Odom vel Zequopho		o	◌ֹ	◌ֹו		Heb.
Urijo vel Otsotso.		u	◌ֻ	vel ◌וֻ	◌וּ	Heb.

Sic

◌ֻ	◌ֻ vel	◌ֻ	◌ֻ	◌ֻ	◌ֻ vel ◌ֻ
ba	be	bi	bo	bu	
◌ֻ	◌ֻ	◌ֻ	◌ֻ	◌ֻ	

§. 2. Formæ *punctorum* ſitum ſuum ſemper obſervant excepto unico iſto in *otsotso* ſeu *Urijo*, Quod aliquando eſt ſupra o, valetque [*u*] breve, ſeu Heb. ◌ֻ, ut ◌ֻ. Aliquando vero infra, valetque [*u*] longum, ſeu Heb. ◌וּ, ut ◌ֻ. Reliquæ vocales non diſtinguuntur quantitate ſicut Hebraicæ, uti nec agnoſcunt Pathach furtivum, ſicut illæ.

§. 3. Formæ notarum nunc infra, nunc ſupra literam pro commoditate collocantur, ubi notandum, quod (*) nunquam ſcribitur ſine o, niſi in ◌ֻ *omnis* & ◌ֻ *propter*. Hic etiam notandum,

לי *mihi*, גלין *revelantes.*

§. 9. Priuſquam manum tollam de hac tabula, obſervanda eſt & alia literarum figura, difficilior quidem & minus uſitata, quæ a quibuſdam *Eſtrangula* audit, & in Titulis & inſcriptionibus librorum & capitum uſurpari ſolet. Sic ideo depinguntur,

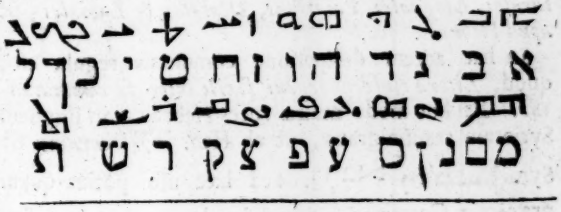

CAP. II.

De vocalibus & diphthongis.

§. 1. SYri quinque ſolummodo habent vocales, ſed duplici forma pictas, *antiqua* & *recenti*. *Antiqua* fit per notas quaſdam a Græcis vocalibus parumper variatis ortas. *Recens* fit per puncta variis modis diſpoſita. Omnes autem vocales duplici inſigniuntur nomine, altero *a nominibus propriis*, altero *a natura vocalis* petito. Sequens tabula omnia indicabit.

אבְרָהָם *Abrohom* vel פְּתָחָא *Pethoca*	vel	a	◌ַ ◌ָ	Heb.
אֶשְׁתָּיו *Eſhajo* vel רְוָטְסָא *Revotſo.*	vel	e	◌ֶ vel ◌ֵ	Heb.

ֵ, ut בְּהֵמוֹתָם *Eſhteu, bibam illud.* 3. [*iu*] præcedente (ֶ,) ut נֶבְדִּיו *nauvediu perdet eum.* [*ou*] poſt alterum ו cum vocali (ֹ,) ut שׁוּרְיוֹא *ſhoudoio promiſſio.* Jud vero facit 2 Diphthongos, 1. [*ai*] præcedente (ַ,) ut מַלְכַּי *malkai reges mei.* 2. [*oi*] præcedente (ָ,) ut קָדְמָיְתָא *Kadhmoitho prima.*

CAP. III.

De Sheva, Dageſh, Raphe, & Mappic.

§. 1. *Omnis conſonans vere deſtitutus vocali intelligitur ſub ſe habere Sheva ſimplex.* Primo, dixi, *vere deſtitutus*, quia conſonans aliquando non videatur habere vocalem, cum revera habet, quoniam, ut dixi, omnis vocalis non ſemper exprimitur, ſed aliquando ſubintelligitur. 2. dixi, *intelligitur*, Sheva enim nunquam apud Syros exprimitur, ſed eo nomine quod nulla vocalis exprimitur nec exprimi debet, Scheva intelligitur. 3. Dixi, *ſimplex*, Syri enim nullum agnoſcunt Scheva compoſitum.

§. 2. *Scheva* nunc *mobile* eſt, nunc *quieſcens*, *mobile* eſt, 1. In *initio Dictionis.* 2. Poſt *ſocium.* 3. Poſt *Dageſh* i. e. quando litera Schevata habet vim *tu Dageſh*, ut in Conjug. Pahel, ut כַּתְּבֵהּ *cateboh.* ſcripſit eam. 4. Aliquando poſt vocalem longam. Quieſcit vero poſt *brevem*, plerumque poſt *longam*, & aliquando in *fine.* Sed hæc habet cum Heb. communia.

§. 3.

quod vocalis *odem* ad ea adhibetur, quæ Hebraicis characteribus per *camets longum* efferuntur : adeoque ſi vox Syriaca illis characteribus ſcribatur, *odom* per *camets* exprimitur, ut גְּלָא *revelavit.* מִלְּתָא *verbum,*

§. 4. Utraque autem figura in eadem dictione pro libitu permiſceantur. Neque omnis conſonans, in antiquis præſertim codicibus, ſemper ſuas debitas habet ſcriptas vocales, ſed aliquando ſyllaba, imo tota dictio deſtituitur vocalibus, quæ ex analogia Grammatica ſunt ſupplendæ. Hunc etiam in modum *vocales*, in illis præcipue codicibus, non ſemper illis literis ad quas pertinent, aſcribuntur, ſed quandoque præcedentibus literis, quandoque ſubſequentibus, ut in בְּנִי *filii*, ibi (ּ) ponitur ſupra ב, cum revera pertinet ad ſequens נ, & debuit recte ſcribi בְּנָיָא *benaio*. At hoc etiam ex analogia Grammatica eſt corrigendum. Dixi autem in *antiquis* præſertim codicibus. In Bibliis enim noſtris *Polyglottis* tanta, tam incredibilis adhibetur diligentia, ut non tantum omnis dictio, plerunque omnes ſuas habet vocales (ubi ullas, in quibuſdam enim libris nullæ aſcribuntur vocales quia non erant in primis exemplaribus) ſed & quæque litera propriam.

§. 5. Ex hiſce vocalibus cum conſonantibus ו & י conflantur Diphthongi. ו ideo quatuor facit Diphthongos, primo, [*au*] præcedente (ָ) ut אוּלַד *auledh genuit*. 2. [*eu*] præcedente (ֶ) & interveniente י, ut

§. 7. Scheva aliquando mutatur, idque 1. ſub *gutturalibus* in (ֲ) vel (ֳ) ut אֱלֹהִים *Deus* pro אֱלֹהִים. Sic & אֲמַר *dixit* pro אֱמַר. 2. In verbis a Jud incipientibus mutatur in (ֳ) ut יְלָף *didicit*, pro יְלָף.

Hic etiam diligenter obſervandum quod Scheva quieſcens ſequente Scheva mobili mutatur in vocalem (ֳ) ut מִשְׁכְּנֵהוּ *tabernaculum ejus*, pro מִשְׁכְּנֵהוּ Gen. 9. 21. נְהַפְּכְךָ *reſtituet te*, pro נְהַפְּכְךָ Gen. 40. 13. מִזְבְּחָא *altare*, pro מִזְבְּחָא Exod. 29. 16. נְתִקְטֶל *occidatur*, pro נְתִקְטֶל. Lev. 14. 16. נְשְׁמְעוּן *audient*, pro נְשְׁמְעוּן. Deut. 14. 11. Sed hujuſmodi perquamplurima legenti paſſim occurrunt. Unicum ideo aliud mihi obſervaſſe ſufficiat, vid. quod hanc ob cauſam o quæ efficit Diphthongum aliquando movetur, & Diphthongus deperditur, ut כּוֹכָבָא *ſtella*, pro כּוֹכָבָא Gen. 15. 5.

§. 8. *Dageſh* eſt punctulum ſupra literas *begadkephat*

§. 3. Scheva nunquam immediate præcedit ר Olaph, ideoque ְ ſemper transfert vocalem ſuam in præcedens Scheva, ut pro שְׁאַל *petiit*, fit שֶׁאַל; pro מְאָה *Centum*, fit מֵאָה.

§. 4. Jud initiale nunquam ſub ſe admittit *Scheva mobile*, ſed pro eo ſemper recipit (ִ) illudque (ִ) transfert in literam ſervilem, ſi quæ præcedat, & ipſummet fit quieſcens, ut pro אִתִּילַד *natus eſt*, fit אִתִּילַד.

§. 5. Duobus Schevajim in initio vocis concurrentibus, prius mutatur in (ִ) ut in פִּקֵּד *viſitavit*, ס habet Scheva, præfigas ס, quod etiam debuit habere Scheva, & fit סִפֵּקֵד *& juſſit*. Et *hæc vocalis* (ִ) invariata manet, alia litera accedente, ut שְׁמַיִם *cœli*, præfigas ב quod debet habere Scheva, & erit בִּשְׁמַיִם *in cœlis*, præfigas iterum ב quod etiam debuit habere Scheva, & tamen (ִ) ſupra ב non mutatur, ſed fit בִּדְשְׁמַיִם *qui in cœlis* Mat. 6. 10.

§. 6. Hic autem obſervandum, quod verbum in quo vocalis ְ transfertur in locum præcedentis Scheva, literas illas א ס ב ד ſibi præfixas retinere, ac ſi adhuc inciperet cum Scheva, ut וְשָׁאַל *& petiit*.

§. 7.

eſtal, dabo. Sic מַלְפָּנָא *doctor.* Non legitur *Malpono*, nam tum haberet *Kuſhoi* ſuperſcriptum, ſecundum regulas *rũ Kuſhoi* paulo ante traditas, ſed habet *Ruchoch* ſeu *Raphe* ſubſcriptum, & ratio eſt quia *rò lomad* apud Hebræos & Chaldæos Dageſhatur, ut מַלְפִּין *docentes*, ideoque & hoc verbum legendum eſt, *Ma-lphono* ; & ſic de cæteris.

§. 11. Vice Hebræorum *Mappic* Syri habent aliud punctum notam fœminini generis ſupra ܗ poſitum, ut ܪܓܠܗ pes ejus. ܦܩܕܘܗ jusſerunt eam.

CAP. IV.

De punctis Diacriticis, Ribbui, & Lineola.

§. 1. *Punctum Diacriticon* eſt cujus vario ſitu pronuntiatio & ſignificatio vocabulorum variatur. Et quidem ambiguis Dictionibus, plerunque, cum abſint vocales, hoc punctum aſcribitur, ut facilius una ab altera diſcernatur. Conſonanti ideo ſuperpoſitum denotat, (ּ,) (ּ,) & (ּ) Heb. ſubſcriptum vero denotat (ּ,) (ּ,) & ּ Heb. ſub litera ס, ut סִי, puncto ſubſcripto סִי *ido*, *manus* : puncto ſuperſcripto סִי *aido.* i. e. *quæ.* Sic הוּא *ipſe.* הִיא *ille.* הִיא *ipſa.* הוּא *illa*, הֵנּוּן *illi.* הֵנּוּן *ipſi.* הֵנִּין *illæ*

phat poſitum, quod tollit earum aſpirationem, ideoque vocatur קוּשְׁיָ֫ מָפְּחָא *Kuſhoi duritiei.* Imprimitur autem illis literis, 1. ab initio vocis, ut תַּלְמִידָא *diſcipulus.* 2. Poſt literam quieſcentem, ut מַלְכָּא *rex.*

§. 9. Raphe eſt punctulum infra literas *begadkephat* poſitum, quod illas cum aſpiratione pronuntiandas oſtendit, ideoque dicitur רוּכְּ֫ מָפְּחָא *mollities*: ſubjicitur autem illis literis, 1. Si ipſæ efferantur *per Scheva quieſcens*, ut בְּרוּךְ *bruch genn*: niſi aliud Scheva quieſcens præcedat, tunc enim habent מָפְּחָא *Kuſhoi* ſeu Dageſh, i. e. non aſpirantur, ut בַּזְתְּ *bazt*, non *bazth*, *rapuiſti*; פְּלַגְתְּ *plagt*, non *plagth*, *diviſiſti* vel *ſeparaſti*. 2. Poſt *Scheva mobile*, *ut*, בּוּרְכְּתָא *bur-kto*, *benedictio*. 3. Poſt quaſvis vocales, ut אֶכַל *echal comedit.*

§. 10. Hic præterea notandum, quod ubicunque Dageſh forte apud Hebræos vel Chaldæos locum habet, ibi etiam apud Syros literæ per Kuſhoi ſunt efferendæ, ut in conjugationibus gravibus, defectivis prima *nun*, vel ſecunda radicali & nominibus ab hinc derivatis & ejuſmodi, quæ uſu diſcantur. At tales quidem voces leges ſuæ Dageſh fortis obſervant, ut אִתַּל *ettal*,

id vocalem, vel tempus, vel Kuſhoi, vel aliquid ſimile ſignificat. At puncta hæc non tantum *pluralibus*, ſed *ſingularibus Collectivis* apponuntur, & etiam aliquando, etſi admodum raro, aliis ſingularibus, at quæ etiam tum ſignificationem habent pluralem, ut Jacob. 3. 3. סוּסִים בְּחִטְמֵי *in ore equorum*, ubi חִטְמֵי eſt nomen ſingulare, at habet ſignificationem pluralem, ideoque habet *Ribbui* ſeu duo illa puncta ſuperſcripta.

At pluralibus ſemper aſcribuntur, niſi in maſculinis in ם quando verbi ſubſtantivi vim in ſe habent, ut אַתֶּם שֹׁפְטֵי i. e. *qui potentes eſtis.*

In *verbis* autem hæc puncta denotant tantum fœmininum genus pluralis numeri, ut מְנֶינָה *mandate* fœm.

§. 4. Ut punctum ſic etiam *Lineola* pro vario ſitu varia indicat, ut, ſi ſupra ponatur, indicat 1. *Vocem contractam*, ut ־ pro מַלְכוּת *gloria.* ־ pro קָדוֹשׁ *Sanctus.* ־ pro חֶסֶד *gratia*, quæ ſæpe ita contracta occurrunt in Revelationibus a Lud. de Dieu editis. 2. *Literam numerum indicantem*, ut ־ 2. ־ 4. 3. *Vocativam particulam* ־ o. 4. Indicat literam ſubjectam quieſcere & per Scheva efferendam eſſe ſequente altera litera quieſcente, ut, מַלְכְּתָא *malktho regina* : & hinc a quibuſdam

illa. הֵנָּה *ipſe.* Sic מִי *quis?* מִי *ex.* Sic denique רָשָׁע *malus.* רָעָב *miſer.* Sic *malus* & *miſer* non puncto, ſed tantum puncti ſitu diſtinguuntur. Alia inter legendum poſſis obſervare.

§. 2. Inter verba hoc punctum *perſonas* & *tempora* diſtinguit. Idque 1. ſubſcriptum denotat *omnes perſonas præteriti*; excepta prima ſingulari, ut פָּקַד *mandavit*, &c. At tertia ſingularis fœminina habet punctum ſuperſcriptum, ut פָּקְדָה *mandavit illa.* 2. Aliquando denotat *imperativum* & *infinitivum.* 3. *Omnes perſonas Futuri* exceptis primis utriuſque numeri, ut יִפְקֹד *mandabit.* Superpoſitum indicat 1. *Primam præteriti.* 2. *Benoni*, ubi etiam denotat vocalem. 3. *Primam ſingularis* ſimul & *pluralis futuri*, *ut*, נִפְקֹד *mandabimus.*

§. 3. *Ribbui* (רִבּוּי i. e. *multiplicatum*) fit ex duobus punctis ſimul concurrentibus, quæ denotant in *nominibus* utriuſque generis numerum pluralem, ut קִבְרֵי פְתוּחִים גְּרוֹנָתָם קִבְרֵיהֶם i. e. *ſepulchra patentia ſunt guttura eorum:* ubi etiam obſerves, quod litera ק quæ ſemper unum punctum in vertice geſtat, unum ſolummodo recipit, quod ſi unquam tertium addatur, id

necti poſſunt, ducunt lineam, quæ utramque conjungat, vel aliquando lineam connexionis longiorem faciunt, ut נְשַׁמְּשֵׁנִי *miniſtrabit mihi.* Et ſic in cæteris.

Exemplum Lectionis.

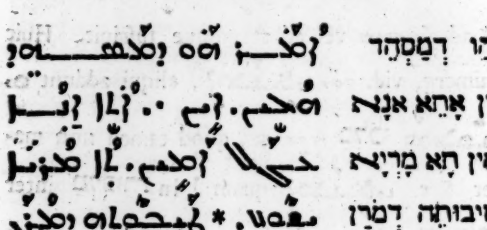

Dicit ille qui teſtatur iſta, Etiam venio cito, Amen. Veni Domine Jeſu. Gratia Domini noſtri Jeſu Chriſti ſit cum omnibus vobis Sanctis, Amen. Revel. 22. 20.

CAP. V.

De nomine ejuſque Accidentibus.

§. 1. IN prima hac Grammatices parte, ſeu in vocum ſingularum proprietate explicanda, communem utpote planiorem obſervabimus methodum, & omnes partes orationis quanta poſſumus brevitate percurremus.

buſdam nominatur ܡܰܪܗܳܢܳܐ *marhtono*, quaſi *currere faciens*, quia facit ut litera quæ ſubjicitur curſim proferatur. Si infra ponatur, indicat 1. *Otium* illius literæ cui ſubjicitur, ut vid. in pronunciando occultaretur: ut ܡܕܺܝܬܳܐ *mdito urbs*. Sic ܒܪ ܐܢܫ *bar-noſh Filius hominis*. ܐܢܳܐ *Kore-no. Voſo ego*. Hinc ſæpe evenit, ut litera cui hæc Lineola ſubjicitur, in eandem cum præcedente Dictionem coaleſcat; ut ܒܪܢܫ *Barnoſho*. ܩܪܢܐ *Koreno*: illa vid. litera cui hæc ſubjicitur prorſus ejecta. Hinc fit ut ʾ in *Græcis* nominibus quæ facta ſunt Syriaca non pronunciatur, ut ܐܟܣܢܝܐ i. e. *ξένος*. 2. In *imperativis* formæ Paſſivæ (de quibus infra) indicat abſentiam vocalis, ut ܐܬܦܥܰܠ *ethpakd, mandator*, ܐܶܬܰܬܰܥܰܩ *Eſtakl, intellige*. 3. In *Carmine* metri gratia priori quieſcentium ſubducta vim habet vocalis (ˣ) vel (ˣ,) ideoque dicitur ܡܗܓܝܢܐ *meditari faciens*, quia facit, ut litera tardius legatur. Et ſic opponitur τῷ ܡܕܺܝܢܳܐ de quo ſuprà.

Nec tantum Lineola ſupra & infra literam, ſed & intra literas ejuſdem Dictionis Syris in uſu eſt, ſcilicet, cum vocabulum aliquod in duas partes dividere iis non ſecus ac Hebræis pro abſurdo habeatur, quandocunque ſpatium aliquod lineæ replendum linquitur, inter literas illas quæ antecedenti vel conſequenti annecti

humuncio. Fœmina autem inſerunt ـــــــ ut ـــــــ *oculus*, ـــــــ *ocellus*.

§. 4. Ratione *numeri* nomen eſt vel *ſingularis*, vel *dualis*, vel *pluralis* numeri. Etſi Syri *Plurali* ſæpiſſime pro *Duali* utuntur. Diſtinctio autem numerorum in declinationibus patebit.

§. 5. Ratione *generis* nomen eſt vel *maſculinum* vel *fœmininum*, (pro *neutro* nunc *maſculino* nunc *fœminino* utuntur.) Hoc autem vel *ſignificatione* vel *terminatione* eſt dijudicandum.

Significatione ut apud Hebræos. Hanc ideo illis relinquimus, cum illis enim tantummodo nobis res eſt.

Terminatione fœminina ſunt. 1. quæ deſinunt in ـــــــ ſervile, ut ـــــــ *regina*. 2. Quæ terminantur in ـــــــ ut ـــــــ *retectio*, vel in quamcunque ـــــــ non radicalem. Sic etiam & horum Apocope, ut ـــــــ pro ـــــــ *regnum*. 3. Cum ـــــــ ſit communis *emphaticis maſculinorum* & *fœmininis*, an terminata nuda ـــــــ ſint fœminina aut maſculina uſu tantum dignoſcendum eſt. Cætera quæ ſub horum numero non continentur, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ſunt maſculina. At quædam ſunt & maſculina & fœminina, ut omnia numeralia a decem ad centum, & aliqua alia quæ lectioni referimus.

§. 6. *Caſus* ſunt ſex, qui ita formantur, Nomin. ـــــــ *rex*. Gen. ـــــــ *regis*. Dat. ـــــــ *regi*. Acc. ـــــــ vel ـــــــ *regem*. Voc. ـــــــ

In nomine ideo, ejus ſpecies, numerus, genus, caſus, & declinatio ſunt ſpectanda.

§. 2. Ratione *ſpeciei* nomen vel *nudum* eſt ſeu *primitivum*, quod ſolis literis radicalibus conſtat, vel *derivativum*, quod aliquas ex literis (quæ hoc vocabulo artis comprehenduntur) ܐܡܬܝ אֶמְתִּי ad *tergum* vel ad *frontem* vel ad utrumque ſuſcipit. Huic autem numero, vid. ܬܘܒ תּוֹב, aliqui addunt ס, ut in ܡܠܟܘܬܐ מַלְכוּת *regnum*, quod tamen non magis inter Syr. ܐܡܬܝ quam י in מַלְכוּת inter Heb. הָאֱמֶתִי eſt recenſendum. Alii addunt ש, ut in ܫܠܗܒܝܬܐ שַׁלְהֶבְיתָא *flamma*. Hoc tamen ad radicem Syriacam pertinet, etſi non ad Hebraicam.

§. 3. Huc etiam pertinent adjectiva *denominativa* & *diminutiva*, quorum illa formantur abjectione literæ emphaticæ ܐ (de qua poſtea,) & aſſumptione ܐ, ܢ, vel ܝ, ut ܪܘܚܐ רוּחָא *ſpiritus*, ܪܘܚܢܝ, ܪܘܚܢܝܐ, vel ܪܘܚܢܝܬܐ *ſpiritualis*. Ad hæc pertinent etiam *Patronymica* & *Gentilia*. *Diminitiva* autem formantur inſertis ante ܐ emph. ܘ vel ܝ, ut ܓܒܪܐ גַּבְרָא *homo*, ܓܘܒܪܝܐ vel ܓܒܪܝܐ *homuncio*.

CAP. VI.

De Declinatione prima.

§. 1. Hic conſideranda occurrit utraque forma *emphatica* & *conſtructa*, idque in utroque numero. Forma autem *ſimplex* ſeu *abſoluta* in ſingulari non indiget formatione vel explicatione, cum ſit ipſum vocabulum formandum. Primo ideo agemus de ſingulari, & deinde de plurali numero. Sed ut faciliori methodo progrediamur, omnia ad utramque formam in utroque numero pertinentia ad ſequentes (quantum poſſumus) reducemus regulas. Primo ideo in ſingulari hæ obſerventur regulæ.

§. 2. 1. *Forma emphatica formatur a ſimplici aſſumendo ad finem* ʾ, ut Simp. טָב *bonus*, Emph. טָבָא. Sic Simp. צַדִּיק *juſtus*, Emph. צַדִּיקָא.

2. (ה,) (א,) & ה *in monoſyllabis, & in polyſyllabis præcedente vocali, mutantur in Scheva, præcedente Scheva cum illo ſitum commutant:* (at (ה) ult. in (א) mutatur, ut שְׁמַיָּא *virtus* שְׁמַיָּא. Excipe חַיָּא *juſtus* חַיָּא, חִנָּא, חִנָּא (legitur *chrin*, ח non pronunciato) חִנָּא *alius.* Mat. 5. 39.) ut Simp. רְחִים *amator*, Emph. רְחִימָא. Sic זְמַן *tempus* זְמָנָא, קֻדְשָׁא *Sanctitas* קֻדְשָׁא, שֵׁם *nomen*

ܡܠܟܐ vel ܡܠܟ ܘ ܡܠܟ *ô rex.* Ab. ܡܠܟ ܡܢ ܡܠܟ *a rege.* Plur. nomin. ܡܠܟܝܢ *reges.* Gen. ܕܡܠܟܝܢ *regum.* Et ſic de cæteris, addito videlicet ܕ *genitivo*, ܠ *dativo*, ܠܡ vel ܠ *accuſativo*, ܘ *vocativo*, (quod tamen ſæpe deeſt,) & ܡܢ *ablativo*, vel etiam ܒ, ut ܒܣܝܦܐ *gladio.*

§. 7. Declinationes ſunt duæ, prima *maſculinorum*, ſecunda *fœmininorum*. Harum commune accidens eſt forma *Emphatica* & *Conſtructa*. Forma *Emphatica* in genere hic idem valet ac ה demonſtrativum apud *Hebræos*, vel ὁ apud *Græcos*, ut Græc. ὁ ἀνὴρ Heb. הָאִישׁ Syr. ܓܒܪܐ *ille vir.* Hæc autem forma apud *Syros* ſæpius quam apud *Græcos* vel Hebræos emphaſin ſuam amittit. Forma *conſtructa* eſt idem quod *ſtatus regiminis*, quando ſubſtantivum vid. regit aliud ſubſtantivum in genitivo caſu, adeoque quod regit, ut apud Hebræos, (ſed ſecus quam apud Græcos vel Latinos) eſt in *forma conſtructa*. Sed ſigillatim de declinationibus.

CAP.

1. *Pluralis ſimplex formatur à forma emphatica ſingulari, mutando* ʾ *in* ن, ut ܓܒܪܐ *vir*, emph. ܓܒܪܐ, plur. ܓܒܪܝܢ *viri*. Excipe, quæ formam ſimplicem in ſingulari formant per ʾ vel ܐ, ſimplicem pluralem formant ab illa ſimplici ſingulari mutando ʾ vel ܐ in ܝ, ut ܒܚܝܪ *electus*, plur. ܒܚܝܪܐ *electi*. ܓܠܝ *revelans*, ܓܠܝܢ *revelantes*. ܡܦܩܕ plur. ܡܦܩܕܝܢ *perfecti*.

§. 5 2. *Emphatica pluralis formatur ab emphatica ſingulari, mutando* ʾ *in* ʾ, ut ܓܒܪܐ *vir*, plur. emph. ܓܒܪܐ *viri*.

Excep. 1. Quæ faciunt ſimplicem pluralem in ن, faciunt emphaticam in ʾ, ut ܓܠܝ *revelatus*, plur. ſimp. ܓܠܝ emph. ܓܠܝܐ. Hic tamen excipiuntur etiam aliqua, quæ faciunt ſimplicem in ن & emph. in ʾ, ut ܛܠܝ *pueri* ܛܠܝܐ. ܦܬܝ *fragmenta* ܦܬܝܐ. ܕܒܪ *pectora* ܕܒܪܐ, quomodo & alia quædam formantur quæ uſu diſcenda. Formam etiam ʾ alia quædam obſervant præter nominata,

men ـعظـــا. ـمـــا *agnus* ـمـــا.

Excep. 1. Quædam mutant (ـ) ultimæ in penultima in (ـَ,) ut ـحشـ *caro* ـحشـا.

Ex. 2. Quædam e contrario mutant (ـَ) in (ـ,) ut ـنفـ *anima* ـنفـا. ـلكـ *rex* ـلكـا: & sic omnia etiam nomina *formæ* ـعـــا, ut ـعـــا *electus* ـعـــا. ـيـــا *revelatus* ـعـــا. ـبـــا *puer* ـعـــا: sic & alia nomina *formæ* ـعـــر, ut ـعـــر *pupillus* ـعـــا.

Excep. 3. Quædam nomina a verbis defectivis derivata nihil omnino mutant, ut ـحـ *cor* ـحـا ـعـ *dens* ـعـا.

3. | *Finale mutatur in* ـ *mobile*, ut ـعـــا *eligens* ـعـــا.

§. 3. 4. *Forma conſtructa eſt eadem hic cum ſimplici*, ut ـنفـ ـلكـا *anima regis.* Nec unquam pro conſtructa utuntur emphatica, niſi intercedente ـ, ut ـنفـا ـلكـا *anima regis.*

§. 4. Tantum de humero ſingulari. Sequitur pluralis, ubi ſequentes etiam obſervenţur Regulæ.

1. *Pluralis*

Paradigma declinationis primæ.

	Sing.			Plur.	
	Emphat.	*Simpl.*	*Conſtr.*	*Emphat.*	*Simpl.*
Vir.	גֶּבֶר	גֶּבֶר	גַּבְרֵי	גַּבְרַיָּא	גַּבְרִין
Elect.	בָּחִיר	בָּחִיר	בְּחִירֵי	בְּחִירַיָּא	בְּחִירִין
Bonus.	טָב	טַב	טְבֵי	טָבַיָּא	טָבִין
Rex.	מַלְכָּא	מֶלֶךְ	מַלְכֵי	מַלְכַיָּא	מַלְכִין

Et ſic de cæteris juxtâ præcedentes regulas.

CAP. VII.

De Declinatione ſecunda.

§. 1. HIc etiam conſiderandus eſt numerus ſingularis, & pluralis, & in utroque forma ſimplex, emphatica, & conſtructa. Primo de ſingulari.

Reg. 1. Forma ſimplex hic eſt rariſſima, & ſi unquam occurrit fœmininum deductum a maſculino in forma ſimplici, non omnino differt a forma emphatica maſculinorum, ut טָב *bonus*, Fœm. ſimpl. טָבָא *bona*.

§. 2. 2. Quod ad formam emphaticam fœminorum attinet, 1. *Quæ oriuntur a maſculinis, formant emphaticam fœmininam a ſimplici maſculino, aſſumendo ad*

præcipue quæ derivantur a quieſcentibus ult. ʃ, ut ܡܪܝ *Dominus*, ܡܪܝ *domini*. Huc pertinent, ܫܡܝ *aquæ*, & ܫܡܝ *cœli*, quæ ſemper in hac forma & plerunque ita leguntur.

Excep. 2. Quædam, etſi pauciſſima, aliquando formant pluralem emph. in ܐ, ut ܒܢܝ *filii*, ܐܝܕܐ *manus*. Sic & ſemel legitur ܫܡܐ *cœli*, Exod. 31. 17.

§. 6. 3. *Forma conſtructa formatur a ſimplici, mutando* ܝ in ܐ, ut Simp. ܡܠܟܝ *reges*, Conſt. ܡܠܟܐ, & ܝ in ܐ, ut ܒܚܝܪ *eligentes bonum* vel *electores boni*.

§. 7. Et hucuſque de numero *ſingulari* & *plurali*. Numerus autem *dualis* raro aut nunquam occurrit, ſi unquam autem legitur, exit in ܝ, ut ܬܪܝܢ *duo*, ܬܪܬܝܢ *duæ*. ܡܐܬܝܢ *ducenti*. ܡܨܪܝܢ *Ægyptus*.

§. 8. Et tantum de Analogis in declinatione Prima. Invenire autem eſt quædam etiam Anomala quæ ab hiſce regulis diſcedunt, ut ܒܝܬ *domus*, ܒܝܬܐ. ܫܡ *nomen*, ܫܡܗ. ܪܝܚ *odor*, ܪܝܚܐ. ܥܡ *populus*, ܥܡܐ. ܐܒ *pater*, ܐܒܗ *patres*. Et ejuſmodi quæ uſu diſcenda.

Paradigma

1. *Simplex pluralis formatur a simplici singulari, mutando* ا *in* ع, *ut* ܚܟܡܬܐ *sapientia,* ܚܟܡܬ *sapientia.* ܫܒܚܐ *laus,* ܫܒܚ. At formæ ܡܠܟܘܬܐ *regnum* & ܬܪܥܐ *trabs,* movent و & ي, & faciunt ܡܠܟܘ & ܬܪܥ.

2. *Emphatica formatur a simplici, mutando* ـ *in* ا. ut simpl. ܫܒܚ *laudes,* emph. ܫܒܚܐ. ܡܠܟܘ *regna,* ܡܠܟܘܬܐ. Anomala hic quæ admodum pauca sunt inter legendum observentur.

3. *Forma constructa formatur a simplici, mutando* ـ *in* ـ, *ut* ܫܒܚ *laudes,* Const. ܫܒܚ. ܒܪܟܬ *benedictiones,* ܒܪܟ.

Paradigma declinationis secundæ.

	Sing.			Plur.	
	Constr.	*Emph.*	*Simp.*	*Constr.*	*Emph.*	*Simp.*
Justitia.	ܙܕܩ	ܙܕܩܐ	ܙܕܩܐ	ܙܕܩ	ܙܕܩܐ	ܙܕܩ
Bona.	ܛܒ	ܛܒܐ	ܛܒܐ	ܛܒ	ܛܒܐ	ܛܒ

§. 5

ad finem ـا, *& mutando* ـا *in* ـة, ut simpl. masc. بُحْ *bonus*, emph. fœm. بُحْتَا *filius*, emph. fœm. بُرْتَا *filia*. بَرْ *puer*, بَحْتَا *puella*. Sed بَرْتَا *spiritualis*, facit emph. بَرْتَا. Ab بَرْ *frater*, fit emph. fœm. بَرْتَا *soror*. Et alia quædam dantur Anomala, sed pauciſſima, quæ lectione facile obſerventur.

2. Quæ non oriuntur a maſculinis, ſed deſinunt in ـا, mutant illud in ـا, ut مَدْـا *verbum*, مَدْـا.

3 *Quæ in ſimplici forma terminantur ut maſculina, faciunt emphaticam ut maſculina*, ut بَطْنَا *venter*, بَطْنَا. At مَدْـا *cibus*, facit مَدْـا. Et مَدْـا *laus* مَدْـا.

§. 3. *Forma conſtructa* formatur a ſimplici mutando ـا in ـا, ut بَحْـا *ſapientia*, conſt. بَحْـا. بَحْـا *revelans*, conſt. بَحْـا. Formæ مَدْـا & مَدْـا abjiciunt ـا, & faciunt مَدْـا *regnum* & مَدْـا *trabs*.

§ 4. Et tantum de ſingulari. In plurali ſimiliter conſiderandæ ſunt forma ſimplex, emphatica, & conſtructa.

1. *Simplex*

CAP VIII.

De Pronomine.

§. 1. PRonomina ſunt vel *integra* vel *defectiva*. *Integra* ſunt primæ, ſecundæ, & tertiæ perſonæ, ſuntque quæ ſequuntur.

Sing.		Plur.	
אֲנָא, אֲנָה	*ego.* c.	אֲנַחְנָא	*nos.* com.
אַתְּ	*tu.* m.	אַתּוּן	*vos.* maſ.
אַתְּ	*tu.* fœ.	אַתֵּן	*vos.* fœ.
הוּא, הִי	*ille.*	אִנּוּן, הִנּוּן	*illi.*
הִי	*illa.*	אִנֵּן, הִנֵּן	*illæ.*

§. 2. Hic obſervandum eſt, quod אַתְּ & אַתֵּן in utroque genere & numero, ita pronunciantur ut נ *Nun* minus audiatur, ſed ejus defectus in ל duriter pronunciando repræſentetur. Hinc in Bibliis noſtris *Polyglottis* plerunque habent lineolam iſtam occultationis ſubſcriptam, & etiam τῷ ל ſemper aſcribitur *Kuſhoi*. Hic autem διεξοδικῶς notemus quod hunc in modum *Nun* Schevatum ante ל plerunque occultatur, ut מְדִינְתָא legitur *mditto, urbs.* מְדִינְתָא

§. 5. Priuſquam autem declinationibus hiſce Colophonem addamus, notandum eſt quod quædam nomina primæ habent pluralem ſecundæ, quædam ſecundæ habent pluralem primæ, & quædam utriuſque. Sic حِبْر *cor*, plur. حِبْرَة *corda*. كَلِمَة *verbum*, كَلِم & كَلِمَات *verba*. رِجْل *pes*, رِجَال *pedes*. سَاعَة *hora*, سَاعَات & سَوَاعِي *horæ*. يَوْم *dies*, يَوْمَات & أَيَّام *dies* plur. رَبّ *dominus*, رَبَّان, رَبُّون, & رَبَّاء *domini*. Hujuſmodi plura legenti occurrent.

§. 6. In utraque præterea declinatione obſervandum eſt, quod quæ oriuntur a verbis ſecundam radicalem geminantibus, ſi eam in plurali habent geminatam, in pronunciatione occultant, ut حُدَّاد *populus*, حُدَّاد. حِدَّة *cauſa*, حِدَّة.

CAP.

diſhat, ſanctus es. קְדִישָׁא *Kadiſhu, ſanctus eſt.* Sic חַיָּב *debitor eſt.* Gal. 5. 3.

§. 5. Quod ſi dictio præcedens תְּ terminetur in ן, illud (ן) ſupra ן, ſive ſcribatur ה, ſive coaleſcat, mutatur in (ן :) ut ſi præcederet אוּכְלָא, fit תּוּכְלָן *horca-n, hic eſt.* Sic præcedente מָרָא *Dominus*, fit תְּמָרָן 1 Sam. 3. 18. Sic denique ex אָנָא & תְּ coaleſcentibus fit אָנֶה *hoc eſt.*

§. 6. Notandum præterea eſt, quod תְּ ita coaleſcens cum præcedente vel etiam ſeparatum, aliquando eſt *Pleonaſticum* & nihil præter emphaſin ſententiæ addit, ut מִלִּבָּא תְּ אֲמַר *ex corde enim.* Mat. 15. 17. Sic & Pſal. 5. 3. אֲרֵי לָךְ תְּ אֶצְלֵי *Propterea quod ad te oro.* Ita eſt in Bibliis *Polyglottis*, at Editio Pſalmorum *Erpeniana* תְּ illud non habet. Sic denique מַנְתְּ *quis?* Hoc autem inter legendum diligenter eſt obſervandum.

§. 7. Tantum de Pronominibus *integris.* Defectiva

ܐܶܣܦܺܝܛܳܐ legitur *ſphitto, navis.* Sic denique hæc ܐܺܝܬ & ܐܺܝܬܰ leguntur *at*, quomodo etiam ܢ in ܐܺܝܬܰ occultatur.

§. 3. Omnia pronomina vicem gerunt verbi ſubſtantivi ܗܘܳ *ſum.* At tunc in pronunciatione coaleſcunt cum præcedente dictione, ܐ in ܐܢܳ & ܗ in ܗܘ occultatis, ut ܥܳܡܪ ܐܢܳ *Omar-no, dicens ſum* vel *dico.* ܩܰܕܺܝܫ ܐܢܳ *Kadiſh-no, ſanctus ſum.* Sic ܩܰܕܺܝܫ ܐܺܝܬ *Kadiſh-at ſanctus es.* ܩܰܕܺܝܫ ܐܺܝܬܺܝܢ *Kadiſhiv-atun, ſancti eſtis.* Sic ܐܺܝܬ *At-u, tu es.* ܗܘ ܗܘ *hu-u, ille eſt.* ܩܰܕܺܝܫ *Kadiſh-u, ſanctus eſt.*

§. 4. Hinc quandoque prima litera prorſus abjecta præcedenti dictioni immediate junguntur, ut ܩܰܕܺܝܫܢܳ *Kadiſhno, ſanctus ſum.* Præcedente autem Participio deſinente in ܝ, illud etiam abjicitur, ut ܓܳܒܶܢ *Gobeno, eligens ſum* ſeu *eligo*, pro ܓܳܒܶܝ ܐܢܳ. Sic & ܢ in ܢܚܢ aliquando abjicitur, ut ܓܳܒܺܝܢ *eligimus*, pro ܓܳܒܺܝ ܢܚܢ. Sic ܩܰܕܺܝܫܰܢ *Kadiſhat,*

CAP. IX.

De Verbo.

UT *Verbi* formationem clarius & distinctius ostendamus, primo *generales* deinde *speciales* ponemus regulas.

Regulæ generales omnibus conjugationibus & temporibus inservientes.

1. Ubicunque Grammaticæ analogia postulat, ut secunda radicalis haberet (ܐ,) pro ea substituitur (ܝ) si aliqua ex literis ܒ ܓ ܕ ܙ immediate sequatur: ut in *Benoni*, ܦܥܶܝ *jubens*, si aliqua ex literis prædictis sequatur, (ܐ) mutatur in (ܝ,) ut ܐܡܶܪ *dicens*. Sic & in *Ethpeel* ܐܬܙܪܥ pro ܐܬܙܪܐ *seminatus est*.

2. Quæcunque Persona ullibi desinit in ܐ vel ܝ, illud ܐ vel ܝ non pronunciatur, ut ܦܥܘ *mandarunt*, non legitur *pkadu*, sed *pkad*. Sic ܢܦܥܶܐ *mandabit*, non legitur *tephkudi* sed *tephkud*. Hinc in accuratis codicibus, præsertim in accuratissimis nostris Bibliis *Polyglottis*, nunquam habent vocales suas expressas. Et hinc etiam est (quod diligenter observandum) quod in tertia persona fœminina plurali *Jud* sæpe omittitur, ut pro ܦܥܝܢ *mandarunt fœm.* legitur ܦܥܝ.: sic pro ܝܠܕܢ & *genuerunt*

ctiva ſequuntur; quæ ſunt in ſingulari, ܗܢܐ *hic*, ܗܕܐ *hæc, hoc*, quod coaleſcens cum ܗ, ſcribitur cum (ˀ,) ut ܗܢ ܗܕܐ Luc. 22. 52. ܗܘ ܗܢܐ *hic ipſe*. In plurali ܐܠܝܢ *illi, illæ, illa, hæc, iſthæc*. Syri etiam ܦܓܪܐ *ſubſtantia*, utuntur de *perſona*, ut ܐܢܐ ܦܓܪܐ *Egomet ipſe*. Rom. 9. 3. & aliquando etiam de *Re*.

§. 8. Interrogativa *Perſona*, ܡܢ *quis? qua?* *Rei*, ܡܐ, ܡܢܘ, & abjecto ܐ, ܡܘ *quid?* Sic & ܐܝܡܢܐ *quiſnam?* ܐܝܡܐ *quænam?* ܐܝܠܝܢ *quinam? quænam?*

§. 9. Pronomen *relativum* eſt ܕ, utriuſque *generis* & *numeri*, *qui, quæ, quod, qui, quæ, quæ*. Hoc autem omnibus jungi poteſt pronominibus, & vel præcedit vel ſequitur. Si ideo jungitur pronomini tertiæ Perſonæ, refertur ad *antecedens*, ut ܗܘ ܕ *qui* & ܕ ܗܘ *qui*. Et ſic etiam in *Plurali*. Si jungatur pronomini interrogativo, refertur ad *ſequens*, ut ܡܢ ܕܥܒܕ *qui facit*. Pro hoc etiam utuntur ܡܐ cum ܕ, ut ܡܐ ܕܥܒܕ *quod facit*.

CAP.

Not. 2. Quæ desinunt in ܐ, ut ܬܡܗ *admiratus est*, sunt perfecta & flectuntur sicut perfecta seeus ac apud *Hebræos*.

§. 2. *Ethpeel*, forma *Passiva* τῆ *Peal*, formatur ab eo præponendo ܐܬ, & mutando (ܰ) in (ܲ,) ut ܐܬܦܩܶ, ܐܬܐܡܶ *mandatur*. Significatio autem ejus aliquando est *Activa*, ut ܐܬܝܥܨ *consultavit*. Mat. 26. 4. quomodo etiam se habet in aliis conjugationibus Passivis, ut ܐܬܩܢܝ *acquisivi*. Mat. 25. 20. Sic ܚܫܒ *considerans*. Rom. 4. 19. Sæpe etiam reciproca est significatio, ut *Hithpael* apud Hebræos, ut ܐܬܬܩܢ *parabo me*. Psal. 5. 4.

Not. In verbis incipientibus a ܐ ܙ ܣ ܫ, eadem est hic *metathesis* quæ apud *Hebræos* in *Hithpael*, ut ܐܫܟܚ *invenit*, ܐܬܫܟܚ *inventus est*. Sic etiam ܫ in ܣ mutatur, & ܙ in ܛ, ut ܙܪܥ *seminavit*, ܙܬܪܥ *seminatus est*. ܙܩܦ *ornavit*, ܙܬܛܩܦ *ornatus est*. Quando autem ܠ geminatur, hæc metathesis excidit, ut ܐܬܗܢܐ *contemnitur*.

§. 4. *Pael* habet sub prima radicali (ܰ,) sub secunda (ܶ,) ut ܦܩܶ *jussit*.

legitur ﻣﺨﻲ. Gen. 6. 4. Et ſic pro ﻳﺒﺴﻮ *exſiccata ſunt* legitur ﻳﺒﺴﻮ. Gen. 8. 13. At tunc hæc Perſona diſtinguitur a tertia ſingulari maſculina ſolummodo duobus punctis ſuperſcriptis, quæ quia aliæ perſonæ non habent, literam illam ﻭ vel ﻯ ſemper *ſcriptam* etſi non *lectam* habent.

Regulæ ſpeciales, & primo de conjugationibus.

§. 1. *Conjugationes* ſunt ſex, tres *Activæ, Peal, Pael, Aphel,* & tres *Paſſivæ, Ethpeel, Ethpaal,* & *Ethtaphal.*

§. 2. Tertia Perſona *Peal* exhibet ipſum thema, & habet ſub *prima radicali* Scheva, (aliquando habet *vocalem,* præſertim (ﻩ) in incipientibus a ﺩ, ut ﻳﻠﻒ *didicit*) ſub *ſecunda* (ﻩ) vel (ﻩ,) ut ﻳﻘﻢ *mandavit,* ﻳﺮﻣﻢ *dormivit.* At quæ terminantur in ﻝ ſub ſecunda habent (ﻩ,) ut ﻳﻠﻰ *revelavit.*

Not. 1. Quæ in (ﻩ) terminantur plerunque ſunt *intranſitiva,* ut ﻳﺪﻝ *timuit,* ﻳﺪﻉ *eſurivit,* &c. & hæc retinent (ﻩ,) ubicunque alia retinent ſuum (ﻩ,) ut ﻳﻘﻤﻮ *mandarunt,* ﻳﻠﻌﻮ *aſcenderunt.* Hujus etiam generis ſunt quæ in medio habent ﻝ, & quia ﻝ non patitur ante ſe Scheva, transfert vocalem ſuam ad præcedentem literam, ut ﻳﻬﻞ *petiit,* ﻳﺪﻉ *malus fuit.*

Not. 2.

at cum verbo ſubſtantivo ܗܘܐ, denotat *pluſquam perfectum*, ut ܗܘܐ ܩܛܠ *præcepiſſet*. *Imperfectum* autem formatur per *participium* & ܗܘܐ, ut ܩܛܠ ܗܘܐ *præcipiebat*.

2. Benoni *nudum* denotat *præſens* tempus, & quidem nullo addito pronomine *tertiam perſonam*: addito vero illarum perſonarum pronominibus, *primam* vel *ſecundam*, ut ܩܛܠ *præcipit*, ܩܛܠ ܐܢܐ *præcipio*, ܩܛܠ ܐܢܬ *præcipis*, cum ܗܘܐ (uti dictum eſt) denotat *præteritum imperfectum*. Cum ܒ vel ܒ denotat *participium præſens*, ut ܒܩܛܠ vel ܒ ܩܛܠ *præcipiens*, & aliquando ſine illis.

3. *Peil* plerunque ſub prima radicali habet Scheva, ſed aliquando etiam (ܲ) ut ܟܥܝܪ oneratus. Eſa. 1. 4. Hoc autem tempus ſæpiſſime denotat *præteritum Paſſivum* Indicativi modi, ut ܩܛܝܠ *juſſus eſt*. Cum ܒ vel ܒ denotat *participium paſſivum*, ut Marc. 2. 3. *Adduxerunt ei paralyticum* ܒ ܡܫܬܩܠ *portatum*. Aliquando etiam ſine illis. Nonnunquam vero & *Activam* habet *ſignificationem*, ut ܡܥܒܕ *faciens* vel *facit*. Rom. 15. 18.

4. *Infinitivus* omnis pro *characteriſtica* ſua ad fron-

Not. 1. Ex hiſce *vocalibus* potius quam ex *Dageſh* hæc conjugatio eſt diſcernenda, *Dageſh* enim ſeu *Kuſhoi* ſolis literis *Begadkephat* ſuperponitur.

Not. 2. Ad hanc formam referuntur verba *Quadrata*, ut ﬠﻠﺼ *eripuit*, ﻋﻈﻢ *magnificavit*, ﺻﺒﺮ *toleravit*, ﺳﺮﻉ *feſtinavit*, ﻋﺒﺪ *ſubjecit*, ﺗﻠﻤﺬ *diſcipulos fecit* : quæ omnino flectuntur ſicut Perfecta in *Pael*, ideoque non indigent nova formatione.

Ethpaal formatur a *Pael* præponendo ﻻ, & mutando (ﻣ) in (ﻓ,) ut *Pael* ﻓﻘﺪ, *Ethpaal* ﻻﻓﺘﻘﺪ *mandatus eſt.*

§. 5. *Aphel* fit a *Peal* præponendo ﺍ, & mutando (ﻓ) in (ﻣ,) ut ﻓﻘﺪ, *Aph.* ﺍﻓﻘﺪ *jubere fecit* : & hinc formatur *Ethtaphal*, præponendo ﻻ, & mutando ﺍ in ﻻ, & (ﻣ) in (ﻓ,) ut ﻓﻘﺪ, ﻻﺍﻓﺘﻘﺪ. Omnium autem harum conjugationum ſignificationes e lingua Hebraica ſunt petendæ.

§. 6. Hactenus de conjugationibus. Sequuntur *Varii flectendi modi*, qui etiam ſunt *ſex*, *Præteritum*, *Benoni* ſive *participium præſens*, *Pehil* ſive *participium præteritum*, *Imperativus*, *Infinitivus*, & *Futurum*. De omnibus hiſce ſequentes obſervantur regulæ.

1. Præteritum *nudum* denotat Præteritum *perfectum*; at

dicalis *lineolam quietis* ſibi habet ſubſcriptam, adeo ut ﻟﺎﻗﺘﻞ legatur *Ethpad*, nihilominus communiter legunt *ethpaḳḏ*, ד non totaliter occultato.

6. *Futurum* formatur ab *Imperativo* præponendo unam ex literis ﻟﺎﻗﺘﻞ, in *Peal* cum (ָ,) in *Aphel* cum (ַ,) & in *Pael* cum *Scheva*, niſi ﻟ, quæ habet (ַ) ubicunque debuit habere *Scheva*.

Not. 1. In hoc autem futuro tempore tertia maſculina ſingularis & prima perſona pluralis ſemper eſt eadem. Quomodo ideo una ab alia eſt dignoſcenda? Per *punctum*; tertia enim ſingularis habet *punctum ſubſcriptum* & prima pluralis *ſuperſcriptum*, quod diligenter obſervandum.

Not. 2. Futurum ſemper terminatur ut Imperativus, adeo ut ſive Imperativus terminetur in (ֶ) ſive in (ָ) ſive in (ַ,) iſtius veſtigia Futurum ad amuſſim premit.

Reliqua ad doctrinam de verbo pertinentia *Paradigma* exhibebit, uti & quæ dicta ſunt magis explicabit. Hoc ideo proximo capite tradetur.

tem assumit ܠ, & in omnibus conjugationibus nisi *Peal*, & in illa aliquando, ad calcem assumit (ܗ,) ut *Peal* ܩܛܘܠ, *Pael* ܩܛܘܠ & sic de cæteris, ut in *Paradigmate* videre est.

Hic autem notandum est, quod modus hic flectendi nunquam valet Infinitivum nisi præponatur ܠ, ut ܠܡܩܛܘܠ *præcipere* seu *ad præcipiendum*. Sine ܠ usurpatur solùmmodo ut Gerundium in *do*, ut ܩܛܘܠ ܩܛܘܠ *præcipiendo præcepit*. Omnes autem Hebræorum literæ בְּגִדְכְּפַת hic non in usu sunt, sed tantum ܠ, ut antea dictum est, & ܠܡ. Inter ܠܡ autem & Infinitivum aliquando intercedit ܠ, ut ܠܡ ܠܡܩܛܘܠ *a præcipiendo*.

5. *Imperativus* definit vel in (ܗ,) ut ܩܛܘܠ *præcipe*: vel in (ܘ,) præsertim in iis verbis quæ in præterito terminantur in (ܐ:) vel denique in (ܢ,) ut ܗܟܢ ܗܟܢ *fac sic*. Prov. 6. 2. Imperativus autem præter *communem* seu *proprium*, etiam usum *præteriti* sæpe exhibet.

Hic etiam notandum est, quod in omnibus *Imperativis Passivis* non solum ܬ & ܘ in fine quiescunt, juxta regulam *secundam generalem*, sed & media radicalis

Pehil.

Sing.

Fœm.	*Maſ.*

Deſideratur.

Plur.

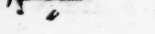

Infinitivus.

Imperativus.

Sing.

Fœm.	*Maſ.*

Plur.

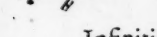

Futurum.

Sing.

Fœm.	*Maſ.*	
		3.
		2.
		1. c.

Plur.

Infinitivus.

Imperativus.

Sing.

Fœm.	*Maſ.*

Plur.

Futurum.

Sing.

Fœm.	*Maſ.*	
		3.
		2.
		1. c.

Plur.

CAP. X.

Paradigma Verbi Perfecti.

Ethpeel. ܩܛܶܠ Peal.

Fussit.

	Sing.		Sing.	
	Fœm.	*Maſ.*	*Fœm.*	*Maſ.*
3.	ܐܶܬܩܛܶܠܬ	ܐܶܬܩܛܶܠ	ܩܛܶܠܬ	ܩܛܶܠ
2.	ܐܶܬܩܛܶܠܬ	ܐܶܬܩܛܶܠ	ܩܛܶܠܬ	ܩܛܶܠ
1.	ܐܶܬܩܛܶܠ		*Commun.* ܩܛܶܠ	

	Plur.	Plur.
3.	ܐܶܬܩܛܶܠ ܢ	ܩܛܶܠ ܢ
2.	ܐܶܬܩܛܶܠ ܬ	ܩܛܶܠ ܬ
1.	ܐܶܬܩܛܶܠ ܢ	ܩܛܶܠ ܢ

Benoni. Benoni.

	Sing.		Sing.	
	Fœm.	*Maſ.*	*Fœm.*	*Maſ.*
	ܡܶܬܩܛܶܠ	ܡܶܬܩܛܶܠ	ܩܳܛܶܠ	ܩܳܛܶܠ

	Plur.	Plur.
	ܡܶܬܩܛܶܠ ܝܢ	ܩܳܛܶܠ ܝܢ

Pehil.

Benoni.

Sing.

Fœm. *Maſ.*

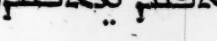

Plur.

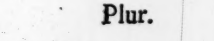

Benoni.

Sing.

Fœm. *Maſ.*

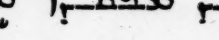

Plur.

Pehil.

Sing.

Fœm. *Maſ.*

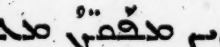

Deſideratur.

Plur.

Infinitivus.

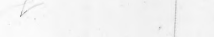

Infinitivus.

Imperativus.

Sing.

Fœm. *Maſ.*

Imperativus.

Sing.

Fœm. *Maſ.*

Plur.

Plur.		Plur.	
Fœm.	*Maſ.*	*Fœm.*	*Maſ.*
ܢܩܛܠ	ܢܩܛܠܘ 3.	ܩܛܠ	ܩܛܠܘ 3.
ܬܩܛܠ	ܬܩܛܠܘ 2.	ܩܛܠ	ܩܛܠ 2.
ܢܩܛܠ	1. c.	ܐܩܛܠ	1. c.

Ethpaal.		Pael.	
Præteritum.		*Præteritum.*	
Sing.		Sing.	
Fœm.	*Maſ.*	*Fœm.*	*Maſ.*
ܐܬܩܛܠ	ܐܬܩܛܠ 3.	ܩܛܠ	ܩܛܠ 3.
ܬܬܩܛܠ	ܬܬܩܛܠ 2.	ܩܛܠ	ܩܛܠ 2.
ܐܬܩܛܠ	1. c.	ܩܛܠ	1. c.
Plur.		Plur.	
ܢܬܩܛܠ	ܢܬܩܛܠ 3.	ܩܛܠ	ܩܛܠ 3.
ܬܬܩܛܠ	ܬܬܩܛܠ 2.	ܩܛܠ	ܩܛܠ 2.
ܢܬܩܛܠ	1. c.	ܩܛܠ	1. c.

Beno-

Ethtaphal.

Præteritum.

Sing.

Fœm.	*Maſ.*	
אֶתְקַטַּלְתָּ	אֶתְקַטַּלְתָּ	2.
אֶתְקַטַּלְתְּ	אֶתְקַטַּל	3.

Plur.

אֶתְקַטַּלְנָא	1. c.
אֶתְקַטַּלְתֶּם	2.
אֶתְקַטַּלְתֶּן	
אֶתְקַטְּלוּ	3.
אֶתְקַטַּלְנָה	

Benoni.

Sing.

Fœm.	*Maſ.*
מִתְקַטַּלְתָּ	מִתְקַטַּל

Plur.

מִתְקַטְּלִים	
מִתְקַטַּלְתֶּם	
מִתְקַטַּלְתֶּן	
מִתְקַטְּלוֹת	

Aphel.

Præteritum.

Sing.

Fœm.	*Maſ.*	
הַקְטַלְתָּ	הַקְטַלְתָּ	2.
הַקְטַלְתְּ	הַקְטִיל	3.

Plur.

הַקְטַלְנָא	1. c.
הַקְטַלְתֶּם	2.
הַקְטַלְתֶּן	
הַקְטִילוּ	3.
הַקְטַלְנָה	

Benoni.

Sing.

Fœm.	*Maſ.*
מַקְטַלְתָּ	מַקְטִיל

Plur.

מַקְטִילִים	
מַקְטַלְתֶּם	
מַקְטַלְתֶּן	
מַקְטִילוֹת	

Plur.

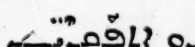

Plur.

Futurum.

Futurum.

Sing.

Sing.

Fœm. *Maſ.*

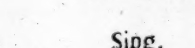

Fœm. *Maſ.*

Plur.

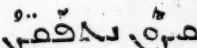

Plur.

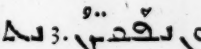

Ethtaphal.

Futurum.		Futurum.
Sing.		
Fœm.	*Maſ.*	
ܬܶܥܶܒܝ	ܝܶܥܶܒ 3.	ܢܶܥܶܒ 3.
ܬܶܥܶܒ	ܬܶܥܶܒ 2.	ܐܶܥܶܒ 2.
	ܐܶܥܶܒ 1. c.	ܐܶܥܶܒ 1. c.
Plur.		Plur.
ܢܶܥܶܒ	ܝܶܥܶܒ 3.	ܢܶܥܶܒ 3.
ܬܶܥܶܒ	ܬܶܥܶܒ 2.	ܐܶܥܶܒ 2.
	ܢܶܥܶܒ 1. c.	ܢܶܥܶܒ 1. c.

CAP. XI.

De Verbis Defectivis.

HActenus de verbo *Perfecto*. Sequuntur *Defectiva*, quæ ordine ad verba perfecta, quantum poſſunt, reducemus, omnemque differentiam oſtendemus.

§. 1. Defectiva *nun* ad perfecta verba reducentur, modo hanc obſerves regulam, *Omne nun Schevatum abjicitur*: ex. gr. ex Infinitivo ܢܦܩ *exire*,

Pehil.

Sing.

Fœm. *Maſ.*

Deſideratur.

Plur.

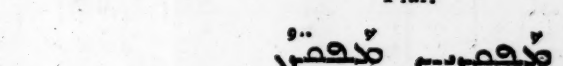

Infinitivus.

Infinitivus.

Imperativus.

Sing.

Fœm. *Maſ.*

Imperativus.

Sing.

Fœm. *Maſ.*

Plur.

Plur.

Futurum

At hoc ʼ in declinando ſæpe omittitur, ut ܐܬܐ, uti & aliquando retinetur.

§. 3. Defectiva *prima* ʼ ad analoga reducentur, ſeu eorum flectendi modum ſequentur, ſi modo obſerves, quod in Aphel ʼ mutatur in ܐ, ut pro ܐܟܠ, ܐܟܠ *comedit*, ſic & ܐܟܠ, ܢܟܠ; & aliquando in ܝ, ut ab ܐܬܐ *venit* fit Aphel ܐܝܬܐ *adduxit*: Deinde quod ʼ ſemper habet *vocalem* aliquam pro ſuo *Scheva*, ut pro ܐܟܠ, ܐܟܠ *comedit*. Et in conjugationibus *Pael* & *Ethpaal* in utroque *Participio*, *Infinitivo*, & *Futuro*, ubi literæ formativæ præfiguntur, quæ ſecundum analogiam haberent Scheva, ʼ vocalem ſuam (juxta regulam c. 3. n. 3.) literæ illi formativæ accommodat, ut pro ܡܐܟܠ ut ܡܦܩܕ, ܡܐܟܠ; & hinc eſt quod ʼ aliquando excidit, ut pro ܡܐܟܠ dicitur ܡܟܠ. Mat. 4. 23.

Notandum præterea eſt, quod quando terminatio *Imperativi* fit in (ـ,) *Olaph* habet (ـ;) at quando fit in (ـ,) *Olaph* habet (ـ,) ut ܐܫܩ *claude*, ܐܩܛ *dic*. At irregulare eſt illud ܐܬ *veni*. Apoc. 22. ult. ab ܐܬܐ *venit*: ſed ſemper ita occurrit.

exire, quomodo ſe haberet ſi verbum perfectum eſſet, ejicias ـَ Schevatum, & erit ܐܰܦܩ. Sic pro imperativis ܐܶܦܩ *exi*, ܛܪ *cuſtodi*, ܢܦܠ *cade*, dicitur ܐܦܩ, ܛܪ, ܢܦܠ: pro *Aphel* ܐܰܦܩ, ܐܰܛܪ, ܐܰܢܦܶܠ *eduxit*, & ſic de cæteris.

Not. 1. Non ſemper hujuſmodi patiuntur anomaliam, ſed aliquando perfecte flectuntur, ut ܐܰܢܗܺ *lucere fecit.* Act. 16. 29.

§. 2. Defectiva *geminatione ſecundæ radicalis* in *Pehil Peal*, in *Pael* & *Ethpaal* perfecte flectuntur, ut ܡܰܨܨ, ܡܨܨ, ܐܶܬܡܰܨܨ: & in aliis locis ad perfecta reducentur hac obſervata Regula, *Prima litera geminata abjicitur*; e. g. pro ܡܨ *comminutus eſt*, tollas primum ܨ, & erit ܡ. Sic pro ܡܨܨ *comminuti ſunt*, ܨܨ. Sic pro ܠܡܨ, ܠܨ: pro *infinitivo* ܡܰܨ, ܡ, pro *imper.* ܨܨ, ܨ; pro *futuro* ܢܶܨ, ܢ: in *Aphel* pro ܐܰܨ, ܐ; & ſic in omnibus, niſi in *Beneni Peal*, ubi medium illud radicale ſeu prima litera geminata mutatur in ܝ, ut pro ܡܨ, legitur ܡܝ *comminuens*.

At

dente (ʾ) ut Infin. ܡܶܗܰܟ, Fut. ܢܶܗܰܟ, ܢܶܗܟ. At interdum etiam per modum (ʾ) Futurum indicatur, ut pro ܢܶܗܟ, ܢܶܗܰܟ. Sic ܢܶܐ, ܢܶܐ. Sic ܢܶܐ. Mat. 19. 28. ܢܶܐ. Pſal. 131. ab ܝܰܬ *ſedebat.* Sic & ܩܳܐ *maneat.* Gen. 24. 55. Ad hunc etiam modum Infinitivus aliquando formatur, ut ܡܶܬܰܒ pro ܡܶܬܰܒ *ſedere.*

3. In *Aphel* mutes ܐ in ܐ, ut ܐܶܬܰܒ, ܐܶܬܰܒ, ܐܶܬܰܒ, &c. At aliquando etiam manet ܐ, ut ab ܐܶܬ in Peal, fit Aphel ܐܶܬ *lactavit.*

4. Obſerves quod dantur tria quæ in *Imperativo* flectuntur ſicut Defectiva *Nun*, abjiciunt ſcilicet primam radicalem, ut ܝܰܬ *ſedit*, Imp. ܬܰ *ſede*, ܝܰܗ *dedit*, Imper. ܗܰ *da*, & ܝܰܕ *cognovit*, Imp. ܕܰ *cognoſce.* Hinc Pſal. 4. 3. ܕܰ *cognoſcite.*

§. 5. Sequuntur quieſcentia medio ܐ. Etſi talis ſtatus, qualis eſt ܩܳܡ *ſurrexit*, in Præterito nunquam invenitur, vocantur tamen quieſcentia medio ܐ, quia ܐ invenitur, in Imperativo, & Futuro, & in aliis etiam temporibus ſed mutatum in aliam literam vel vocalem. vid. in *Præterito Peal*, omni *Infinitivo*, & *Pehil Aphel*, mutatur in (ʾ) in *Benoni Peal*, in

Deinde quæ in *Futuro* terminantur in (ـَ) habent ad literas ـَـْ, (ـَ); ut ـَـْـَـ *comedet*, at quæ terminantur in (ـِ,) habent ad literas illas (ـِـْ) ut ـِـْـَـ *didicero*, ـِـْـَـ *didiceris*. Imo prima illa litera ـ in Futuro aliquando expungitur, ut ـَـْـَـ *comedas*, pro ـَـْـَـ. Exod. 34. 26.

Infinitivus ſub formativo ſuo ـَـ plerunque habet (ـَ,) ut ـَـْـَـ *comedere*: at aliquando etiam habet (ـِ,) ut ـِـْـَـ *ad eundum*. Mat. 24. 1.

Hic denique notandum, quod *Ethpeel* duplex *eſt*; 1. Aliquando ـ radicale pro *Scheva* habet (ـَ,) ut ـَـْـَـ *comeſtus eſt*, Fut. ـَـْـَـ, &c. 2. Aliquando ـ radicale mutatur in ـ, ut ـَـْـَـ, ـَـْـَـ, ـَـْـَـ, &c.

§. 4. Defectiva prima *Jud*, ſemper habent (ـَ) in fine, ut ـَـ *genuit*, & ad perfecta referentur, ſi modo

1. In *Præterito* & *Imperativo* pro more mutes *Scheva* in (ـِ,) ut ـِـ *genuit*, ـِـ *gigne*.

2. In Infinitivo & Futuro mutes ـ in ـ præcedente

Ethpeel.

Fœm.	*Maſ.*	
ܐܬܥܨܪ	ܐܬܥܨܪ	*Pret.*
vel	vel	
ܐܬܥܨܪ	ܐܬܥܨܪ	
ܡܬܥܨܪ		*Benoni.*
ܡܬܥܨܪ		*Infin.*
ܐܬܥܨܪ		*Imper.*
ܢܬܥܨܪ		*Futur.*

Aphel.

Pret. ܐܥܨܪ. *Ben.* ܡܥܨܪ. *Pehil* ܡܥܨܪ.

Infin. ܡܥܨܪ. *Imper.* ܐܥܨܪ. *Fut.* ܢܥܨܪ.

Sic ܐܫܝܡ *ponam* a ܫܡ *poſuit*, cum vocali (ª) juxta regulam cap. 9. 6. 6. Gen. 3. 15. *Ethtaphal* eodem modo ſe habet ac *Ethpeel.*

in prima voce, in aliis in ـ : omnibus aliis temporibus & conjugationibus mutatur in ـ, nisi in *Pael* & *Ethpaal*, in quibus media radicalis ـ nunc retinetur, ut ـ *junxit*; nunc autem mutatur in ـ, & illud quidem ſæpiſſime, ut ـ *ſtabilivit*; & tunc perfecte flectuntur ſicut ـ.

Hoc denique obſerves, quod in omnibus temporibus *Ethpeel* nunc ſimplex nunc duplex ـ inveniri eſt; nunc vid. ſcribitur ـ, nunc ـ. Sed clarius omnia videre eſt in decurtato hoc Paradigmate.

Peal.

Prat.	ـ	&c. ـ plur. &c. ـ
Benoni.	ـ	ـ ـ
Pehil.	ـ	ـ ـ
Infinit.	ـ	
Imper.	ـ	ـ ـ
Futur.	ـ	&c. ـ

Ethpeel.

2. Omne Præt. fœm. 3. perſ. terminatur in ـَتْ, & quæ in ـَا in maſc, in ـَ.

3. Tertiæ perſonæ plurales Præteriti in ـُو, & quæ in ـَا maſc. ſing, in ـَ. Aliquando autem movent ـَ & aſſumunt ـُ, ut pro حَنَّوْ, حَنُّوْ.

4. Omne *Futurum*, *Benoni*, & *Pehil Peal* in (ـُ,) *Pehil Pael* & *Aphel* in ـِ.

5. Omnis *Infinitivus* in ـُتْ, ـَا in ـَ mobile commutato, niſi Infinitivus *Peal* qui deſinit in ـَا.

6. *Imperativus Peal* in ـَ, *Ethpeel* in ـِ, alii omnes in ـَا. Unum autem hic notandum, vid. quod verbum حْنَا *convertit* in Imperativo *Ethpaal* ſæpe radicis ultimam amittit, & ſic pro اِتْحَنَّا *converti*, plerunque occurrit اِتْحَ, ut Pſal. 6. 4. Pſ. 90. & paſſim alibi.

Priuſquam autem ipſum Paradigma aggrediar, aliud ulterius conſiderandum eſt, vid. quod quamvis Futurum plerunque deſinit in ـَ (uti antea dictum eſt) ut يَحْيَا, يَحْيَا, &c. verbum tamen هْوَى *fuit*, facit Futurum يَهْوِي & يَهْوِ *erit* m. يَهْوَيْ & يَهْوَ *erit* fœm. يَهْوَيْ & يَهْوَ *ero*. Ut omnia

CAP. XII.

De Defectivis tertia radicali.

DEfectiva ultima *Jud* & ultima *Olaph* eodem modo flectuntur, niſi in Præterito Peal, in quo defectiva ו ſic formantur.

בָּנָה

ædificavit.

Sing.

Fœm.	*Maſ.*	
בָּנְתָה	בָּנָה	3.
בָּנִית	בָּנִיתָ	2.
	בָּנִיתִי	1. c.

Plur.

בָּנוֹת & בָּנְיָן	בָּנוּ	3.
בָּנִיתֶן	בָּנִיתֶם	2.
בָּנִינוּ & בָּנִין		1. c.

Quod ad reliquam formationem defectivorum ו & י hæ obſerventur regulæ.

1. Omne Præteritum maſculinum 3. perſ. terminatur in (ָה,) & Præt. *Peal* etiam in וֹ.

2. omne

ܡܚܒܠ ܡܚܒܠ &c. *Pael.*

ܐܬܚܒܠ ܐܬܚܒܠ &c. *Ethpa.*

ܐܚܒܠ ܡܚܒܠ ܡܚܒܠ ܡܚܒܠ *Aphel.*

ܐܬܚܒܠ &c. *Ehta.*

Pehilin.

ܚܒܠ ܚܒܠ ܚܒܠ *Peal.*

ܡܚܒܠ ܡܚܒܠ ܡܚܒܠ ܡܚܒܠ *Pael.*

ܡܚܒܠ ܡܚܒܠ ܡܚܒܠ ܡܚܒܠ *Aphel.*

Infinitivi.

ܡܚܒܠ *Peal.*

ܐܬܚܒܠ *Ethpe.*

ܡܚܒܠ *Pael.*

ܐܬܚܒܠ *Ethpa.*

ܡܚܒܠ *Aphel.*

ܐܬܚܒܠ *Ehta.*

Imperativi.

autem clarius elucescant, jam *Paradigma* hujusce verbi proponam.

Paradigma desinentium in ـا.

Preterita omnium conjugationum.

1. c.	2. *fœ.*	2. *m.*	3. *fœ.*	3. *m.*	
حنا	حنة	حنت	حنت	حنا	*sing. Peal.*
حنو حنت & حنين			حنين	حنو	*pl.*
حنن					
&c. اتحنا			اتحنة		*Ethpe.*
&c. حنى			حنة		*Pael.*
&c. اتحنى			اتحنة		*Ethpa.*
&c. أحنى			أحنة		*Aphel.*
&c. اتأحنى			اتأحنة		*Ethta.*

Benoni in

صنا صنا صنى صنن *Peal.*

&c. مصنا مصنا *Ethpe.*

Pael.

CAP. XIII.

De Adverbio.

HActenus (Deo aſſiſtente) de *declinabilibus* egimus: ſequuntur *indeclinabilia*, quæ ſunt *Adverbium, Præpoſitio, Conjunctio*, & *Interjectio*.

Jam de adverbio.

Adverbia loci, ܗܳܟܳܐ *hic*, ܗܰܠܳܟ *huc*, ܗܳܟܳܐ ἐκεῖ *ibi*, ܗܰܠܳܟ ἐκεῖθεν. Mat. 4. 21. ܐܰܝܟܳܐ *ubi?*

Temporis, ܗܳܫܬܳܐ *nunc*, ܟܰܕ ܗܳܫܬܳܐ *deinceps*, ܡܶܢ ܗܳܫܬܳܐ *hinc*, ܟܰܕ ܡܶܢ *exinde*, ܗܳܫܬܳܐ *jam, nunc*, ܠܳܡܳܐ Mat. 25. 26. ܡܰܚܪܳܬ *cras*, ܐܶܬܡܰܠ *heri*.

Similitudinis, ܐܰܝܟ, ܐܰܝܟܰܢ, ܐܰܝܟܰܢܳܐ *quemadmodum, ſicut*, ܗܳܟܰܢܳܐ *ſic, ita*.

Intentionis, ܟܠ, ܟܠܳܗ ὅλως *omnino*, ܝܰܬܶܪ *plus, magis*.

Affirmationis, ܐܶܝ *næ, certe*.

Negationis, ܠܳ, ܠܶܝܬ *non*.

Dubitationis, ܐܽܘ, ܐܽܘ τάχα *forſan, fortaſſe*.

Qualitatis,

Imperativi.

ܟܬܘܒ ܟܬܘ ܟܬܒ ܟܬܒܝ *Peal.*

&c. ܐܬܟܬܘܒ *Ethpe.*

ܟܘܬܒ ܟܘܬܒ ܟܘܬܒ ܟܘܬܒܝ *Pael.*

&c. ܐܬܟܘܬܒ *Ethpa.*

&c. ܐܟܬܒ ܐܟܬܒ *Aphel.*

ܐܬܐܟܬܒ *Ethta.*

Futura.

ܢܟܬܘܒ ܢܟܬܘ ܢܟܬܒ ܢܟܬܒܝ ܢܟܬܒ *Peal.*

ܢܟܬܘܒ ܢܟܬܘ ܢܟܬܒ ܢܟܬܒܝ ܢܟܬܒ

ܢܬܟܬܘܒ ܢܬܟܬܘ ܢܬܟܬܒ ܢܬܟܬܒܝ ܢܬܟܬܒ *Ethp. pl.&c.*

&c. ܢܟܘܬܒ *Pael.*

&c. ܢܬܟܘܬܒ *Ethpa.*

&c. ܢܟܬܒ *Aphel.*

&c. ܢܬܐܟܬܒ *Ethta.*

CAP.

CAP. XV.

De Conjunctione.

Conjunctiones conditionales, ‏אִם‎ *si*, ‏אִלּוּ, לוּלֵי‎ *nisi.*

Segregativæ, ‏אֶלָּא‎ ἀλλὰ *sed*, ‏אִם‎ *at vero.*

Disjunctivæ, ‏אוֹ אוֹ‎ *vel*, *sive.* Mat. 15. 17.

Causales, ‏כִּי‎ γὰρ *enim.* ‏שֶׁ‎ *eo quod*, ‏שֶׁעַל‎ ἀνθ' ὧν *propterea.* Luc. 19. 44. ‏עַל‎ sequente ‏כִּי‎, *nam.* Esa. 1. 2.

Rationales, ‏לָכֵן, עַל כֵּן, עַל זֶה, עַל כֵּן גַּם‎, *ergo, itaque, propterea, idcirco,* ‏גַּם‎ *itaque* quod etiam denotat ἄρα: & sæpe cum interrogativis usurpatur, ut ‏מִי גַּם זֶה‎ τίς ἄρα?

Copulativæ, ו, ‏גַּם, גַּם‎, *&, etiam,* ‏אַף‎ *quoque*: ו autem plerunque præfigitur per Scheva.

CAP.

Qualitatis, ܒܛܠ ἰικῆ *fruſtra.* Perquam plurima etiam Adverbia *qualitatis* oriuntur ab adjectivis ad finem eorum aſſumendo ܐ, ut ܒܝܫ *malus,* ܒܝܫܐ *male.* ܚܟܝܡ *ſapiens,* ܚܟܡܬܐ *ſapienter.* Sed hujuſmodi innumera ubique occurrunt.

CAP. XIV.

De Præpoſitione.

PRæpoſitiones ſunt, vel *ſeparabiles* vel *inſeparabiles.*

§. 1. Separabiles ſunt ܥܕ *ad,* ܒܝܬ, ܒܝܬܐ, ܒܝܢ Gen. 1. 6. *inter.* ܒܬܪ, ܒܬܪܬ *poſt, retro,* ܬܚܬ vel ܬܚܝܬ ὑπὸ, κάτω *ſub,* ܥܡ *cum,* ܟܢܓܕ *contra,* ܒܓܠ *propter,* ܡܢ *a, ab, ex.*

§. 2. Inſeparabiles ſunt, ܠ *ad, in, propter,* ܒ *in, cum, per, propter:* ܐ etiam uſurpatur tanquam inſeparabilis cum quibuſdam particulis, ut ܡܝܕ *ſtatim* a ܡܢ & ܐ ἀπὸ μίας.

CAP.

GRAMMATICÆ SYRIACÆ

LIBER SECUNDUS.

DE SYNTAXI.

CAPUT PRIMUM.

De Nomine.

UT in parte *Etymologica*, ſic etiam & in hac Syntactica (Deo volente ſimul & aſſiſtente) omnes partes orationis, quanta poſſumus brevitate, percurremus. In primo ideo hoc capite de *nomine*, eoque tam *ſubſtantivo* quam *adjectivo* agemus. De quibus ſigillatim ſequentes obſervantur canones.

§. 1. Subſtantivum cum ſubſtantivo ejuſdem rei caſu, genere, & numero convenit. Sic

1 Reg. 5. 7. ܐܠܗ ܕܓܘܢ ܐܠܗܢ *& contra Dagonem Deum noſtrum.*

Act. 1. 11. ܓܒܪܐ ܓܠܝܠܝܐ *viri Galilæi.*

v. 16. ܓܒܪܐ ܐܚܐ *viri fratres.*

Act. 2. 22. ܓܒܪܐ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ *viri filii Iſraël.*

§. 2. Ejuſdem ſubſtantivi repetitio diſtributionem efficit, & aliquando emphaſin denotat & multitudinem.

1. Diſtributionem,

Num.

CAP XVI.

De Interjectione,

Interjectiones obſecrantis, ܐܟܝ *quæſo*, ܒܒܝ *obſecro.*

Comminantis, ܘܝ. *væ.*

Dolentis, ܘܝ, ܐܘܝ, ܘܘܝ *heu, proh.* ܠܝ, *væ mihi.*

Optantis, ܠܘ, ܠܘ ܡܢ *utinam.*

Exclamantis, ܗܐ, ܗ, ܐܐ, *Euge, Vah,* ܐ.

Deteſtantis, ܠܐ *abſit,* ܕܝ pui, quod plerunque poſt ſe habet ܡܢ, ut ܕܝ ܡܢ ܟܕܫ *deteſtor mundum.*

Demonſtrantis, ܗܐ, ܗܐ *en, ecce,* quæ tamen Particula aliquando eſt tantum completiva, ut Marc. 9. 21.

Finis Libri primi.

Act. 2. 4. *Et incipiebant loqui* ܠܫܢ̈ܐ ܠܫܢ̈ܐ *lingua lingua*, i. e. variis, diverſis linguis.

§. 3. Subſtantivum unum regit aliud diverſæ rei in genitivo caſu, at hic prius ſubſtantivum eſt in forma conſtructa, ut

Pſal. 59. 1. ܝܬ̈ܒ̈ܐ ܕܐܪܥܐ *incolæ terræ.*

Ibid. ܒܪ̈ܝ̈ ܕܐܪܥܐ *filii terræ.*

Mat. 2. 1. ܒܝ̈ܡ̈ܘܗܝ ܕܗܪܘܕܝܣ *in diebus Herodis.*

Sed exempla ubique ſunt in promptu.

4. Pro forma illa *Conſtructa* ſubſtantivum in forma *Emphatica* ſeu *Abſoluta* vi particulæ ܕ ſequentis regit alterum in genitivo caſu, ut

Pſal. 5. 8. ܒܝܬ ܟܦ̈ܐ ܕܚܣܕܟ ܐܢܐ *ſed ego in multitudine bonitatis tuæ.*

Eccleſ. 6. 9. ܛܒ ܚܙ̈ܘܬ ܥܝ̈ܢ̈ܐ ܡܢ ܗܠܟ̈ܘܬ ܢܦ̈ܫܐ *melior eſt aſpectus oculorum quam inceſſus animæ.*

Eſa. 1. 3. ܐܘܒ̈ܐ ܒܝܬ ܡܪܝܗ *præſepe domini ſui.*

Luc. 1. 69. ܩܪܢ ܕܦ̈ܘܪܩܢܐ *cornu ſalutis.*

Mat. 2. 2. ܡܠ̈ܟܐ ܕܝ̈ܗ̈ܘ̈ܕ̈ܝ̈ *rex Judæorum.*

5. Horum ſubſtantivorum *poſterius* pro *adjectivo* nonnunquam ponitur, ut

Num. 17. 2. ܘܗܒ ܡܢܗܘܢ ܚܕ ܚܕ ܠܫܒܛ *& accipe ab illis virgam virgam*, i. e. *ſingulas virgas.*

Mat. 26. 22. ܚܕ ܚܕ ܡܢܗܘܢ *unus unus ex illis*, i. e. *ſinguli eorum.*

Marc. 6. 39. ܟܘܪܣܝ ܟܘܪܣܝ *claſſes claſſes*, i. e. *in plures & ordine diſtributas convivantium claſſes.*

Act. 17. 18. ܐܢܫ ܐܢܫ ܡܢܗܘܢ *homo homo ex illis*, i. e. *quidam ex illis.*

2. Multitudinem,

Gen. 14. 10. *Et vallis Sodomitarum* ܒܐܪ ܒܐܪ *putei putei Bituminis*, i. e. *multi putei.*

Exod. 8. 14. & ܘܟܒܨܘ ܐܢܘܢ ܟܘܡܐ ܟܘܡܐ *congregarunt eos acervos acervos*, i. e. *multos acervos.*

Inter duo illo ſubſtantiva intercedente copula diverſitas ſignificatur, ut

Pſal. 12. 3. ܒܠܒܐ ܘܒܠܒܐ *in corde & in corde*, i. e. *diverſo corde, uno in ore, alio in pectore.*

Num. 1. 52. ܒܢܝ ܐܝܫ ܥܠ ܡܫܪܝܬܐ ܕܝܠܗ ܘܐܝܫ ܥܠ ܓܕܘܕܗ ܕܝܠܗ, *Et habitabunt filii Iſrael, vir in caſtris ſuis, & vir in turma ſua*, i. e. unus ibi & alius hic.

Et etiam aliquando ſine copula, ut

Act.

De Nomine Adjectivo.

§. 1. Adjectivum convenit cum ſuo ſubſtantivo genere, numero, & caſu, præcedente vero ſubſtantivo, (ſi adjectivum enim præcedat ſupplet locum verbi ſubſtantivi,) ut

Eccleſ. 8. 3. ܘܠܐ ܐܬܩܡ ܥܠ ܡܠܬܐ ܒܝܫܬܐ & *ne perſiſtas in re mala.*

Eſa. 1. 4. ܒܢܝܐ ܚܒܠܝܐ *filii corrupti.*

Mat. 3. 17. ܗܢܐ ܒܪܝ ܚܒܝܒܐ *filius dilectus.*

Mat. 7. 17. ܟܠ ܐܝܠܢܐ ܛܒܐ ܥܒܕ ܦܪܝ ܛܒ̈ ܐܢ *omnis arbor bona bonos fructus fert.*

Aliquando autem, idque eleganter, inter ſubſtantivum & adjectivum intercedit ܕ, ut

Eccleſ. 7. 15. ܒܝܘܡܐ ܛܒܐ *in die bono.*

Eſa. 1. 6. ܐܬܪ ܚܘܫܢܐ *locus ſanus.*

Ibid. ܘܡܟ̈ܬܐ ܕܐܬܪ ܛܒ̈ *& plagæ tumentes.*

§. 2. Omnia Adjectiva nominalia & participialia in gradu poſitivo & in forma conſtructa regunt genitivum, qui apud Latinos nunc per Ablativum nunc per Accuſativum exponitur, ut

1 Par. 12. 8. ܓܒ̈ܪ ܚܝܠ ܥܒ̈ܕܝ ܡܓܢܐ *homines valentes robore.*

Eccleſ. 8. 10. ܘܡܢ ܐܬܪܐ ܕܩܕܫܐ ܐܬܟ *et de loco ſanctitatis abierunt*, i. e. et de loco ſancto.

Mat. 3. 4. ܕܒܫܐ ܕܒܪ *mel ſylvæ*, i. e. mel ſylveſtre.

Act. 16. 6. ܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ *Spiritus ſanctitatis*, i. e. Spiritus ſanctus.

Heb. 9. 4. ܥܡܪܐ ܕܕܗܒܐ *urna auri*, i. e. aurea.

6. Sic etiam ſubſtantivum cum præpoſitione ſæpe uſurpatur pro adjectivo, ut

1 Par. 12. 1. ܘܟܠܗܘܢ ܓܒܪܐ ܕܚܝܠܐ *& illi cum fortitudine aderant omnes Davidi*, i. e. et illi fortes.

Pſal. 29. 4. ܩܠܗ ܕܡܪܐ ܒܚܝܠܐ ܩܠܗ ܕܡܪܐ ܒܫܘܒܚܐ *vox Domini in potentia, vox Domini in gloria*, i. e. vox Domini eſt potens, vox Domini eſt glorioſa.

Eſa. 1. 5. ܟܠ ܪܝܫ ܠܚܘܫ ܘܟܠ ܠܒܐ ܠܟܝܐ *omne caput ad dolorem & omne cor ad mœrorem*, i. e. omne caput dolens eſt, & omne cor mœrens.

Hactenus de nomine ſubſtantivo.

Sequitur nomen Adjectivum.

De

1 Par. 12. 22. ܟܠܗܘܢ ܓܒܪܐ ܚܝܠܐ ܕܓܒܝܘ ܠܡܫܪܝܬܐ *quia omnes illi erant valentes in robore*, i. e. valentiſſimi.

Sic dicimus ܪܒ ܕܒܢܡܘܣܐ *magnum in lege*, i. e. præceptum maximum. Sic & dicimus ܥܬܝܪ ܒܒܢܝ ܐܢܫ *Dives in filiis hominis*, i. e. ditiſſimus omnium.

Sic denique dicimus ܒܝܫ ܥܒܕ vel ܥܒܕ ܒܝܫ uti occurrit Mat. 8. 28. *bene malus*, i. e. peſſimus.

Appendix ad Nomen.

Ut apud Hebræos, ſic etiam & apud Syros, nomina ܒܝܬ *domus* & ܒܪ *filius* inſignes faciunt periphraſes, ut

§. 1. ܒܝܬ *domus.*

Pſal. 31. 3. ܒܝܬ ܡܚܣܐ *domus refugii*, i. e. refugium, uti & ſæpiſſime occurrit in Pſalmis.

Mat. 5. 25. ܒܝܬ ܐܣܝܪܐ *domus vinctorum*, i. e. carcer.

Mat. 9. 9. ܒܝܬ ܡܟܣܐ *domus tributorum*, i. e. telonium.

Ibid. ܒܝܬܒ ܫܝܩܠ ܣܦܣܝܐ *tenentes enſes & clypeos.*

Aliquando intercedit præpoſitio.

1. Par. 12. 8. ܘܓܒܪܐ ܕܥܒܝܠܝ ܚܝܠܐ *& ingentes ſtatura.*

§. 3. Adjectivi gradus *comparativus* fit per ܡܢ aut ܡܢܐ, ut

Prov. 22. 1. ܫܡܐ ܕܐܝܬ ܠܗ ܥܘܬܪ ܡܢ ܟܣܦܐ ܘܗܘܢ ܛܒ *excellens eſt nomen præ divitiis multis,* i. e. excellentius eſt.

Eccleſ. 6. 3. ܐܡܪ ܐܢܐ ܕܛܒ ܠܗ ܫܟܚܐ *dico quod melior eſt abortivus quam ille.*

Galat. 4. 27. ܣܓܝ ܒܢܝ ܡܫܬܟܚܬܐ ܡܢ ܒܢܝ ܕܐܬܬܐ ܓܒܪܐ *dico quod plures ſunt filii deſertæ quam filii maritatæ.*

§. 4. Adjectivi gradus ſuperlativus fit per præpoſitionem ܕ, vel etiam per ܛܒ, idque vel ſimpliciter vel addito ܐ, ut

1 Reg. 5. 9. ܡܟܬܐ ܪܒܐ ܕܛܒ *plaga maxima.*

1 Par.

Hujuſmodi autem paſſim obvia ſunt. Hæc ſufficiant ad oſtendendum quomodo ܚܕ ܫܘܙܒ *Syri* ſemetipſos exprimere ſoliti fuerunt.

Hactenus ideo de nomine. Sequitur Pronomen.

CAP. II.

De Pronomine.

OMnem Pronominum Syntaxin ad tria capita referemus. 1. De Pronomine *ſeparato*. 2. De Pronomine inſeparabili affixo *nominibus*. 3. De Pronomine inſeparabili affixo *verbis*.

In hoc ideo capite de Pronomine *ſeparabili* agemus.

§. 1. Interrogativa ܡܢ de *Perſona* & ܡܢܘ ܡܢܐ & ܡܢܐ de *re*, vocibus utriuſque generis & numeri inſerviunt; at ܡܢܐ in interrogando maſculino ſingulari tantum inſervit, ut

Eſa. 1. 12. ܡܢܐ ܥܕܐ ܐܡܢ *quis poſtulat hæc?*

Mat. 3. 7. ܡܢܐ ܐܘܕܥܟܘܢ *quis vobis oſtendit?*

Mat. 8. 27. ܡܢܐ ܗܢܐ *quis eſt iſte?*

Si ܡܢܐ ſubſtantivo poſtponatur gignendi caſu

Mat. 23. 28. ܒܝܬ ܩܒܪܐ *domus ſepulchri*, i. e. ſepulchrum.

Marc. 12. 41. ܒܝܬ ܓܙܐ *domus gazæ*, i. e. *theſaurus*.

Luc. 19. 29. ܒܝܬ ܙܝܬܐ *domus olivæ*, i. e. olivetum.

Heb. 9. 4. ܒܝܬ ܩܛܪܐ *domus aromatum*, i. e. thuribulum.

Jac. 2. 6. ܒܝܬ ܕܝܢܐ *domus judicii*, i. e. curia.

Phil. 2. 2. ܒܝܬ ܦܢܝܐ *domus diverſorii*, i. e. diverſorium.

§. 2. ܒܪ *filius.*

Luc. 1. 58. ܒܢܝ ܒܝܬ ܩܪܒܐ *filii cognationis*, i. e. cognati.

Luc. 7. 12. ܒܢܝ ܡܕܝܢܬܐ *filii civitatis*, i. e. cives.

Act. 21. 12. ܒܢܝ ܐܬܪܐ *filii loci*, i. e. incolæ.

Act. 25. 12. ܒܢܝ ܡܠܟܐ *filii concilii ejus*, i. e. conſiliarii ejus.

1 Cor. 12. 13. ܒܢܝ ܚܪܝܐ *filii libertatis*, i. e. liberi.

Si autem ſit interrogativum aliter ſe habet, ut

Mar. 11. 28. ܒܪܫܘܬܐ ܗܕܝܢ *quo dominio? quæ poteſtate?*

§. 4. ܐܝܢܐ *quæ, qualis*, nomina fœminina ſinguria refert, ut

2 Cor. 6. 14. ܐܝܢܐ ܚܒܪܘܬܐ *quæ communicatio?* At ܐܝܠܝܢ nominibus pluralibus utriuſque generis inſervit, ut

Rom. 8. 30. ܐܠܝܢ ܕܩܕܡ ܐܦ ܐܠܝܢ *quos prædeſtinavit, ipſos vocavit.*

§. 5. Demonſtrativi repetitio diſtributionem indicat, ut

Judic. 18. 4. ܗܟܢܐ ܗܟܢܐ *ſic & ſic* fecit mihi, i. e. ad hunc & illum modum.

CAP. III.

De Pronomine cum Nomine.

§. 1. PRonomen inſeparabile eſt vel *præfixum* vel *affixum.*

Præfixum unicum eſt, ܕ, valetque idem quod Hebræorum אֲשֶׁר. Præfigitur autem per *Scheva*, quod ante vocem a Scheva incipientem pro more convertitur in (ܐ,) ut

Eſa. 1. 29. ܡܢ ܐܠܗܝܐ ܕܒܥܝܗ *ab idolis quæ petierunt.*

Rom.

efferendum erit : Hinc etiam ﻝ notam hujus caſus aliquando ſibi præfixam habet, ut

Mat. 22. 42. ﻝﻤﻦ ﻫﻮ *cujus filius ?*

Verſ. 20. ﻝﻤﻦ ﻫﺬﻩ ﺍﻟﺼﻮﺭﺓ *cujus eſt hæc imago ?* Sic & ﻤﻦ ſi ſubſtantivo poſtponatur genitivum poſſeſſoris notat, ut

Gen. 24. 47. ﺑﺖ ﻤﻦ ﻫﻲ *cujus filia es ?*

§. 2. ﻤﻦ ſequente ﻝ vicem Pronominis *Relativi* ſupplet, ut

Mat. 5. 22. ﻜﻞ ﻤﻦ ﻴﻐﻀﺐ *quod omnis qui iraſcetur.*

Mat. 23. 12. ﻤﻦ ﻴﺘﻌﻈﻢ ﻴﺘﻀﻊ *qui enim exaltabit ſemet.*

Sic etiam ﻤﺎ ſequente ﻝ aliquando *rem* vel *id* ſignificat, ut

Act. 17. 24. ﻜﻞ ﻤﺎ ﻓﻴﻪ *omne id quod eſt in eo.*

§. 3. Relativum ﻤﺎ *qui*, *qualis*, nominibus maſculinis ancillatur, & ſemper (niſi ſit interrogativum) poſt ſe requirit ﻝ. Sic dicimus ﻤﺎ ﻴﺴﻤﻊ *qui audit.* ﻤﺎ ﻴﺄﻤﺮ *qui præceperit.*

Si

nos, ﻢﻜ *noſtrum*, ﻢﻜ *nobis* & *nos*, ﻢﻨ *a nobis* : ſic ﻮ *ille*, ﻪ *illius*, ﻪ *illi* & *illum*, ﻪ *ab illo* : ſic denique ﻢ *illæ*, ﻢ *illarum*, ﻢ *illis* fœ. ﻢ vel ﻦ *illas*, ﻢ *ab illis*, & ſic de omnibus aliis.

Hic ideo notandum, quod affixa quibus præponitur ﺎ, uſurpantur ut Pronomina poſſeſſiva, ut ﻲ *meus*, *mea*, *meum*. ﻚ *tuus*, *a*, *um*. ﻪ *ſuus*, *ſua*, *ſuum*. ﻨ *noſter*, *a*, *um*. ﻜ *veſter*, *veſtra*, *veſtrum*.

§. 4. Hæc Affixa junguntur vel nominibus vel verbis : (de verbis proximo capite :) & nominibus vel maſculinis vel fœmininis. Primo de maſculinis : in hiſce autem in utroque numero junguntur formæ emphaticæ, in ſingulari abjecto ◌ٗ, in plur. ◌ٖ, ſic,

Sing.

Rom. 8. 14. ﭐﻟﻠﻪ ﺭﻭﺡ ﻫﻢ ﺍﻟﺬﻳﻦ *qui ſpiritu Dei ducuntur.* Sic paſſim.

§. 2. Affixa oriuntur a Pronominibus integris, idque hoc modo,

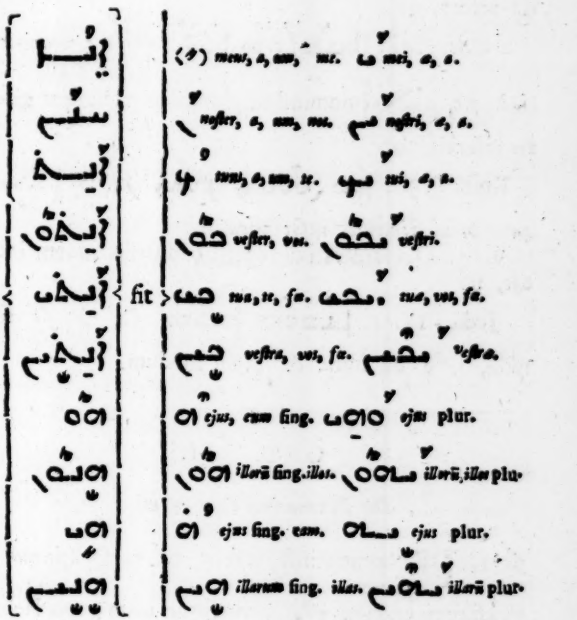

§. 3. Si addas hæc affixa finibus ﻟ ﺑ & ﻛ, formabunt caſus ſuorum primitivorum. Ex. gr. ﺍﺳﻢ

nos,

ſed *pum.* Pſal. 49. 2. Sic לִבִּי *cordis mei*, legitur *dleb*: & ſic in omnibus aliis, niſi ſequatur pronomen מִי, tunc enim י occultatur & (ִ) reducitur ad dictionem præcedentem, ut בְּנִי *filii mei eſt.* Gen. 37. 33. Hinc autem eſt, quod in conjunctione hoc ab aliis affixis nonnunquam diſcrepat: Nam,

1. Si nomen in forma ſimplici ad ultimam ſyllabam habet vocalem aliquam, in illa forma aſſumit hoc affixum nihil mutato. Sic סוּס *amicus*, סוּסִי *amicus meus*, at alia affixa recipit in forma *emphatica*, ut סוּסוֹ *amicus ejus*, &c. Sic etiam הֵיכָל *templum*, הֵיכָלִי *templum meum.* Sic שֵׁם *nomẽ*, שְׁמִי *nomen meũ.* דָּם *ſanguis*, דָּמִי *ſanguis meus.* At בֵּן *filius*, quia habet (ֵ) in fine pro (ַ,) hic ſuum recipit (ַ,) ut בְּנִי *filius meus.* Prov. 6. 1. c. 7. 1. & paſſim ibi.

2. Quæ formant emphaticam in אָ, abjecto ו ad ת recipiunt hoc affixum תִּי, ad prius *Jud* aſſumpto (ִ,) ut נַעֲרָא *puer*, נַעֲרָתִי *puer meus.* A forma שִׁנְאָא fit שִׁנְאָתִי *ſhroi ſolutio mea*, ab עֵינָא fit עֵינָתִי

Plur.	Sing.
מַלְכֵי	מֶלֶךְ
Reges.	*Rex.*
Reges mei מַלְכַי	*Rex meus* מַלְכִּי
R. tui, m. מַלְכֶיךָ	*R. tuus*, m. מַלְכְּךָ
Reg. tui, fœ. מַלְכַיִךְ	*Rex tuus*, fœ. מַלְכֵךְ
Reges. ejus, m. מַלְכָיו	*Rex ejus*, m. מַלְכּוֹ
Reges ejus, fœ. מַלְכֶיהָ	*Rex ejus*, fœ. מַלְכָּהּ
Reges noſtri, c. מַלְכֵינוּ	*Rex noſter*, c. מַלְכֵּנוּ
Reg. veſtri, m. מַלְכֵיכֶם	*Rex veſt.* m. מַלְכְּכֶם
Reg. veſtri, fœ. מַלְכֵיכֶן	*R. veſter*, fœ. מַלְכְּכֶן
Reg. eorum מַלְכֵיהֶם	*Rex eorum* מַלְכָּם
Reg. earum מַלְכֵיהֶן	*Rex earum* מַלְכָּן

Not. 1. *Jud* in מַלְכִּי *Rex meus* latet, & vocabulum pronunciatur *malk*, ideoque (ך) nunquam ſcribitur. Sic פִּי *os meum*, non legitur *pumi* ſed

ﺣﺒﻴﺒﻪ, hinc ﺣﺒﻴﺒﻪ *electi ejus*; conſtruct. ﺣﺒﻴﺒﻪ, hinc ﺣﺒﻴﺒﻪ *electi ejus*, & ſic de reliquis etiam affixis.

Not. 4. Hæc tria ﺃﺒ *pater*, ﺃﺨ *frater*, ﺣﻤ *ſocer*, cum prima perſona mutant (ـ) in (ـ) ut ﺃﺒﻲ *pater meus*, niſi ﺣﻤ quod facit ﺣﻤﻲ: in reliquis mutant ult. ﺍ in ﻭ. Quocirca hunc in modum recipiunt illa affixa, ﺃﺒﻮﻩ *pater ejus* maſc. ﺃﺒﻬ *pater ejus* fœm. ﺃﺒﻚ *pater tuus* maſ. ﺃﺒﻚ *pater tuus* fœm. Sic ﺃﺒﻜﻢ ﺃﺒﻜﻦ ﺃﺒﻬﻢ ﺃﺒﻬﻦ ﺃﺒﻲ.

§. 5. Hactenus de *maſculinis*. Sequuntur *fœminina*. Fœminina autem recipiunt *affixa* ad formam emphaticam utriuſque numeri, ſolum abjecto ﺓ, ut ﻣﺪﻳﻨﺔ *civitas*, emphat. ﻣﺪﻳﻨﺘﺎ; abjice ﺓ, & adjice affixum, & habebis ﻣﺪﻳﻨﺘﻪ *civitas ejus*, ﻣﺪﻳﻨﺘﻚ *civitas tua*, ﻣﺪﻳﻨﺘﻨﺎ *civitas noſtra*, & ſic de omnibus aliis in ſingulari, ut & in plurali numero, ut ﻣﺪﻳﻨﺎﺕ *civitates*, ﻣﺪﻳﻨﺎﺗﻪ *civitates mea*, ﻣﺪﻳﻨﺎﺗﻪ

ܡܫܟܚܬܝ *meditatio mea.* Illud autem ܡܫܟܚܬܝ *meditationem meam,* Pſal. 5. 2. uti ſcribitur in Bibliis noſtris *Polyglottis*, videtur eſſe pro ܡܫܟܚܬܝ uti eſt in editione Erpeniana. Si quæ autem occurrunt in ـܝ deſinentia, in illa forma ſunt & nuda & affixo hoc primæ perſonæ induta.

Eadem autem anomalia quæ eſt in conjunctione affixi ـܝ eſt etiam in conjunctione ـܗܘܢ, ut ܒܝܬܗܘܢ *templum eorum.* ܫܡܗܘܢ *nomen eorum.* ܛܠܝܐܗܘܢ *puer eorum.*

Not. 2. ـܝ in ܡܠܟܝ *reges ejus* non legitur, ſed verbum pronunciatur *malkau*, vel ut aliqui volunt *malkaü*, idque ob loca quædam Novi Teſtamenti ubi ſcribitur ܡܠܟܘ. Dicunt enim quod illud (ʾ) tantum oſtendit (ʾ) non efficere diphthongum cum ـܘ, ſed per diæreſin legendum *aü*. Sic etiam & ـܝ ult. in ܡܠܟܝܟ *reges tui* fœm. latet, ideoque nec unquam ſcribitur, ſed profertur *malkaik*.

Not. 3. Quæ faciunt ſimplicem Pluralem in ـܐ, emph. in ـܐ, & conſtructâ in ـܝ, & ad emph. & ad conſtructâ formâ recipiunt *affixa*, ut ܒܚܝܪ *electi* emph. ܒܚܝܪܐ

CAP. IV.

De Pronomine cum Verbo.

§. 1. EAdem affixa quæ inſerviunt Nominibus inſerviunt etiam & verbis, niſi quod pro (*) hic eſt ـت, & pro ـهُ & ـهُم utuntur ـهِ & ـهِم. Non enim recte dico ـهُمْ *ædificavit eos*, ſicut recte dico ـهُمْ *ædificavit vos*, ſed ـهِ *ædificavit eos*. Sed hæc videbis in Paradigmate.

§. 2. Si Verbum primæ aut ſecundæ perſonæ cum affixo ejuſdem eſt efferendum, ut reciproca ſit ſignificatio, Syri vel utuntur conjugatione *Ethpeel*, vel verbo illo elegantiſſima quadam loquendi formula adjiciunt ـَـْـ *anima* vel ـُـْـ *ſubſtantia* vel ـُـْـ *ſpiritus*, (nudum autem affixum omnino reſpuunt,) ut

Mat. 27. 40. ـَـْـ *libera animam tuam*, i. e. libera teipſum.

1 Cor. 4. 3. ـِـْـ *ſed neque meipſum judico.*

ܡܕܝܢܬܟ *civitates tuæ* fœm. ܡܕܝܢܬܟܝ *civitates veſtræ*. Et ſic in omnibus aliis. Sed,

Not. 1. Hic etiam ܝ primæ & ſecundæ perſonæ fœm. ſingul. non legitur, ut ܡܕܝܢܬܝ *mdinoth civitates meæ*; ܡܕܝܢܬܟ *mdinothek civitates tuæ* fœm.

Not. 2. Quæ in penultima habent Scheva mobile, cum affixis primæ ſingularis & ſecundæ & tertiæ utriuſque generis in Plurali, mutant Scheva in vocalem primam ſeu in (ʾ,) ut ܬܪܪ *turris*. Hinc ܬܪܝ *turris mea*. Sic ܬܪܟ *turris* ܬܪܟܝ *veſtra*, ܬܪܗܘܢ *turris eorum*.

Not. 3. ܫܘܠܐ & ܫܘܠܐ cum aff. primæ perſonæ ſuper ܘ habent (ʾ,) ut ܫܘܠܝ *gaudium meum*. Joh. 15. 11.

Not. 4. Cum Cardinalia numeralia recipiunt affixa in modum ſingularium, affixa valent Pronomina poſſeſſiva, ut ܥܣܪ *decem tui*. Sic ܬܪܥܣܪ *duodecim ejus*, de Chriſti diſcipulis paſſim in Evangelio. Hucuſque de Pronomine Nominibus affixo: ſequuntur Pronomina quatenus verbis affiguntur.

CAP.

pro ﻋﻤﻠﻪ *adificavit eum* utuntur ﻋﻤﻠﻮﻫ, ut Pſal. 20. ﻋﻤﻠﻮﻫ *reſpondit ei.* ﻋﻨﻮﻫ *vocavit eum.* Mat. 18. 37. Quandoque tamen etiam per (ﻩ) efferuntur more perfectorum, ut Luc. 14. 4. ﺃﺴﻴﻪ & *ſanavit eum.*

Not. 4. Verbum ﻫﻮ *ſum, es, eſt,* in recipiendis affixis ſemper ſuscipit ﻝ cum (ﻩ,) ut ﻫﻮﻝﻰ *ſum ego,* ﻫﻮﻝﻚ *tu es,* ﻫﻮﻝﻬ *illa eſt,* ﻫﻮﻝﻦ *nos ſumus,* niſi in tertia perſona maſc. ubi eſt ﻫﻮﻝﻮ *ille eſt.*

ﻗﻤﻴﻠ

Juſſit fœ.

eam.	ﻗﻤﻴﻠﻬ	*eum.*	ﻗﻤﻴﻠﻮ
te, fœ.	ﻗﻤﻴﻠﺞ	*te,* m.	ﻗﻤﻴﻠﻚ
nos, c.	ﻗﻤﻴﻠﻦ	*me,* c.	ﻗﻤﻴﻠﻰ
eas.	ﻗﻤﻴﻠﻦ	*eos.*	ﻗﻤﻴﻠﻢ
vos, fœ.	ﻗﻤﻴﻠﺞ	*vos,* m.	ﻗﻤﻴﻠﻜﻢ

Not. 1. Defectiva geminatione ſecundæ radicalis

Paradigma.

قَطَلَ

juſſit.

Præteritum.

eam.	قَطَلَهُ	*juſſit eum.*	قَطَلَهُ
te, fœ.	قَطَلَتِ	*te*, maſc.	قَطَلَكَ
nos, c.	قَطَلَنَا	*me*, c.	قَطَلَنِي
eas.	قَطَلَهُنَّ	*eos.*	قَطَلَهُمْ
vos, fœ.	قَطَلَكُنَّ	*vos*, m.	قَطَلَكُمْ

§. 3. *Not.* 1. Quæ terminantur in (ـَهْ) retinent ſuum (ـَهْ) ubicunque alia retinent ſuum (ـَ,) ut زَبَرَ *amavit*, زَبَرَهُ *amavit eam.*

Not. 2. Defectiva prim. ل ſuum (ـَ,) & prim. ت ſuum (ـَ) retinent ubicunque ه in قَطَلَ habet Scheva.

Not. 3. Defectiva ult. ا, ut بَنَا *ædificavit*, سَلَا *revelavit*, nunquam exprimunt ſuum ا, ſed illo abjecto recipiunt omnia affixa præcedente (ـَ,) ut بَنَا *ædificavit*, بَنَاهُ *eam*, بَنَاكَ *te*, بَنَانَا *nos*; at

pro

ܩܛܠ

Juſſi. c.

eam.	ܩܛܠܗ	*eum.*	ܩܛܠܘ
te, fœ.	ܩܛܠܬ	*te*, m.	ܩܛܠܟ
eas.	ܩܛܠܝܢ	*eos.*	ܩܛܠܝܗܘ
vos, fœ.	ܩܛܠܬܝܢ	*vos*, m.	ܩܛܠܟܘ

ܩܛܘ

Juſſerunt. m.

eam.	ܩܛܘܗ	*eum.*	ܩܛܘܗܝ
te, fœm.	ܩܛܘܬ	*te*, maſc.	ܩܛܘܟ
nos, com.	ܩܛܘܢ	*me*, com.	ܩܛܘܢܝ
eas.	ܩܛܘ ܝܢ	*eos.*	ܩܛܘ ܗܝ
vos, fœ.	ܩܛܘܬܝܢ	*vos*, m.	ܩܛܘܟܘ

Not. 1. Aliquando inter verbum & affixum aſſumunt ܐ, ut pro ܩܛܘܗܝ *juſſerunt eum* ܩܛܘܐܢܗܝ,

mutant (ـه) in (ـ,) ut ܩܛܠ *comminuit* illa, ܩܛܠ *eum.*

Not. 2. Defectiva ult. ܐ nihil mutant cum affixis, ut ܒܢܐ *ædificavit*, ܒܢܘ, ܒܢܗ,&c.

ܩܛܠ

Fussisti. m.

eam. ܩܛܠܬܗ	*eum.* ܩܛܠܬܘ
nos, c. ܩܛܠܢ	*me*, c. ܩܛܠܬܢ
eas. ܩܛܠܬܝܬܟ	*eos.* ܩܛܠܬ ܐܢ

ܩܛܠܬ

Fussisti fœ.

eam. ܩܛܠܬܗ	*eum.* ܩܛܠܬܘ
nos, c. ܩܛܠܬܝ	*me*, c. ܩܛܠܬܢ
eas. ܩܛܠܬ ܝܬܟ	*eos.* ܩܛܠܬ ܐܢ

ܩܛܠ

Not. 1. Hic etiam aliquando eſt ـا paragogicum, ſicut fuit & in maſc. ut enim ibi aliquando pro ـه fit ـها, & ſic recipiunt affixa, ut videre eſt in notis ad Paradigma, ſic etiam & hic pro ـه aliquando legitur ـها, & ad ـا illud recipiunt affixa, ut ـهاوه *juſſerunt fœ. eum*, ـهاه *eam*, &c.

Not. 2. Ad hunc modum etiam deſinentia ـا formant hanc perſonam, ut ـوا *ædificarunt* fœ. ـواه *eam*, ـواوه *eum*, ـوا *te*, m. ـوا *te*, fœ. & ſic de cæteris.

ـها

Juſſiſti m.

eam. ـهاه	*eum.* ـهاوه
nos, c. ـهانا	*me*, c. ـهانى
vos. ـهاى	*eos.* ـهاين

ܩܛܠܘܢܝ, pro ܩܛܠܘܟ *juſſerunt te* m. ܩܛܠܘܟ, &c.

Not. 2. Defectiva ult. ܐ formant hanc perſonam vel per duplex ܘ, ut a ܒܢܐ *ædificarunt*, ܒܢܘܗܝ *eum*, ܒܢܘܗ *eam*, vel mutant prius ܘ in ܐ, ut ܒܢܐܝ, hinc ܚܙܐܢܝ *viderunt me*. Joh. 20. 29. vel denique per ܐ & utrumque ܘ ſimul, ut ܒܥܝܐ *quæſiverunt eam*. Pſal. 54. 3.

Horum autem Pael & Aphel ܒܢܐ & ܐܒܢܐ mutant (ʾ) ſub ſecunda radicali in Scheva & tertia accipit vocalem (ʾ,) ut ܒܢܐ, ܒܢܘ, ܒܢܘܗܝ, &c.

ܩܛܠ

Juſſerunt fœ.

eam.	ܩܛܠܘ	*eum.*	ܩܛܠܘܗܝ
te, fœ.	ܩܛܠܟ	*te*, m.	ܩܛܠܘܟ
nos, com.	ܩܛܠ	*me*, com.	ܩܛܠܢܝ
eas.	ܩܛܠ ܗܝܢ	*eos.*	ܩܛܠ ܗܘ
vos, fœ.	ܩܛܠܟܝ	*vos*, m.	ܩܛܠܟܘ

Not. 1.

Benoni.

jubemus nos.	قُطِّلْنَ	*jubeo ego.*	قُطِّلْ إِنَا
jub. vos.	قُطِّلْكُمْ	*jubes tu*, m.	قُطِّلْ أَنْتَ
jub. vos, fœ.	قُطِّلْكُنَّ	*jubes tu*, fœ.	قُطِّلِينَ

Pehil.

jub. nos, m.	قطيلنا	*jubeor ego*, m.	قطيل إنا
jub. vos, m.	قطيلكم	*juberis tu*, m.	قطيل أنت
jub. nos, fœ.	قطيلنا	*jubeor ego*, fœ.	قطيلا إنا
jub. vos, fœ.	قطيلكن	*juberis tu*, fœ.	قطيلين

Not. Hunc etiam in modum definentia ا formantur, ut قُتَّا *ædificat*, قُتَّاكُمْ *ædificas*, قُتَّا إِنَا *ædifico*, plur. قُتَّانَ *ædificant*, قُتَّاكُمْ *ædificatis*, قُتَّانَ *ædificamus.*

Infinitivus.

ﻗُﺘِﻠﻴﻢ

Juſſiſtis fœ.

eam. ﻗُﺘِﻠﻴﻨﻬَﺎ *eum.* ﻗُﺘِﻠﻴﻨﻪُ

nos, c. ﻗُﺘِﻠﻴﻨَﺎ *me*, c. ﻗُﺘِﻠﻴﻨِﻲ

eas. ﻗُﺘِﻠﻴﻢ ﻫِﻦَّ *eos.* ﻗُﺘِﻠﻴﻢ ﻫُﻢْ

ﻗُﺘِﻼ

Juſſimus, c.

eam. ﻗُﺘِﻠُﻨﻬَﺎ *eum.* ﻗُﺘِﻠُﻨﻪُ

te, fœ. ﻗُﺘِﻠِﻴﻦ *te*, m. ﻗُﺘِﻠُﻚ

eas. ﻗُﺘِﻼ ﻫِﻦَّ *eos.* ﻗُﺘِﻼ ﻫُﻢْ

vos, fœ. ﻗُﺘِﻠُﻜُﻦَّ *vos*, m. ﻗُﺘِﻠُﻜُﻢْ

De Participiis.

§. 4. Priuſquam ipſum Paradigma aggredimur, duo ſunt obſervanda, 1. Quod affixa junguntur Participiis more Nominum, & tunc fere pro Nominibus ſumuntur. 2. Quod Pronomina primæ & ſecundæ perſonæ, ſæpe more affixorum componuntur cum Participiis utriuſque generis & numeri per omnes conjugationes, tuncque Participium exponendum eſt per præſens indicativi, ut

Benoni

Jubeto, fœ.

eam.		*eum.*	
nos, c.		*me*, c.	
eas.		*eos.*	

Not. Definentia ו paulo aliter hic ſe habent, ut *edifica*, fœ. *eum*, *eam*, *nos*, *me*, ſic & *ſana me.* Pſal. 6. 3.

Jubete, maſ.

eam.		*eum.*	
nos, c.		*me*, c.	
eas.		*eos.*	

Not. 1. Vocalis (ָ) & Sheva ſitum plerunque commutant, & τῷ (ָ) finali affigitur nuda vocalis, aliquando autem hic, ut in Præterito, interſeritur ו, ut Pſal. 2. 11. *& tenete eum*, pro

Infinitivus.

ܩܛܘܠ

jubere.

§. 5. *Not.* 1. (ܐ) finale mutatur ſolummodo in Scheva, ut ܩܛܘܠܗ *jubere eum*, ܩܛܘܠܗ *jubere eam*, &c. At (ܗ) finale, ut in quieſcentibus medio ܘ, manet, ut ܕܝܢ *judicare*, ܕܝܢܗ *judicare eum.*

Not. 2. Cum Infinitivus terminatur in (ܬ,) ut in omnibus conjugationibus præter Peal, in aſſumptione affixorum additur ܠ, ut Joh. 14. 17. ܩܒܠܬܟ *ad accipiendum eum.*

Not. 3. Definentia ܒ mutant ܒ in ܒ, & (ܗ) in Scheva, ut ܒܢܐ *ædificare*, ܒܢܝܗ *eum*, &c.

§. 6. Imperativus.

ܩܛܘܠ

jubeto, m.

eam. ܩܛܘܠܝܗ *eum.* ܩܛܘܠܘܗܝ

nos, c. ܩܛܘܠܝܢ *me*, c. ܩܛܘܠܢܝ

eas. ܩܛܘܠ ܐܢܝ *eos.* ܩܛܘܠ ܐܢܘܢ

ܩܛܘܠ

Futurum.

יְצַוֶּה

Jubebit.

eum. יְצַוֶּנּוּ	*eum.* יְצַוֶּנּוּ
te, fœ. יְצַוֵּךְ	*te*, m. יְצַוְּךָ
nos, com. יְצַוֵּנוּ	*me*, com. יְצַוֵּנִי
eas. יְצַוֶּנָּה	*eos.* יְצַוֵּם
vos, f. יְצַוֶּכֶן	*vos*, m. יְצַוֶּכֶם

§. 7. *Not.* 1. Tertia fœminina formatur ſicut tertia maſculina, at pro tertia perſona maſculina יְצַוֵּנּוּ aliquando invenitur יְצַוֶּנּוּ. Sic יְחַסְּרֵנּוּ *ut coleret eam.* Gen. 2. 15.

Not. 2. Affixa primæ perſonæ utriuſque numeri ſæpe junguntur ſecundæ perſonæ ſingulari per נ. At tunc ſecunda radicalis retinet ſuum (ּ,) vel, ſi ſequatur gutturalis, (ַ,) ut תַּרְאֵנִי *perdes nos* תַּלְאֵנִי *moleſtiam præbe mihi.* Luc. 11. 7.

Not. 3. Quæ deſinunt hic in *Nun* formantur ſicut ea quæ deſinunt in *Nun* in Præterito. At *Nun* illud

pro ܐܡܪ̈ܘ, uti eſt in Paradigmate.

Not. 2. Ubi Imperativus non formatur per (ܗ) illud (ܗ) additur, ut ܐܡܪ̈ *dicite*, ܐܡܪ̈ܘܗ *dicite id.*

Not. 3. In *Pael* & *Aphel* vocalis ſecundæ radicalis tantum mutatur in Scheva, ut ܐܟܪ̈ *honorate*, ܐܟܪ̈ܘܗ *honorate eum.*

Not. 4. Deſinentia ܗ hanc formant perſonam ſicut tertiam pluralem Præteriti, illam ideo vide.

ܫܕܪ̈ ܒ

Jubete, fœ.

eam. ܫܕܪ̈ܢܗ *eum.* ܫܕܪ̈ܘܗ

nos. ܫܕܪ̈ܢ *me*, c. ܫܕܪ̈ܢܝ

Not. Hic vides quomodo hæc perſona in Peal plerunque formatur per *Nun* Paragogicum, at in Pael & Aphel etiam ſimplex forma uſurpatur, ut ܫܕܪ̈ *jubete* fœ. ܫܕܪ̈ܘܗ *eum*, ܫܕܪ̈ *eam*, &c.

Futurum.

ſemper utuntur ܐ. Sed Doctis & eruditis viris ignoſcendum eſt, utpote qui nunquam tam proſperam habuerunt auram, quæ vetus Teſtamentum *Syriacum* iis afferret. Quod cum in manus noſtras accidit, talia exempla nobis præbuit, ut plane aſſeramus ܐ non minus linguæ *Syriacæ* quam יְ *Chaldaicæ* & אֵת *Hebraicæ* competere. Inter alia aperias librum & primum Geneſeos verſum conſulas, ibi hæc tibi occurrunt verba. ܒܪܫܝܬ ܒܪܐ ܐܠܗܐ ܐܬ ܫܡܝܐ ܘܐܬ ܐܪܥܐ *In principio creavit Deus cœlum & terram.* Sic & Eccleſ. 8. 15. ܘܫܒܚܬ ܐܢܐ ܐܬ ܚܕܘܬܐ *& laudavi ego latitiam.*

Non ſane diffiteor, quin ܐ hoc in Bibliis noſtris *Polyglottis* non tanquam nota Accuſativi caſus, ſed potius tanquam nomen ſubſtantivum exponitur, per *eſſe*, *eſſentia*, & iſtiuſmodi. Nec etiam me latet, quomodo multi, iique in Schola hac noſtra Philologica, præſertim in linguis Orientalibus, non parvi imo magni nominis, quique Bibliorum noſtrorum πολυγλωττίων editioni manus admoverunt auxiliatrices, aſſerunt *Syriacum* ܐ originem ſuam non debere, nec reſpondere *Hebraico* אֵת ſeu *Chaldaico* יְ, ſed Heb. יֶשׁ ſignificanti *eſſe*, *eſſentia*. Ac quidem & ipſe in eorum tanquam tot magiſtrorum verba facilis jurarem, niſi multa eaque ut mihi quidem videntur ſatis valida me in contrarium ducerent argumenta, ut, ſi Syriacum ܐ reſponderet τῷ יֶשׁ, tunc יֶשׁ quandocunque

illud in Futuro aliquando omittitur, ut pro ܢܥܒܕ̈ܘܗܝ, ܢܥܒܕ̈ܘܗܝ.

Not. 4. Desinentia in ܗ hic mutant ܗ in ܝ, ut ܢܒܢܝ *ædificabit eum*, ܢܒܢܝ *te*, ܢܒܢܝ *nos*. At pro illo (ܗ) aliquando est (ܐ,) ut Mat. 2. 19. ܢܫܕܐ *demittet eam*. Sic Luc. 13. 18. ܐܕܡܐ *assimilabo illud*. Reliquæ personæ Futuri in *Nun* desin. imitantur Præt. aliæ hanc.

CAP. V.

De Verbo.

ACturi de *Verbi* Syntaxi superfluum duximus ea quæ omnibus linguis sunt communia hic repetere. Qualia sunt, quomodo verbum convenit cum nominativo suo? Quis non novit? Quod verba *commodi* & *incommodi*, *dandi* & *reddendi*, & istiusmodi adsciscunt Dativum, & denique quod verba transitiva regunt Accusativum. Extra omnem enim controversiæ aleam positum est, neminem horum ignarum in *Syriam* transmigraturum. Unico ideo observato & discusso ad *specialiora* nos accingemus. Observandum vid. est, quod omnes omnino antehac hallucinati fuerunt *Grammatici* qui de casu Accusativo loquentes, semper interposuerunt, quod *Syri* ܠ notam Accusativi casus non agnoscunt. Sed pro eo

semper

quando idque non incongrue poſſe transferri per *eſſe*, ut in primo illo verſu Geneſeos. *In principio creavit Deus* בראשית ברא אלהים *eſſe cœli,* את השמים *& eſſe terræ.* Dicimus enim quod Deus non tantum cœlum & terram ab *eſſe* ad *exiſtere*, ſed ab ipſo *non eſſe* ad *eſſe* produxerit. Denegamus autem hinc ſequi, recte ibi ita transferri. Dicimus enim את in illo loco plane περιττάζειν, imo ſuperfluum interponi, ſi *eſſe* ſeu *eſſentiam* denotaret. Quid enim eſt creatio niſi *productio rei ex nihilo?* Si ideo Deus creavit *Cœlum* & creavit *eſſe Cœli*, hoc eſt, *produxit cœlum ex nihilo.* Et præterea ſi hoc in loco (quomodo etiam ſe res habet & in aliis locis) ſi inquam, hoc in loco *eſſe* ſeu *eſſentia* neceſſario debuit interponi, Syriaca tranſlatio perfectior & melior eſſet, hujuſmodi præſertim in locis, quam ipſe Textus Hebraicus: deinde concedimus *Artifici perito credendum eſſe in ſua arte.* Denegamus autem eo quod ἀνθρωπος ἐστι, ergo eſt; & magis adhuc denegamus eo quod ἀνθρωπος οὐκ ἐστι, ergo non eſt. Eo quod ipſe non dixit את tunc temporis pro nota Accuſativi caſus uſurpatum fuiſſe, ergo & ſacræ Scripturæ tranſlatores pro iſtiuſmodi nota non habuerunt. Quænam eſt hæc conſequela? Vel ut ſtrictius agamus: Concedimus את aliquando ſignificare עם, ſed denegamus nunquam ſignificare אות. Quod autem ad loca illa attinet, ubi את tanquam nomen ſubſtantivum occurrit cum affixis, nihil probant, eadem enim argumentatione & אות eſſet nomen ſubſtantivum ſignificans *eſſe* vel *eſſentia*, quia & ipſum occurrit cum affixis,

docunque occurrit in Hebraico Textu proculdubio exponeretur per ܕ in Syriaca tranſlatione; ſed poſterius falſum eſt, ut inductione pateat, ergo & prius. Quare etiam ܕ cum ſit nomen ſubſtantivum, ſemper Accuſativi caſus, non habet aliquando ܠ notam Accuſ. caſus ſibi præfixam? Quare ܕ nunquam occurrit in Syriaco niſi ubi אֵת occurrit in Hebraico textu? Denique omnia loca quibus ܕ occurrit non patientur ut exponeretur per *eſſe*, exempli gratia, in loco illo præcitato Eccleſ. ut aliis in laudandis non immorarer, ܐܢܐ ܠܟ ܫܒܚ ܠܟ ܕ ܥܒܕ *laudavi ego eſſe lætitiæ?* Mira ſane & inſolita expreſſio, nulla unquam lingua admiſſa, nec ulla unquam admittenda. Dicunt autem hujus ſententiæ propugnatores, quod hanc dum defendant aſſertionem, & ipſos *Syros* habent duces, & ut alios tranſeamus, *Lexicographus* quidam, natione (ut aiunt) Syrus, Nomine *Bar-Bahlul*, qui Lexicon *Syro-Arabicum* compoſuit, quod Corpus Chriſti Collegium in Celeberrima noſtra Academia Cantabrigienſi manuſcriptum accommodavit; hic, inquam, ܕ hoc transfert per verba ſignificantia *eſſe*, *eſſentia*. Imo & citat loca quædam ſcriptorum quorundam Syrorum, ubi ܕ tanquam nomen ſubſtantivum habet affixa, ut ܕܝܢ *eſſentia noſtra*, &c. Sed reſpondemus partim concedendo, partim denegando. Concedimus equidem ܕ aliquando

3. ܚܫܐ *ſprevit.*

1. Tim. 6. 2. ܠܐ ܢܚܫܘܢ ܚܫܝܗܘܢ *non contemnant ſeu ſpernant eos.*

4. ܟܢܫ *colnit.*

Gen. 2. 5. ܠܡܦܠܚ ܐܪܥܐ *ad colendam terram.*

5. ܐܬܪܥܝ *meditatus eſt.*

1 Tim. 4. 15. ܗܠܝܢ ܬܬܪܥܐ *hæc meditare.*

6. ܐܬܬܡܗ *admiratus eſt.*

Luc. 7. 9. ܘܫܡܥ ܐܬܬܡܗ *admiratus eſt eum.*

7. ܐܬܥܒܝ *neglexit.*

Act. 18. 17. ܘܠܐ ܐܬܥܒܝ ܠܗܠܝܢ *neglexit hæc.*

8. ܙܒܢ *mercatus eſt, emit.*

Act. 7. 16. ܙܒܢ ܒܟܣܦܐ *quod emerat argento.*

9. ܐܬܚܙܝ *cavit.*

1 Tim. 4. 16. ܐܬܚܙܝ ܠܟ *cave tibimetipſi.*

ut אוֹתָהּ, אוֹתָם &c. Sed quo vado? Longius hic, fateor, aberravi, quam vel mos vel mens fuit; longiorem hujuſce controverſiæ diſcuſſionem aliis relinquimus agitandam. Hæc ideo impræſentiarum ſufficeant quæ dicantur de *verbo* quatenus aliquando, etſi non admodum crebro, occurrit habens poſt ſe nomen Accuſativi caſus cum hac particula ܠ. Jam præterea inquiramus quænam verba aliter in lingua Syriaca quam in aliis linguis conſtruuntur. Omnis autem diſcrepantia hic latet, quod Syri præpoſitiones quaſdam verbis adjungere ſolent, quæ nunquam ita conjunctæ in aliis linguis comperiantur. Omnia ideo, quotquot nobis inter legendum occurrêre, ſequentibus regulis involvere conabimur.

§. 1. Verba *intelligendi, illudendi, ſpernendi, colendi, meditandi, admirandi, negligendi, mercandi, cavendi, videndi, utendi, ſubſannandi, confitendi, dominandi, adjurandi, objurgandi ſeu reprehendendi, implendi, imitandi, mordendi, accipiendi, pulſandi, nocendi, occurrendi, evitandi, cruciandi, abnegandi* & conſimilia plerunque gaudent præpoſitione ܒ, ut

1. ܗܘܿܟܠ *intellexit.*

Pſal. 5. 2. ܒܝܼܗܘܿܟܠ ܟܘܿܢ *& intellige meditationem meam.*

2. ܛܪܲܫ *illuſit.*

Mar. 15. 20. ܘܟܕ ܛܪܲܫܘ ܒܗ *& cum illuſiſſent ei.*

Luc. 18. 32. ܘܢܛܪܲܫܘܿܢ ܒܗ *& illuderent ei.*

3. ܚܫ

16. ܙܥܰܪ *objurgavit* ſeu *reprehendit.*

Mat. 8. 29. ܘܙܥܰܪ ܠܪܽܘܚܳܐ ܣܰܓܺܝܐ *& reprehendit ſpiritum.*

Luc. 4. 39. ܘܙܥܰܪ ܠܚܽܡܳܐ *& objurgavit febrim.*

17. ܡܠܰܐ *implevit.*

Act. 5. 3. ܡܠܰܐ ܣܳܛܳܢܳܐ ܠܒܳܟ *implevit Satanas cor tuum.*

18. ܡܰܟ *imitatus eſt.*

Heb. 13. 7. ܘܡܰܟ ܒܗܝܡܢܘܬܗܘܢ *& imitamini fidem eorum.*

19. ܢܰܓ *momordit.*

Act. 28. 3. ܘܢܰܓ ܠܝܕܗ *& momordit manum ejus.*

20. ܢܰܨ *accepit* aliquando.

Luc. 6. 42. ܢܳܨ ܩܰܛܝܪܳܐ *accipiens vultus.*

21. ܢܰܦ *pulſavit.*

Act. 12. 16. ܢܳܦ ܠܡܰܙܒܚܐ *pulſavit oſtium.*

22. ܢܰܩ *nocuit.*

Luc. 4. 35. ܘܠܳܐ ܢܩ ܒܗ *cum non nocuiſſet ei quicquam.*

23. ܩܰܫ

10 ܚܙܐ *vidit.*

Act. 11. 6. ܚܙܝܬ ܠܗ *vidi eum.*

11. ܐܫܬܡܫ *uſus eſt.*

Act. 27. 3. ܘܐܫܬܡܫ ܒܝܘܣܦ ܒܛܝܒܘܬܐ & *uſus eſt benevolentia.*

12. ܣܚܩ (Pael a ܣܚܩ) *ſubſannavit.*

Pſal. 2. 4. ܘܡܪܝܐ ܢܣܚܩ ܠܗܘܢ & *Dominus ſubſannabit eos.*

Pſal. 8. 7. ܘܒܥܠܝ ܕܒܥܝܢ ܣܚܩܘ ܠܢ & *inimici noſtri ſubſannarunt nos.*

13. ܐܘܕܐ *confeſsus eſt.*

Mat. 10. 32. ܕܢܘܕܐ ܒܝ ܩܕܡ ܒܢܝ ܐܢܫܐ *qui confitebitur me coram hominibus.*

14. ܫܠܛ *dominatus eſt.*

Eccleſ. 8. 7. ܕܫܠܛ ܒܪܘܚܐ *qui dominatur vento.*

15. ܐܬܚܐ *adjuravit.*

Mat. 26. 63. ܐܬܚܝܬ ܠܟ ܒܐܠܗܐ. *adjuro te per Deum.*

16. ܐܡܪ

2. ܒܰܪܟ *blaſphemavit.*

Mar. 3. 29. ܡܰܢ ܕܒܰܪܟ ܠܘܼܪܘܼܚܳܐ ܩܰܕܺܝܫܳܐ *qui autem blaſphemabit contra ſpiritum.*

3. ܣܰܪܒ *deriſit.*

Luc. 6. 25. ܣܰܚܩܺܝܢ ܗܘܘ ܠܗ *deridebant eum.*

4. ܚܫ *pepercit.*

Rom. 11. 21. ܕܐܢ ܐܠܗܳܐ ܠܐ ܚܫ ܥܰܠ ܥܢܦܶܐ *ſi Deus ramis non pepercit.*

5. ܟܚ *illevit.*

Joh. 9. 6. ܟܚ ܠܗ ܠܥܝܢܘܗܝ *illevit oculos illius.*

6. ܟܠ *tegit, obumbravit.*

Mat. 17. 5. ܥܢܢܐ ܢܗܝܪܐ ܟܠܝܢ *nubes obumbravit eos.*

7. ܟܦ *nixus eſt.*

Col. 2. 18. ܕܒ ܚܙܐ ܠܐ ܚܙܐ ܒܟܦ ܕܠܐ ܚܙܐ *nixus re quam non vidit.*

8. ܟܨ *illaqueavit.*

Luc. 21. 35. ܐܝܟ ܦܚܐ ܕܢܟܨ ܠܟܠ

23 ܩܕܡ *occurrit.*

Mat. 28. 9. ܐܬܩܕܡ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ *Jesus occurrit iis.*

24. ܐܬܚܫ *evitavit.*

2 Cor. 8. 20. ܐܬܚܫܝܢ ܗܟܝ ܕܢ *evitavimus autem hoc*

25. ܨܠܒ *cruciavit.*

Act. 26. 11. ܨܠܒܝܢ ܗܘܝܢ ܠܗܘܢ *crucibam eos,* vel *saeviebam in eos.*

26. ܟܦܪ *abnegavit.*

2 Tim. 2. 12. ܐܢ ܟܦܪܢ ܗܘ ܢܟܦܪ ܠܢ *si negaverimus eum, ille negabit nos.*

§. 2. Secunda Regula. Verba *enarrandi, blasphemandi, deridendi, parcendi, illinendi, tegendi, nitendi, illaqueandi, fidendi, imperandi, fallendi,* (& aliquando *contemnendi*) plerunque amant præpositionem ܠ, ut

1. ܐܬܚܕ *enarravit.*

Psal. 2. 6. ܕܐܬܚܕ ܠ ܡܢ *ut enarraret decretum meum.*

2. ܒܪܟ

2. ܕܚܠ *timuit.*

Pſal. 3. 7. ܠܐ ܐܕܚܠ ܡܢ ܪܒܘܬܐ ܕܥܡܐ *non timebo decem millia populi.*

Luc. 19. 21. ܕܚܠܬ ܠܟ *timui te.*

Heb. 11. 27. ܠܐ ܕܚܠ ܡܢ ܬܪܥܐ ܕܡܠܟܐ *& non timuit iram regis.*

3. ܨܠ *exoneravit.*

Act. 27. 38. ܨܠ ܠܡ ܐܠܦܐ *exoneravit navem.*

4. ܫܡܥ *obedivit.*

Gen. 34. 24. ܫܡܥܘ ܠ ܚܡܘܪ *& obedierunt Sichem.*

Sic etiam aliquando & ܫܠܝ *neglexit*, ut

Heb. 12. 5. ܠܐ ܬܫܠܐ ܡܢ ܡܘܟܚܬܐ ܕܡܪܝ *ne negligas caſtigationem Domini.*

Appendix de Infinitivo & Verbo ſubſtantivo.

ܗܘܐ.

§. 1. *Not.* 1. In Infinitivo & alio Tempore ejuſdem Verbi reduplicatio emphaſin denotat & cetitudinem, ut

Gen. 3. 16. ܡܣܓܐ ܐܣܓܝܬ *multiplicando*

ܕܚܡܘ *inſtar laquei illaqueabit omnes eos.*

9. ܐܡܠ *fidit, confiſus eſt.*

2 Tim. 2. 12. ܘܐܢ ܠܐ ܢܗܝܡܢ *& confidis in temetipſo.*

10. ܐܡܪ *imperavit.*

1 Par. 12. 14. ܒܥܝܪ ܡܐܐ ܠܐ ܨܥܘܪ *qui imperabant centum.*

11. ܫܒܠ *fefellit.*

Gen. 42. 7. ܘܫܒܠ ܠܗܘܢ *& fefellit eos.*

12. ܨܥܪ *ſprevit.*

Mat. 18. 10. ܚܙܘ ܠܐ ܬܨܥܪܘܢ ܚܕ *videte ne ſpernatis unum.*

§. 3. Tertia Reg. Verba *rogandi, timendi, exonerandi, obediendi,* & iſtiuſmodi gaudent præpoſitione ܠ, ut

1. ܫܐܠ *quæſivit, rogavit.*

Mat. 18. 32. ܕܫܐܠܬ ܠܝ *quod rogaſſes me.*

Luc. 7. 39. ܫܐܠ ܠܗ *rogavit eum.*

2. ܒܛ

2. Quandocunque ܗܘܐ reduplicatur pluſquamperfectum denotat, ut Joh. 3. 25. ܗܘܐ ܗܘܐ *fuit fuit*, i. e. fuiſſet. Sic Eſa. 1. 9. ܗܘܝܢ ܗܘܝܢ *fuiſſemus.* Et Mat. 23. 30. ܠܐ ܗܘܝܢ ܗܘܝܢ *non fuiſſemus.*

3. ܗܘܐ aliquando πλεονάζει, plane otiatur, nec aliquid omnino ſignificat, ut ܗܘܐ ܫܪܝ *incipiebat*, vide lib. 3. cap. 3.

4. Verbum hoc ſubſtantivum utrinque regit Nominativum, ut apud Latinos; ſed poſterior Nominativus hic aliquando mutatur in Dativum, ut Eſa. 1. 31. ܘܗܘܐ ܚܝܠܗܘܢ ܠܣܘܟܐ ܘܥܒܕܗܘܢ ܠܫܪܒܝܬܐ ܘܬܬܩܕ ܚܝܠܗ ܕܓܒܪܐ ܠܫܘܟܐ *& erit fortitudo eorum in ſtupam, & opera eorum in ſcintillas*, i. e. & erit fortitudo eorum ſtupa & opera eorum ſcintillæ.

CAP. VI.

De Adverbio.

HActenus (Deo aſſiſtente) de *declinabilibus:* ſequuntur *indeclinabilia*, & primo de Adverbiis, de quibus hæc notes.

§. 1. ܗܵ

plicando multiplicabo, i. e. certe & evidenter multiplicabo.

Jud. 17. 3. מִכְסְפִּי הַשֵּׁבְתִּי לְאִמִּי *conſecrando conſecravi pecuniam hanc Domino.*

2 Cor. 8. 19. נִבְחַר בָּחִיר *eligendo electus eſt ab eccleſia*, i. e. ſine omni controverſia electus eſt.

Addita negatione vehementius negat, ut לֹא נָפַל נָפָל *non cadendo cecidit*, i. e. nullo modo cecidit.

§. 2. *Not.* 2. Modus Infinitivus nunquam accuſandi caſum ante ſe admittit, ſed ſemper ad nominativum Verbi præcedentis pertinet. Non enim recte dico: אֲנִי רוֹצֶה אֹתְךָ לִסְפֹּר *Volo ego te numerare*, ſed recte dico: אֲנִי רוֹצֶה לִסְפֹּר *volo ego numerare.*

Atque ita cum infinitivus convenire nequit cum nominativo verbi præcedentis, optime ejus loco adhibetur vel Futurum vel Participium cum præpoſitione לְ: De quibus inter figuras Grammaticas.

§. 3. De Verbo autem ſubſtantivo הָיָה præter ea quæ dicta ſunt, lib. 1. cap. 9. hic etiam obſerves, quod

1. Si Præterito, Participio, aut Futuro poſtponatur, ה ſuum in pronunciatione occultat, ut הָיָה פֹּקֵד *poked-vo jubeo*, &c.

2. Quando-

CAP. VII.

De Præpositione.

§. 1. PRæpositiones inseparabiles ב & ל præfiguntur per Scheva, quod sequente alio Scheva mutatur in (ֶ.) Exempla ubique obvia. Hic autem præterea observes quod ל verbo postpositum Accusativum sæpe denotat, & plerunque etiam significat nomen illud cui præfigitur esse certum quid & determinatum. Aliud enim est dicere אֶקְרָא סֵפֶר *lego librum*, & aliud אֶקְרָא לַסֵּפֶר. Prius enim solummodo denotat me legere *librum*, & posterius indicat me legere *certum aliquem & peculiarem librum*.

§ 2. ל præter vim præpositionis etiam vim Adverbii aliquando habeat, *sicut* vel *tantum*, ut Luc. 3. 5.

§. 3. Ut Adverbia sic & Præpositiones quædam recipiunt *Affixa*. Et aliæ quidem more nominum *singularium* aliæ vero more nominum *pluralium*. More *singularium* recipit עִם, ut עִמִּי *mecum*, עִמּוֹ *cum eo*, עִמְּךָ *tecum*, עִמָּכֶם *vobiscum*, עִמָּנוּ *nobiscum*. Sic etiam & אֶל *ad*, נֶגֶד *contra*, אֵצֶל *juxta*. Sic etiam

§. 1. ܟܕ ſequente ܕ tempus denotat, ut Mat. 24. 33. ܟܕ ܬܚܙܘܢ ܟܠ ܗܠܝܢ *cum videritis hæc omnia.* Sic & v. 15. ܟܕ ܬܚܙܘܢ *cum autem videtis.*

§. 2. Duo Adverbia continuo geminata gradum ſuperlativum indicant, ut

Exod. 1. 7. ܬܬܩܦܘ ܫܓܝ ܫܓܝ *& roborati ſunt valde valde*, i. e. maxime.

Exod. 23. 30. ܥܕܪܐ ܥܕܪܐ *paulatim paulatim*, i. e. valde paulatim.

Luc. 20. 16. ܒܝܫ ܒܝܫ ܢܚܒܠ ܐܢܘܢ *quod male male*, i. e. peſſime, *perdet eos.*

§. 3. Quædam Adverbia junguntur Affixis, ut ܗܘ ܢܦܫܗ *non ipſe*, (ܠܐ autem eſt adverbium compoſitum ex ܠ *non* & ܐܝܬ *eſt*: ex hiſce enim duobus, Eliſo utroque ܝ, oritur ܠܐ) ܠܐ ܗܘ *non illa*, ܠܐ ܗܘܝܢ *non illæ*: recipit Affixa ſicut ܐܝܬ. Sic ܐܝܟܢܐ *ſicut ille.* Sic denique ܗܘ̈ܒܠ *tantum ille.* Mat. 4. 10.

CAP.

onibus, ac idem valet quod ἄρα. Mat. 19. 25. Joh. 8. 22. ſic & ܟܝ *quidem* pro Græc. μέν. Apoc. 4. 8. Sic & ܐ aliquando tantummodo complet, & tunc ut aliquorum ſe ferunt judicia, ſumitur pro ἄν. Sic ܐܝ & ܐ ſi & ܓ γάρ. Sic denique ܟܠ, quod tamen recte per *videlicet* vel *nempe* exponi poteſt, bis tantum in Novo Fœdere invenitur. Coloſ. 2. 21. 2 Theſ. 2. 2.

3. Conjunctiones ܕ & ܐܡܬܝ plerunque junguntur Futuro, at aliquando tamen etiam Præterito, vid. Luc. 12. 13. 1 Theſ. 5. 12.

4. Interjectio ܗܘ non ſemper eſt demonſtrativa, ſed aliquando Emphatica tantum & completiva, ut Mar. 9. 21. Luc. 13. 16.

Finis Libri ſecundi.

ܣܦܪ ܟܬܒܐ
הַלְלוּיָהּ

etiam & ܠܘܬ recipit affixa more ſingularium, ſed interpoſito ܠ, ut ܠܘܬܗ *propter illum.* Sic etiam & ܒܝܬ *inter*, ut ܒܝܬܗܘܢ *inter eos.* ܒܝܬܟܘܢ *inter vos.* At cum aliis Affixis aliter, ut ܒܝܬܝ *inter me.* Mat. 20. 19. ܒܝܬܗܘܢ *inter eum.* Mat. 20. 26. More autem pluralium recipiunt ܩܕܡ *ante*, ܟܢܓ *contra*, ܬܚܬ *ſub*, ܒܠܚܘܕ *abſque*, ܥܠ *propter*, ܩܕܡ *coram.* ܠܘܬ *juxta*; ut ܟܢܓܗܘܢ *contra eum*, ܟܢܓܝ *contra me*, ܟܢܓܟܘܢ *contra vos.* Et ſic de cæteris.

CAP. VIII.

De Conjunctione & Interjectione.

§. 1. Conjunctio copulativa ܘ nunquam hic ut apud Hebræos convertit Futurum in Præteritum vel Præteritum in Futurum, ſed ſolummodo copulat, & ſemper præfigitur per Scheva niſi aliud Scheva ſequatur, tunc enim juxta regulam convertitur in (ܘ.) Exempla paſſim obvia.

§. 2. Quædam Conjunctiones ſunt mere completivæ, ut ܕ, cujus uſus frequens eſt in interrogationibus,

ܥܒܕ ܐܢܐ *quia unam petii a Domino & ipſam quæram*, videl. ܒܥܝܬܐ *petitionem.*

Eccleſ. 6. 3. ܐܢ ܢܗܘܐ ܠܓܒܪܐ ܡܐܐ *ſi genuerit homo centum*, vid. *filios.*

Mat. 18. 22. ܠܐ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟ ܥܕ ܫܒܥ ܐܠܐ ܥܕ ܫܒܥܝܢ ܙܒܢܝܢ ܫܒܥ *Non dico tibi uſque ad ſeptem, ſed uſque ad ſeptuaginta vices ſeptem ſeptem.* Huic etiam loco conſimilis eſt ille,

Pſal. 89. 35. ܚܕ ܒܥܝܬ *una juravi:* In quibus locis videtur deſiderari ܙܒܢ *vice, una vice*, i. e. ſemel, & ܙܒܢܝܢ *vicibus, vicibus ſeptem*, i. e. ſepties.

§. 2. *Adjectivi.*

Eſa. 1. 13. ܠܐ ܐܟܠ ܐܢܐ ܒܥܘܠܐ ܘܒܥܩܬܐ *non comedo ego fraude & coactu*, videl. parta ſeu acquiſita.

§. 3. *Verbi.*

Eccleſ. 8. 14. *Sicut juſti quibus obtingit* ܐܝܟ ܙܕܝܩܐ ܕܡܛܠ ܠܗܘܢ ܥܒܕ ܐܝܟ ܕܥܒܕܝ *quaſi opera impiorum*, i. e. quaſi commiſiſſent opera impiorum.

GRAMMATICÆ SYRIACÆ

LIBER TERTIUS.

De figuris Grammaticis.

CAPUT PRIMUM.

De Ellipſi.

PRæcipuæ figuræ Grammaticæ quæ nobis hic occurrunt conſiderandæ, ſunt *Ellipſis*, *Enallage*, *Pleonaſmus*, *Syntheſis*, & *Syllepſis*. Harum autem Figurarum cognitio linguam hanc ediſcentibus adeo eſt neceſſaria, ut ſi quis has non callens linguam hanc aggrederetur εἰς ψάμμον σπεῖρ, & nil niſi laborem meteret. Hinc longe duxi præſtantiſſimum, ut ad unum locum omnes colligerem, ut uno oculi ictu omnes conſpicerentur. Hoc ideo & ſubſequentibus capitibus, Deo dirigente ſimul & adjuvante, quicquid de figuris Grammaticis mihi legenti unquam occurrit, quanta poſſum brevitate, explicare pro virili contendam. Hoc ideo primo capite de *Ellipſi*.

Ellipſis autem eſt defectus alicujus vocabuli quod ad rectum loci alicujus ſenſum inveſtigandum ſuppleri debet. Hæc vero Ellipſis datur in Nomine tam Subſtantivo quam Adjectivo, in Verbo & Conjunctione copulativa.

§. 1. Ellipſis *ſubſtantivi*.

Pſal. 27. 4. ܒܥܝܬ ܡܢ ܡܪܝܐ ܗܝ ܐܬ ܒܥܝ ܕܐܫܬܒ ܒܒܝܬ ܡܪܝ
ܟܠ ܝܘܡܝ

Singularis pro *plurali.* At tunc ſingulare partitive eſt exponendum, ut Mar. 13. 28. ﻩﺪﻴﻘﻏ ﻩﺮﻏ *ramus ejus emollitus eſt*, i. e. quiſque ramorum ejus.

Cardinalis pro *Ordinali*, ut

Mat. 20. 19. ﺎﻤﻴﻮﻴﻟ ﺚﻟﺎﺜﻟ ﻢﻬﻣﻮﻘﻳ *& ad diem trium ſurget*, i. e. die tertio. Græc. καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται.

Luc. 1. 26. ﺔﻨﺴﻟ ﻊﺑﺎﺴﻟ ﺮﻬﺸﻟ *in menſe autem ſexto*, i. e. ſexto. Græc. ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ.

§. 2. *Generis* & *numeri* ſimul, ut

Luc. 8. 33. ﻪﻨﻜﺣ ﻦﻣ ﺮﻔﻨﻟ ﻞﻌﻓ ﺎﻣﻮﻴﻠﻓ

Eſa. 1. 28. ܘܫܒܪܐ ܥܒܪܝܢ ܘܚܛܝܐ ܒܚܐ

& deſtructio ſceleſtorum & impiorum ſimul, vid. ܢܬܠ *veniet.*

Et hujuſmodi quidem Ellipſis verbi ſubſtantivi eſt frequentiſſima, ut

Luc. 1, 27. ܘܫܡܗ ܕܒܬܘܠܬܐ ܡܪܝܡ ܘܫܡ ܕܒܬܘܠܬܐ ܡܪܝܡ

& nomen ejus (erat) *Joſeph de domo Davidis, & nomen virginis* (erat) *Mariam.* Sed hujuſmodi ubique occurrunt.

§. 4. *Conjunctionis copulativæ* ו.

1 Sam. 3. 5. ܘܐܙܠ ܫܟܒ *abi, dormi*: ſic & poſtea ܘܐܙܠ ܘܫܟܒ *abivit, dormivit*? Quæ verſ. 9. explicantur, ubi dicitur ܘܐܙܠ ܫܡܘܐܝܠ ܘܫܟܒ ܒܐܬܪܗ *& abivit Shemuel & dormivit in loco ſuo.*

CAP. II.

De Enallage.

ENallage eſt quando *numerus* pro *numero*, *genus* pro *genere*, *tempus* pro *tempore*, vel *perſona* pro *perſona* ponitur.

§. 1. Numeri pro numero.

Singularis

6. *Futuri* pro *Participio*, ut

Mar. 1. 7. ܕܐܟܪܥ ܐܢܐ *ut incurver ſolvam*, i. e. ut incurvatus ſolvam.

9. *Futuri* pro *Infinitivo*. Et hæc quidem Enallage eſt frequentiſſima. Et futurum ponitur pro Infinitivo vel *nude* vel cum ܕ præcedente.

Nude, ut

Mat. 8. 28. ܕܠܐ ܐܢܫ ܢܥܒܪ ܒܗܕܐ *ut nemo poſſit tranſiret*, i. e. ut nemo poſſit tranſire, Græc. ὥστε μὴ ἰσχύειν τινὰ παρελθεῖν.

2 Cor. 1. 4. ܕܐܦ ܚܢܢ ܢܬܥܒܪ ܒܗܕܐ *ut nos quoque poſſimus conſolemur*, i. e. conſolari. εἰς τὸ δύνασθαι ἡμᾶς παρακαλεῖν.

Cum particula ܕ præcedente, ut

Mar. 6. 26. ܠܐ ܨܒܐ ܗܘܐ ܕܢܫܒܩ ܠܗ *Non voluit ut deneget ei*, i. e. non voluit denegare.

Mat. 12. 26. ܐܝܟܢܐ ܢܥܒܪ ܒܗܕܐ *quomodo poteſt ut ingrediatur?* i. e. quomodo poteſt ingredi?

Mat. 16. 25. ܡܢ ܕܨܒܐ ܗܘܐ ܕܢܛܪ ܢܦܫܗ *quiſquis voluerit ut ſervet animam ejus*, i. e. quiſquis voluerit ſervare, Græc. ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι.

§. 4. *Perſonæ* pro *perſona*, ut

Tertia pro *Secunda*.

poſſit cepit eos, pro ܟܕ ܢܣܒ *capere.*

3. *Participii* pro *Futuro*, ut

Mar. 12. 25. ܡܛܠ ܕܡܢ ܡܝܬܝܢ ܢܩܘܡ ܠܐ ܢܫܬܟܚ ܘܠܐ ܢܣܒ ܢܫܐ ܠܐ ܢܩܝܡ ܠܐ ܢܫܬܟܚ *cum ſurrexerint non accipiunt mulieres, neque mulieres ſunt viris*, pro, accipient & erunt.

4. *Participii* pro *Infinitivo*, ut

Mar. 1. 45. ܫܪܝ ܡܟܪܙ *incipiebat prædicans*, pro ܠܡܟܪܙ *prædicare.* Græc. ἤρξατο κηρύσσειν.

Joh. 8. 43. ܠܐ ܡܫܡܥܝܢ ܐܢܬܘܢ *quia non poteſtis vos audientes*, i. e. ut Græc. ὅτι οὐ δύνασθε ἀκούειν *quia non poteſtis audire.*

1 Sam. 3. 2. ܘܥܝܢܘܗܝ ܫܪܝ ܟܗܝܐ *& oculi ejus inceperunt graveſcentes*, i. e. graveſcere.

Hunc etiam in modum Participium aliquando pro ejuſmodi Infinitivo ponitur qui per Subjunctivum & Conjunctionem *ut* exponitur, ut

Luc. 10. 40. ܐܡܪ ܠܗ ܕܬܥܕܪ ܠܝ *Dic ei juvans me*, i. e. juvare, vel ut juvet me.

5. *Infinitivi* pro *Præterito.*

Eſa. 1. 6. ܘܦܨܥܬ ܠܐ ܐܬܚܒܫ *& plagæ tumentes non conſolidari*, i. e. non conſolidantur.

6. *Futuri*

Eccles. 7. 7. ܐܘܦ ܣܥܪ ܠܒܐ ܗܘ ܒܥܫܩ *sic est risus (istorum) stultorum.*

Esa. 1. 20. ܡܠܐ ܕܡܪܝܐ ܡܠܠ *os Domini locutum est.*

Mat. 1. 1. ܣܦܪ ܝܠܕܘܬܐ ܕܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܒܪ ܕܕܘܝܕ ܒܪ ܕܐܒܪܗܡ *liber generationis Jesu Christi filii Davidis filii Abraham.* In quibus verbis ter occurrit πλεοναστικῶς. Sed hujusmodi quaque pagina immo sane quoque commate pæne occurrunt, adeo ut *superfluum* esset plura exempla proferre.

Fit autem & quamvis substantivum constructum non immediate sequatur, ut

Jer. 7. 4. ܗܝܟܠ ܕܡܪܝܐ ܗܝܟܠ *templum Domini estis.*

Mat. 27. 43. ܒܪ ܐܠܗܐ ܐܢܐ *filius sum Dei.*

2. In constructione verborum cum nominibus, ubi vel verbo ipsi affigitur, ut

1 Reg. 5. 3. ܘܫܟܚܘ ܐܢܘܢ ܠܕܓܘܢ *& invenerunt Dagonem.*

1 Par. 12. 15. ܗܠܟ ܐܢܘܢ ܕܥܒܪܘ *qui trajecerunt Jordanem.*

1 Cor. 5. 5. ܠܡܣܪ ܐܢܘܢ ܠܣܛܢܐ *& tradatis eum Satanæ.*

Rom. 2. 1. עַל־כֵּן אֵין־לְךָ אָדָם כָּל־אָדָם אֲשֶׁר תָּדִין *Propter hoc non eſt tibi effugium o fili hominis qui judicas proximum ſuum*, pro אֲשֶׁר תָּדִין qui judicas proximum tuum.

Primæ pro *tertiæ.*

Mar. 12. 37. דָּוִד הוּא קֹרֵא לוֹ אֲדֹנִי *ipſe ideo David vocat eum Dominum meum*, pro אֲדֹנִי *Dominum ſuum.*

CAP. III.

De Pleonaſmo.

PLeonaſmus eſt quando verba quædam περισσεύοντα quaſi ſuperfluunt, ſine quibus ſenſus eſt neceſſarius. Eſtque vel in *Pronomine*, *Verbo*, aut *Præpoſitione.*

§. 1. Primo in *Pronomine*, in quo omnium frequentiſſimus eſt *Pleonaſmus*, idque

1. In conſtructione duorum ſubſtantivorum, ubi ſubſtantivum conſtruens ſæpiſſime habet affixum pleonaſticum immediate ſequentis ſubſtantivi conſtructi, ut

1 Par. 12. 1. אֵלֶּה גִּבּוֹרֵי הַמִּלְחָמָה *iſti omnes heroes Davidis.*

Eccleſ.

Eſa. 1. 20. ܐܝܟ ܒܛܡܐ ܕܐܫܬܠܚܘ ܥܠܘܗܝ *ſicut terebinthus cui effluxere folia ejus.* Sed hæc Hebræis non ignota.

4. Quando ſequitur ܠܘ cum *affixo*, ut

Mar. 2. 18. ܠܐ ܨܐܡܝܢ ܬܠܡܝܕܝܟ *& diſcipuli tui non jejunant*, ubi ܠܘ abundat; cujuſmodi ſæpe etiam videre eſt.

§. 2. Hactenus de *Pronomine pleonaſtico*: ſequitur *verbum ſubſtantivum* ܗܘܐ, quod ſæpe etiam occurrit pleonaſtice quidem, ſed eleganter cum *verbo ſubſtantivo* ܐܝܬ, ut

Joh. 11. 1. ܗܘܐ ܐܝܬ ܒܚܕ ܒܥܝܪܐ *fuit autem quidam qui ægrotus erat.*

Joh. 11. 18. ܐܝܬ ܗܘܬ ܗܝ *illa erat*, ubi etiam pronomen abundat.

Imo & verbum ſubſtantivum ܐܝܬ aliquando πλεονάζειν videtur, ut

2 Pet. 1. 8. ܠܐ ܐܝܬ *nequaquam*; ſic & v. 16. ſunt autem qui in hujuſmodi locis non mere *pleonaſticum*, ſed & *emphaticum* eſſe autumant.

§. 3. Datur Pleonaſmus etiam in *Præpoſitione*, quando videlicet eadem præpoſitio bis repetitur, ut

Luc. 24. 1. ܒܚܕ ܒܫܒܬܐ *In uno in Sabbato.*

1 Cor.

Vel inter verbum & nomen ponitur cum eadem præpoſitione quæ nomini præfigitur, & tum ipſa præpoſitio cum ſuo affixo eſt *pleonaſtica*, ut

Mar. 4. 13. ﬧ ﬧ ﬧ ﬧ ﬧ ﬧ ﬧ ﬧ *nonne cognoſcitis vos parabolam hanc?*

Vel inter verbum & nomen pleonaſtice collocatur *Pronomen ſeparatum*, ut

Act. 1. 2. ﬧ ﬧ ﬧ ﬧ ﬧ ﬧ ﬧ ﬧ *poſtquam præcepiſſet Apoſtolis ſuis*, ubi pronomen ﬧ πλεονάζει.

Vel cum verbo additur pronomen Dativi caſus, ut

1 Par. 12. 18. ﬧ ﬧ ﬧ *veni tibi David*, ubi ﬧ *tibi* abundat.

Mat. 4. 10. ﬧ ﬧ ﬧ *abi tibi*, ubi ﬧ iterum πλεονάζει, ſic

Mat. 4. 17. ﬧ ﬧ ﬧ *ſede.*

Mat. 22. 44. ﬧ ﬧ ﬧ *mortuus eſt ſibi.*

3. Frequens etiam eſt *Pleonaſmus* affixorum cum pronomine ﬧ quando relativum caſu obliquo effertur. Qualis etiam Pleonaſmus linguæ Hebraicæ ſatis notus eſt, ut

Eccleſ. 6. 2. ﬧ ﬧ ﬧ ﬧ ﬧ ﬧ ﬧ ﬧ *vir cui dederit ei Deus opes.*

Eſa.

1 Cor. 15. 50. ܗܳܠܶܝܢ ܦܓܪܐ ܘܕܡܐ ܠܐ ܝܟܠܝܢ ܢܚܣܢ ܠܡܪܬܬ ܡܠܟܘܬܐ ܕܫܡܝܐ *caro & ſanguis regnum cælorum hæreditare non poſſunt.*

At hoc non ſemper fit, aliquando enim verbum reſpondet eodem in genere nomini ſibi proximiori etiam in numero ſingulari, ut

1 Pet. 1. 2. ܢܬܪܒܐ ܛܘܒܐ ܘܫܠܡܐ ܒܟܘܢ *gratia & pax multiplicetur apud vos,* Græc. Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθείη.

Rom. 8. 39. ܠܐ ܪܘܡܐ ܘܠܐ ܥܡܩܐ ܘܠܐ ܒܪܝܬܐ ܐܚܪܬܐ ܢܟܠ ܠܡܦܪܫܢ ܡܢ ܚܘܒܬܐ ܕܐܠܗܐ *neque altitudo neque profunditas, nec alia creatura poſſit ſeparare me ab amore Dei.*

CAP V.

De accentibus verborum, diſtinctionibus ſententiarum, numerandi ratione, & arte poetica.

HÆc quatuor ad nullas orationis partes pertinentia hic potius quam inter inter illas attingere libuit. Non eſt autem ut diu in illis immoremur; nec enim tanti momenti ſunt ut fuſe doceantur, nec tantæ difficultatis quin cito diſcantur. Hæc ideo de illis breviter obſerventur.

Accentus

1 Cor. 12. 8. ܒܪܘܚܐ in ro in ſpiritu, Græc. ἐν τῷ αὐτῷ τῷ πνεύματι.

CAP. IV.

De Syntheſi & Sylepſi.

§. 1. *Syntheſis* eſt quando nomini diſtributivo ſive multitudinis ſingulari Verbum, Participium, ſeu Adjectivum plurale additur, ut

1 Par. 12. 14. ܡܐܐ ܕܡܛܝ ܥܠ ܡܐܐ *quia imperabant quidam ſuper centum.*

Eſa. 1. 11. ܠܡܐ ܠܝ ܪܒܘ ܕܒܚܝܟܘܢ ܐܝܟ ܠܡ ܕܒܚܬ ܠܝ *ad quid ſunt mihi multitudo ſacrificiorum veſtrorum?*

Mat. 27. 25. ܘܥܢܘ ܟܠ ܥܡܐ ܘܐܡܪܝܢ *& reſponderunt totus populus & dixerunt.*

§. 2. *Sylepſis* eſt quando pluribus etiam diverſorum generum ſubſtantivis additur verbum plurale, quod in genere digniori reſpondet, ut

Jer. 7. 12. ܪܘܓܙܝ ܘܚܡܬܝ ܐܬܬܟܝ *ira & indignatio mea requieſcunt.*

Pſal. 27. 10. ܐܒܝ ܘܐܡܝ ܫܒܩܘܢ ܠܝ *quoniam pater meus & mater mea reliquerunt me.*

1 Cor.

ut ܛ 100. ܢ 101. ܣ 200. ܫ 204. ܩ 1000. ܒ 1005. ܓ 100000. ܕ 100004. Varia millia myriadum ſic exprimunt, ܩ 10000000. ܣ 20000000. fractiones autem hunc in modum, ܩ ⅟₇. ܣ ½. &c.

§. 4. Quod denique ad carmina ſpectat, ſciendum eſt hæc inter Syros non a ſyllabarum quantitate (cujus nullibi vix ulla, hic nulla omnino habetur ratio) ſed ab earum pedumque numero dependere. Quæcunque autem apud Syros occurrunt carmina, ad hæc duo reducantur genera, Aphræmitica viz. & Jacobitica. Carmen Aphræmiticum (quod viz. a Sancto Aphræmo Syro doctiſſimo compactum) ex ſeptem ſyllabis ſeu pedibus conflatur; ſed ut cantus & ſenſus perficiantur, quaterna compingi ſolent, ſic

ܠܟ̈ܘܪ ܐܬ ܡܚܕ̈ܬܐ
ܠܐܝܬ ܕܪܚܡ ܡܚܕ̈ܬܐ
ܡܟ̈ܪ ܕܡܟ̈ܝ ܥܒ̈ܕ
ܟ̈ܝܢ ܕܐ ܡܠ̈ܟ̈ܘܬܟ

Deus da doctrinam
illi quia amat doctrinam:
et magiſtrum qui docet bene,
fac eum magnum in regno tuo.

Carmen Jacobiticum (quod viz. a Sancto Jacobo inventum) ex tribus conſtat pauſis, quarum ſingulæ ex quatuor conſtituuntur ſyllabis; ad metrum autem

&

§. 1. Accentus apud Syros ſemper omittuntur. Quænam ideo ſyllaba in pronunciando accentum habere intelligatur, ſic ſtatuunt; quod in diſſyllabis, ſi prima ſyllaba efferatur per Scheva quieſcens, vocalis Scheva antecedens habebit accentum, ut ܡܲܠܟܳܐ *málko rex.* Si ſecunda ſyllaba ita ſe habet, illa accentum habebit, ut ܦܩܶܕ *pakédh juſſit.* Si utraque, utraque habet accentum, ut ܢܦܩܳܕ *néphkúdh jubebit.* Si neutra, prima afficitur, ut ܛܒ *tóbho bonus.* In Polyſyllabis penultima ſemper afficitur, ut ܡܙܡܽܘܪܳܐ *mazmúro Pſalmus,* ܗܡܢܽܘܬܳܐ *mhamonútho fides.*

§. 2. Quod autem ad ſententiarum diſtinctionem a Syris uſitatam, vix ullam exacte obſervatam videre eſt: utcunque punctum unum craſſius vel duo inciſa colon deſignant, vel etiam periodum. Hæc autem periodus in *Bibliis* noſtris Polyglottis plerunque deſignatur etiam aſteriſco, hunc in modum *

Aliquando vero ad periodum, in antiquis præſertim codicibus, adhibentur quatuor puncta, ut ⁘ vel etiam :: Et ad interrogationem puncta duo ſiniſtrorſum deflexa, ut ⁚

§. Numerant ut Hebræi, per literas viz. Alphabeticas, ut ܐ 1. ܒ 2. &c. ܝ 10. ܟ 11. ܠ 20. ܣ 23. Varios autem numeros centenos per punctum; millia, myriadas, & varia millia myriadum per lineolas quaſdam varie ſitas deſignant, ut

Appendix ad Librum Tertium
DE
PRAXI GRAMMATICA.

PSALMUS 101.

Vers. 1.

מִשְׁפָּט וָצֶדֶק אָשִׁירָה לְךָ יְהוָה אֲזַמֵּרָה׃

Domine laudabo te & canam judicium & bonitatem חֶסֶד *bonitatem.* Est nomen *singulare* abstractum, a concreto חָסִיד *bonus*: in Novo autem Testamento plerunque significat *gratiam, beneficentiam*: est generis *fœminini*, & invenitur in forma emphatica, a simplici חֶסֶד. vid. lib. 1. cap. 7. §. 2. Priusquam autem ad alia procedam, hic præterea observandum est, quod *odom* seu *zequpho* (o) in חָסְדְּךָ cum Hebraicis characteribus scribitur, effertur per Camets (ָ,) חֲסִידוֹתֵיהֶם, uti & subsequens חֲסִידוֹתֵיהֶם. Ita semper scribitur, at pronunciatur sicut *o* in *locus*, vel *alio vocabulo*. Nec tamen inficias ibo, quin pronunciari potest sicut Heb. *camets*, modo cum *Buxtorfio*, aliisque pronuncies camets sicut *a* obscurum cum *o* mixtum, quomodo & nos in lingua nostra Anglicana, efferimus *a* in *shall, hall*, & ittiusmodi. vid. lib. 1. cap. 2. §. 3.

מִשְׁפָּט

& ſenſum perficiendum duo hujuſmodi carmina conſcribi ſolent, ut

ܫܘܒ ܚܛܝܗܝ : ܡܛܠ ܕܚܛܝܟ : ܒܥܝ ܩܘܪܒܢܟ

ܒܥܝ ܕܐܒܝ : ܚܛܝܟ ܕܐܒܝ : ܡܛܠ ܕܢܒܝ

Reſpice in peccata, & reſpice in ſacrificium quod pro illis, quod multo majus ſacrificium & hoſtia debitis.

Utriuſque denique generis carmina venuſte quidem & eleganter ſimiliter vel ſecundum vocales tantum vel ſecundum vocales & literas ſimul ſæpe deſinunt. In Jacobitico tantum inſtem, in quo prædicta ſimilitudo in diverſis pauſis ejuſdem carminis, vel in utroque carmine, ita ut prima unius carminis pauſæ primæ alterius pauſæ, ſecunda ſecundæ, & tertia tertiæ reſpondeat, hunc in modum

ܡܐ ܕܫܘܝܐ : ܡܐ ܕܥܒܕ ܠܐ : ܒܛܠܢܐ ܣܓܝ

ܡܐ ܕܥܒܕ : ܡܐ ܕܥܒܕ ܠܐ : ܒܛܠܢܐ ܣܓܝ

Quam multi ſunt iſti ſtupores activitatis!
Quam pauci ſunt iſti curſus creationis!

Non autem eſt ut longiores moras hic ducamus, ut ex dictis enim conſtat quod carmen Syriacum facile conficiatur, ſic & ex dictis conficiendi modus facile percipiatur.

Appendix

Verſus 2.

ܘܠܐ ܣܟܘܢܬܐ ܒܐܘܪܚܟ ܐܗܠܟ ܘܐܥܠ

quouſque macula abſq; tuam viam per incedam Et

ܒܬܪܝܨܘܬ ܠܒܝ ܒܓܘ ܒܝܬܟ ܐܬܐ ܠܝ

mei cordis ſynceritate in ambulavi ,ad me venies

.ܒܓܘ ܒܝܬܐ

.*meæ domus medio in*

ܘܐܗܠܟ *& ambulabo.* Vau ܘ copula cum (ᵉ) vice Scheva, quia *Olaph* nunquam ante ſe patitur *Scheva* : ideoque quando Scheva præcedit ⁊ῷ *Olaph*, *Olaph* transfert vocalem ſuam in locum Scheva præcedentis. vid. lib. 1. cap. 3. §. 3. fine ܘ verbum eſt ܐܗܠܟ quod invenitur in prima ſingulari futuri *Pael*, a radice ܗܠܟ *ambulavit.*

ܒܐܘܪܚܟ *in via tua.* ܒ eſt præpoſitio ſignificans *in.* lib. 1. cap. 14. & ʒ hic etiam transfert vocalem ſuam (ᵉ) in locum præcedentis *Scheva*, quo ܒ præfigi ſolet, uti præcedente verbo obſervatum fuit. Eſt autem ܐܘܪܚ nomen fœminini generis, a rad. Heb. אָרַח *iter fecit*, & ſignificat *ſemitam, iter,*

viam :

וּדִינָא ס *& judicium.* Primo hic eſt ו *Vau* copula præfixa per Scheva intellectum. vid. lib. 1. cap. 3. §. 1. & lib. 1. cap. 15. deinde דִּינָא *judicium* a דָּן *judicavit.* Eſt etiam in ſtatu emphatico, a ſimplici דִּין. vid. lib. 1. cap. 6. §. 2.

אָזַמֵּר *canam.* Eſt prima ſingularis futuri *Paël*, a radice זְמַר *cecinit.* Sicut פְּקֵד *jubebo:* habet autem (ָ) in fine ob *Riſh.* vid. lib. 1. cap. 9. *& regulam primam generalem.* vid. etiam cap. 9. §. 6. 6.

וְלָךְ ס *& te.* ךָ eſt nota Accuſativi caſus, lib. 1. cap. 5. §. 6. ךָ autem eſt affixum ſecundæ perſonæ maſculini generis, lib. 2. cap. 3. §. 2.

אֲשַׁבַּח *laudabo.* Eſt prima perſona ſingularis futuri *Paël* a radice שְׁבַח *laudavit*, habet etiam (ַ) in fine pro (ָ) ob gutturalem ח, ſicut אֶזְכֵּר ob ר, vid. locum ibi laudatum.

מָרְיָא ס *Dominus.* Eſt in forma emphatica a ſimplici מָרֵא. vid. lib. 1. cap. 6. §. 2. & 3.

Verſ.

bilis, lib. 1. cap. 14. et eſt de numero earum præpoſitionum quæ more ſingularium recipiunt affixa, lib. 2. cap. 7. §. 3. Hoc autem affixum ת nec hic nec ullibi pronunciatur. vid. lib. 2. cap. 3. §. 4.

הַלַּכְתִּי *ambulavi*, eſt prima perſona ſingularis præteriti Pael, a radice הָלַךְ *ambulavit*, ſicut פָּעַלְתִּי *juſſi*.

בְּתֻמִּיתִי לְבָבִי *in ſynceritate ejus*, viz. *cordis*. Hic affixum י eſt *pleonaſticum*. vid. lib. 3. cap. 3. §. 1. ב eſt præpoſitio præfixa per ſcheva ſubintellectum, תֻּמִּיתִי eſt nomen derivatum ab Heb. תָּמַם *integer, completus fuit*: et ſignificat *integritatem, ſynceritatem*.

לְבָבִי *cordis mei*. Hic ִי eſt nota genitivi caſus, lib. 1. cap. 5. §. 6. & ב non pronunciatur, ut antea in בְּתֻמִּיתִי. לֵב idem ſignificat quod Heb. לֵב vel לֵבָב *cor*. At in recipiendo affixo abjicit ֵ, juxta illud lib. 2. cap. 3. §. 4.

בְּגַו *in medio*. ב eſt præpoſitio, גַּו idem ſignificat quod Heb. גַּו *medium*. בֵּיתִי *domus meæ*: ת non legitur, ut antea. בַּיִת idem ſignificat quod Heb. בַּיִת *domus*.

viam: dum autem accipit affixum, abjicit ל. vid. lib. 1. cap. 3. §. 5.

דְּלָא מוּם וְלָא סְפַּסְּ *absque macula.* וְלָא est præpositio composita ex וְ & לָא *non*, & idem valet quod דְּלָא *sine, absque.* סְפַּסְּ *vitium, macula,* sicut Heb. מוּם: est autem generis masculini & in forma simplici.

עַדְמָא לְאַמְתִי חֲסְדָּא לְעָלְמָא *quousque.* חֲסְדָּא est vocabulum compositum ex חֲ *usque* & סְדָּא *quæ, quod,* & conjunctum cum לְעָלְמָא vocabulo composito ex לְ præpos. & עָלְמָא *quando, ecquando*; semper significat *quousque.*

תֵּאתֵא *venies.* Est secunda persona singularis Futuri *Peal*, ab אָתָא *venit*, quod quidem est verbum duplicitur imperfectum. vid. lib. 1. cap. 11. §. 3. & lib. 1. cap. 12. Hinc autem illud 1 Cor. 16. 22. מָרָנָא אָתָא *Dominus noster venit*, quod Apostolus Græce scribens reddit μαρὰν-ἀθὰ, innuens anathema illud quo in Ecclesia primæva peccator impœnitens extremæ condemnationi Christi Judicis mundi, absque spe veniæ addicebatur. vide ibi notas Tremellii.

לְוָתִי *ad me.* לְ est præpositio separabilis,

tur דִּבּוּי , & ſunt indices pluralis numeri, lib. 1. cap. 4. §. 3.

מִלְּתָא *verbum*, a radice מְלַל *locutus eſt*. Eſt autem מִלְּתָא in forma emphatica a ſimplici מִלָּה. vid. lib. 1. cap. 7. §. 2. Hic autem forma emphatica ſequente ן ponitur pro conſtructa, lib. 2. cap. 1. §. 3. 2.

דְּעַוְלָא *iniquitatis*. ן nota genitivi caſus. עַוְלָה *iniquitas, perverſitas*, ab Hebraica radice עָוַל *perverſe egit*.

לְדָעֲבֵד *facientem*, ſive *eum qui facit* ſeu *operatur*. ל eſt nota Accuſativi caſus, & hic præponitur per (ְ) ob ſequens Scheva. ן ſignificat *qui, quæ, quod*, & ſequente pronomine demonſtrativo, *eum qui*. עָבֵד *operatur*, eſt Benoni Peal a radice עֲבַד *operatus eſt*.

בִּישְׁתָּא *malum*. Eſt in ſtatu emphatico a ſimplici בִּישׁ idem

שְׂנִיתֵהּ *odi eum*. Eſt prima perſona præteriti a radice שְׂנָא *odio habuit* vel *proſecutus eſt*. Inflectitur ſicut גְּלָא *revelavit*, lib. 1. cap. 12.

Verſus 3.

וְלֹא שַׁתִּי נֶגְדִּי עֵינָי כְּמַעֲשֵׂה בְלִיַּעַל שָׂנֵאתִי סָרִים לֹא דָבַק בִּי׃

׃ *iniquitatis verbum meos oculos ante poſui non Et*

.mihi adhæſit non & ,ſum deteſtatus malum facientem

וְלֹא *& non.* Vau eſt copula præfixa per Scheva, ut antea: לֹא eſt adverbium negandi, idem ſignificans quod Heb. לֹא & Chald. לָא.

שַׁתִּי שָׁתַתִּי *poſui.* Eſt prima perſona Præteriti, a radice שָׁת idem quod שִׂים *poſuit*, & inflectitur ſicut קָם *ſurrexit*, lib. 1. c. 11. §. 5.

לְנֶגְדִּי כְּמַעֲשֵׂה בְלִיַּעַל *contra, adverſus, coram.* Eſt præpoſitio ſeparabilis, lib. 1. cap. 14. & una ex eis quæ affixa more ſingularium recipiunt, lib. 2. cap. 7. §. 3.

עֵינָי *oculos meos.* עַיִן idem ſignificat quod Heb. עַיִן. In plurali facit in ſimplici forma עֵינַיִם, in emphatica עֵינַיִן, in qua forma recipit affixa abjiciendo ן, ut עֵינָי *oculi mei*, lib. 2. cap. 3. §. 4. Duo illa puncta ſuprema vocantur

conjuncta, niſi cum particulis quibuſdam. vid. lib. 1. cap. 14.

ידעת *cognovi* ſeu *agnovi*. Eſt prima perſona præteriti, a radice ידע *cognovit*, & inflectitur ſicut פקד *juſſi*.

Verſus 5.

חלם זולל עוז בשחתו חשאו לאדם

perde- , *clam ſuum ſocium obtrectat qui Eum*

לב ורמי עינים רחבת ומשבע את לבה

,*cor amplum & oculi elati ſunt cujus eum: bam*

אכלה לא זלל ואתו.

.*comedebam non cum eo*

את מי *eum qui*. את eſt nota Accuſativi caſus. מי eſt pronomen interrogativum, at ſequente ל vicem pronominis relativi ſupplet. vid. lib. 2. cap. 2. §. 2.

זולל קרצה דאבל *qui obtrectat*, ἀνθρωπο-ξύς, *qui divulgat obtrectationem*: זלל enim ſeparatim ſignificat *edere* vel etiam *divulgare*, & עוז ſignificat *obtrectationem, criminationem*; ſed quandocunque concurrunt, exponuntur per *accuſavit*, *criminatus eſt*. Hinc etiam Diabolus in hac lingua ſemper vocatur

Illud autem affixum ן ad finem hujuſce vocis poſitum πλεονάζει. vid. lib. 3. cap. 3. §. 3.

וְלֹא *& non*, ut antea.

נִסְפַּח *adjunxit ſe, adhæſit*, eſt tertia perſona maſc. præteriti, adeoque & ipſum thema ſeu ipſa radix. Inflectitur ſicut נִסְפָּר, niſi quod ubicunque נִסְפָּר habet (ר,) hoc ſervat ſuum (ח.) vid. lib. 1. cap. 9. §. 2. not. 1.

לִי *mihi*, ſeu *ad me*. ל præpoſitio inſeparabilis. vid. lib. 1. cap. 14.

Verſus 4.

לִבִּי יָדַע רָע וְלֹא. עָבַר מֶנִּי וְיִשְׁחָא יָדַע לִבִּי

non malum & , me a tranſiit malum Cor

בִּי

agnovi.

לִבִּי לֵב *cor*, ut antea.

יָדַע בִּישְׁתָּא *malum*, ut antea.

עָבַר *tranſiit*, eſt ipſa radix.

מֶנִּי *a me.* נ non pronunciatur, ut antea. מִן eſt præpoſitio ſeparabilis, nec unquam eſt conjuncta

לְרִמָּן *cum eo cujus elati ſunt.* ל eſt præpoſitio ſignificans *ad*, aliquando *cum*, & hic præfigitur per (ְ) ob ſequens Scheva; etenim & ן etiam præponitur per Scheva. Eſt autem ן pronomen, & cum pronomine tertiæ refertur ad antecedens, & ſignificat, *qui quæ, quod, cujus*, &c. lib. 1. cap. 8. §, 7.

רָמִים eſt ſecundæ declinationis & pluralis numeri, a ſingulari רָם *excelſus, altus, elatus*, a rad. רוּם *altum, elatum eſſe.* Duo illa puncta ſuprapoſita denotant pluralem numerum.

עֵינָיו *oculi ejus.* עין ut antea. ו ſub ע habet lineolam iſtam occultationis. vid. lib. 2. cap. 3. §. 4. not. 2.

וְרָוִיחַ *& amplum.* ו cum (ַ) ob ſequens Scheva. רָחַב, *amplus, latus, ſpatioſus*, eſt in ſtatu ſimplici & abſoluto.

עִמּוֹ *cum eo.* עם eſt præpoſitio ſeparabilis, lib. 1. cap. 14. & ſignificat *cum.* ו eſt affixum tertiæ perſonæ, ut ſæpe.

אֲכַל הַיְתָה *comedebam.* אָכַל eſt Benoni Peal, ab אָכַל *comedit.* vide præterea in מְבַזֵּר הַיְתָה.

Verſ.

סָטָן, *accuſator, calumniator,* reſpondens voci σατανᾶς, ab Heb. שָׂטַן *adverſus eſt.* סָטָן autem eſt Benoni Peal ab סָטַן. סָטָן eſt in ſtatu emphatico, & in hoc ſtatu ſequente ן ponitur loco ſtatus conſtructi, lib. 1. cap. 1 §. 3. 1.

חֲבֵרָיו חֲבֵרֵיהּ *ſocii* ſeu *proximi ſui.* חָבֵר ſignificat *ſocium, amicum, proximum,* a radice חָבַר *ſociavit.* Et autem in ſtatu emphatico, & abjecto ן & adjecto ו affixo tertiæ perſ. maſ. fit חָבֵרוֹ *ſocius ſuus.*

בַּסֵּתֶר בְּסִתְרָא *clam,* ἀυσλαίξ *in ſecreto, in arcano.* ב eſt præpoſitio eaque inſeparabilis. סֵתֶר eſt a radice סָתַר *abſcondit,* & ſignificat *ſecretum, arcanum.*

מְאַבֵּד הֲוֵית אֲבֵדִית *perdebam.* אֲבֵדִית eſt Benoni Aphel a radice אָבַד *periit.* Hic autem *Benoni* ſequente Verbo ſubſtantivo הֲוָה ponitur pro tempore præterito imperfecto. vid. lib. 1. c. 9. §. 6. 1. 2. הֲוֵית eſt prima perſona præteriti a radice הֲוָה *fuit,* ſicut גְּלֵית a גָּלָה *revelavit.* י habet ſub ſe lineolam iſtam notam occultationis. vid. lib. 2. cap. 5. in Appendice, §. 3. 2.

וְשִׁמְשַׁנִי *miniſtrabit mihi.* Futurum *Pael* a radice שמש *adminiſtravit*, cum affixo נִי ſicut יְצַוֵּנִי *jubebit mihi.*

Verſus 7.

לֹא יֵשֵׁב בְּקֶרֶב בֵּיתִי עֹשֵׂה רְמִיָּה דֹּבֵר שֶׁקֶר לֹא יִכּוֹן לְנֶגֶד עֵינָי׃

ſermo & fraudem facit qui mea domo in ſedebit Non meis oculis corã erit firmus non mendax.

לֹא יֵשֵׁב *non ſedebit*, Fut. *Peal* a radice ישב *ſedit.* vid. lib. 1. cap. 11. §. 4.

בְּקֶרֶב בֵּיתִי *in medio domus meæ*, ut antea ver. 2.

עֹשֵׂה *qui operatur.* ־ pronomen relativum. עָשָׂה Benoni Peal a radice עשה, *operatus eſt.*

רְמִיָּה *dolus, fraus*, a rad. רָמָה *machinatus eſt, doloſe cogitavit* vel *egit.*

וְדֹבֵר שֶׁקֶר *& ſermo.* ר habet ſub ſe lineolam occultationis, ut non pronunciaretur. vid. lib. 1. cap. 4. §. 4. Eſt autem שֶׁקֶר *verbum*, nomen derivatum a rad. שָׁקַר *dixit, locutus eſt.*

כָּזָב *mendax*, eſt in forma emphatica a ſimplici

Verſus 6.

חֲסִידָיו עִמָּדִי בְּאֶרֶץ וְיֵשְׁבוּ בְּתוֹכִי

: mecum ſedeant ut terræ fideles ad mei Oculi

הֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ תָּמִים הוּא יְשָׁרְתֵנִי

mihi miniſtrabit ille macula ſine in via ambulat qui

עֵינַי *oculi mei*, aut antea.

בַּמְהֵימְנֵא חֲסִידָיו *in fideles.* ב cum (ּ) ob ſequens Scheva. חֲסִידָיו eſt in ſtatu emphatico pluralis numeri, a ſing. חָסִיד *verax, fidelis*, a radice חסד. In *Aphel* הֶחֱסִיד *credidit.*

דַּאַרְעָא בְּאַרְעָא *terræ.* בְּ nota genitivi caſus : non patiens ante ſe Scheva, hic transfert vocalem ſuam in locum Scheva, quod aliter eſſet ſub בְּ. vid. lib. 1. c. 3. §. 3. אַרְעָא בְּאַרְעָא *terra*, ab Heb. אֶרֶץ commutatione conſonantium conſimilium ע & א.

דִּנְחֵבוּן יֵשְׁבוּ *ut ſedeant*, Futurum *Peal* a radice יתב *ſedit.* vid. lib. 1. cap. 11. §. 4. 2. עִמִּי *mecum.* עִם *cum*, ut antea: ם non legitur.

דְּמַהֲלַךְ הֹלֵךְ *qui ambulat.* דְּ eſt pronomen. הֹלֵךְ *ambulat.* Benoni *Paet* a radice הלך *ambulavit.*

יְשָׁרְתֵנִי

ubicunque occurrit) regit casum genitivum, & simul habet affixum *pleonasticum* subsequentis substantivi. vid. lib. 3. cap. 3. §. 1. Nullum autem adjectivum hunc in modum cum substantivo constructum unquam compertum fuit. Quod evidens mihi videtur argumentum כָּל ubicunque occurrit, esse nomen substantivum, quod diligenter observandum.

רְשָׁעִים *impios*. Est in statu emphatico pluralis numeri, a sing. רָשָׁע *improbus, impius*, quod venit a radice רָשַׁע *improbe, impie se gessit.*

וַאֲבַדֵּם *& perdam.* Hic etiam ֫ transfert vocalem suam in locum præcedentis Sheva, quod sæpius inculcavi. וְהִכְחִידָם est futurum *Aphel*, a rad. כָּחַד *periit.* vid. lib. 1. cap. 11. §. 3.

מִן *ab* præpositio: habet punctum subscriptum, ut distinguatur a מִם quod habet punctum superscriptum, nec in quibusdam codicibus aliter distinguuntur.

מְדִינָתָהּ *civitas*. Habet lineolam sub *Nun*, quæ indicat literam illam non esse pronunciandam. Est autem in forma emphatica a simplici מְדִינָה *civitas*, quod venit a דִּין *judicavit*: affixum ה ad finem illius est *pleonasticum.*

עֹבְדֵי *facientes.* Est in forma constructa pluralis numeri, in qua forma hic regit casum genitivum, lib. 1. cap. 1. §. 6.

Mat.

ſimplici כְּזַב idem. lib. 1. c. 6. §. 2. deducitur autem a radice כָּזַב *mentitus eſt*, quod iterum fit ab Heb. כָּזַב idem, mutato ז in ד, quæ ſunt literæ ejuſdem organi.

יֶאֱמַן *firmus* ſeu *rectus erit*, Futurum a rad. אָמַן idem. vid. lib. 1. c. 9. §. 6. 6.

קֳדָם *ante, coram*, eſt præpoſitio ſeparabilis, idem quod קֳדָם.

Verſus 8.

לְאַעֲלָא כָּל רְשִׁיעֵי אַרְעָא *terræ impios omnes ſilere faciã matutino In*

מְחַסְלָא כָּל דְּיָתְבֵי קִרְיַת יְיָ *omnes Domini civitate ex perdam &*

כָּל פָּעֲלֵי עַוְלָא *iniquitatem facientes*

בְּצַפְרָא *in aurora, mane, matutino tempore.* ד eſt præpoſitio. לְאַעֲלָא eſt in forma emphatica a ſimplici לְאַעֲלָ idem. אֲשַׁתֵּק *ſilere faciam*, eſt prima futuri Pael a radice שְׁתַק *ſiluit, tacuit.*

כָּל *omnes.* Vel potius כָּל רְשִׁיעֵי exponere ſeu transferre debemus, *univerſitatem impiorum.* Hic enim כָּל (uti & ubicunque

הַב *da, dato.* Eſt Imp. modi, & 2. perſ. ſing. ab נָתַן *dedit.* vid. lib. 1. cap. 11. §. 4. 4.

תַּעֲלֵנוּ *inducas nos*, Fut. Aphel a radice עָלָה, *ivit, ingreſſus eſt*, in Aphel הֶעֱלָה, Fut. יַעֲלֶה, lib. 1. cap. 11. §. 1. Habet affixum נוּ primæ perſonæ pluralis, propter quod ultima vocalis (ה) mutatur in Sheva.

פַּצֵּנוּ *libera nos*, Imper. *Pael*, a radice פָּצָה in pael פִּצָּה, Imp. פַּצֵּה. Cui ſuffixa adduntur per (י.) vid. l. 2. c. 4. in paradig. tertiæ perſ. maſ. §. 3.

דְּרִילְךָ *tuum.* vid. lib. 2. cap. 3. §. 3.

Et hucuſque, Deo aſſiſtente cui æternas gratias, Grammaticam, qua nihil ad ſacram hanc linguam, ipſius Chriſti Servatoris noſtri vernaculam perfecte ediſcendam, deſideretur, quanta potui brevitate, perficere conatus ſum. Quid jam reſtat, quin gloriam illius qui hæc & omnia nobis largitus eſt, cum celeberrimo omnium Pſalmiſta celebremus? Et ut finis erat in mente, ſic & finis erit in *opere*, gloria Dei infiniti.

Pſal. 150.

שַׁבְּחוּ לְמָרְיָא שַׁבְּחוּהִי כָּל עַמְמַיָּא :

בְּקוּדְשֵׁהּ : שַׁבְּחוּהִי כָּל גְּבוּרָתוֹהִי : שַׁבְּחוּהִי כְּסַגִּיאוּת

בְּרִקְיָעָא דְּעוּשְׁנֵהּ : שַׁבְּחוּהִי בְּחֵילֵי רְקִיעָא :

שַׁבְּחוּהִי בְּחֵילֵי חִנְיָתֵהּ שַׁבְּחוּהִי כְּסַגִּיאוּת שַׁבְּחוּתוֹהִי

Mat. 6. 9.

אָבוּן דְּבִשְׁמַיָּא נְקַדַּשׁ שְׁמָךְ תֵּיתֵי

veniat, nomen tuum ſanctificetur, cœlis in qui noſter Pater

מַלְכוּתָךְ. נְהֵוֵי צְבְיָנָךְ אֵיכְנָא דְּבִשְׁמַיָּא אַף

etiam cœlis in ſicut tua voluntas fiat, tuum regnum

בְּאַרְעָא. הַב לָנָא לַחְמָנָא דְּסוּנְקָנָנָא יוֹמָנָא.

, hodie noſtræ indigentiæ panem nobis da, terra in

וְשׁוּק לָנָא חוֹבָנָא אֵיכְנָא דַּאֲנַן שָׁבְקִין לְחַיָּבַנָא וְלָא

nos & ſicut noſtra debita nobis remitte &

תָּעֵלֵנָא לְנִסְיוֹנָא. אֶלָּא פְּצָנָא מִן בִּישָׁא

, tentationē in nos inducas ne et, noſtris debitorib⁹ remittim⁹

אֲרֵי דִּילָךְ הִיא מַלְכוּתָא וְחַיְלָא וְתֻשְׁבְּחָתָא

regnum eſt tuum quia, malo a nos libera ſed

לְעָלַם עָלְמִין אָמֵן.

ſeculorum ſeculum in gloria & potentia &

Non eſt ut in praxi Grammatica ulterius remoremur: quæ dicta ſunt, ut opinor, ſufficient, quibus incipientes ſe excerceant. Quapropter difficiliora ſolummodo vocabula hic explicabimus, & manum de tabula tollemus.

אָבוּן *pater noſter.* אַב *pater:* de aſſumptione Affixorum vid. lib. 2. c. 3. notam generalem 4. & ſpecialem 4.

דְּבִשְׁמַיָּא *qui in cœlis*, Gr. ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. שְׁמַיָּא idem quod שְׁמַיִם *cœli.* Eſt in ſtatu emphatico numeri pluralis. vid. lib. 1. cap. 6. §. 5. in Exceptionibus.

שַׁבְּחוּהִי בְּסוֹנְאָא שַׁבְּחוּהִי בְּתֻקְפָּא

דְּרְבוּתֵהּ: שַׁבְּחוּהִי בְּזִמְרָא : שַׁבְּחוּהִי בְּ

בְּקָלָא דְּקַרְנָא: שַׁבְּחוּהִי בְּמָנָא : שַׁבְּחוּהִי בְּ

בְּקִיתָרָא וּבְכִנָּרָא : בְּמָחֲלָתָא וּבְחֻדָּא : בְּ

שַׁבְּחוּהִי בְּצִלְצְלֵי שַׁבְּחוּהִי בְּ

וּבְרִבְיָעָא : שַׁבְּחוּהִי בְּמָחֲלָתָא : שַׁבְּחוּהִי בְּ

בְּמָנָא חֲלִיתָא : שַׁבְּחוּהִי בְּמִנִּין שַׁבְּחוּהִי בְּ

בְּצִצְלֵי שְׁמָעָא: שַׁבְּחוּהִי בְּצִלְצְלֵי תְּרוּעָה : שַׁבְּחוּהִי בְּ

בְּקָלָא וּבְקָעָתָא : כֹּל בְּמָחֲלָתָא : כֹּל

נִשְׁמָא תְּשַׁבַּח לְמָרְיָא שַׁבְּחוּהִי הַלְלוּיָהּ

Tranſlatio.

Laudate Dominum in ſanctitate ejus: laudate eum in firmamento roboris ejus: laudate eum in fortitudine ipſius: laudate eum in abundantia magnitudinis ejus: laudate eum cum voce cornu: laudate eum cytharis & lyris: laudate eum tympanis & ſiſtris: laudate eum chordis jucundis: laudate eum cymbalis ſonoris laudate eum cum voce & clamore. Omnis ſpiritus laudet Dominum.

FINIS.

שַׁבְּחוּהִי הַלְלוּיָהּ

Laudate Dominum.